

Revital Holding s.r.o.

Hrachová ul. 4, 821 05 Bratislava – Ružinov



IBV Rezidencia Sklené

Zámer podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie
v znení neskorších predpisov

November 2025

Spracovateľ:

ENVIPO,
S.R.O.

Slobody 347/42, 039 01 Turčianske Teplice

POUŽITÉ SKRATKY

EIA	(environmental impact assesment) – posudzovanie vplyvov na životné prostredie
CHVO	chránená vodohospodárska oblasť
CHVÚ	chránené vtáčie územie
IBV	individuálna bytová výstavba
NP	národný park
OU	okresný úrad
R – ÚSES	regionálny územný systém ekologickej stability
RD	rodinný dom
SR	Slovenská republika
ŠGDÚŠ	Štátny geologický ústav Dionýza Štúra
ÚPD	územnoplánovacia dokumentácia
ÚEV	územie európskeho významu
ZL	znečisťujúca látka

OBSAH

I.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI	6
1.	NÁZOV.....	6
2.	IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO	6
3.	SÍDLO	6
4.	MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU OBSTARÁVATEĽA.....	6
5.	MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE KONTAKTNEJ OSOBY, OD KTOREJ MOŽNO DOSTAŤ RELEVANTNÉ INFORMÁCIE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A MIESTO NA KONZULTÁCIE	6
II.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	7
1.	NÁZOV.....	7
2.	ÚČEL	7
3.	UŽÍVATEĽ.....	7
4.	CHARAKTER NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	7
5.	UMIESTNENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	7
6.	PREHĽADNÁ SITUÁCIA UMIESTNENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI (MIERKA 1:50 000).....	8
7.	TERMÍN ZAČATIA A SKONČENIA VÝSTAVBY A PREVÁDZKY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI.....	8
8.	OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA.....	8
9.	ZDÔVODNENIE POTREBY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI V DANEJ LOKALITE	12
10.	CELKOVÉ NÁKLADY	12
11.	DOTKNUTÁ OBEC	12
12.	DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ.....	12
13.	DOTKNUTÉ ORGÁNY.....	12
14.	POVOĽUJÚCI ORGÁN	13
15.	REZORTNÝ ORGÁN	13
16.	DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV	13
17.	VYJADRENIE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE.....	13
III.	ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA	14
1.	CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ.....	14
1.1.	<i>Geomorfologické pomery</i>	14
1.2.	<i>Geologická stavba</i>	14
1.3.	<i>Geodynamické javy</i>	18
1.4.	<i>Hydrologické pomery</i>	19
1.4.1.	Povrchové vody.....	19
1.4.2.	Vodné plochy	20
1.4.3.	Podzemné vody.....	20
1.4.4.	Minerálne a termálne vody.....	22
1.4.5.	Vodohospodársky chránené územia	23
1.5.	<i>Pôdne pomery</i>	24
1.6.	<i>Klimatické pomery</i>	25
1.7.	<i>Flóra a vegetácia</i>	26
1.7.1.	Flóra	26
1.7.2.	Fauna.....	27
1.7.3.	Biotopy.....	27
1.8.	<i>Chránené územia - územná ochrana prírody</i>	28
1.8.1.	Veľkoplošné chránené územia	28
1.8.2.	Európska sústava chránených území NATURA 2000.....	28
1.8.3.	Maloplošné chránené územia	29
1.9.	<i>Druhovú ochrana prírody</i>	31
1.10.	<i>Chránené stromy</i>	31
2.	KRAJINA, KRAJINNÝ OBRAZ, STABILITA, OCHRANA, SCENÉRIA	31

2.1.	Štruktúra krajiny a využitie územia	31
2.2.	Prvky územného systému ekologickej stability.....	32
2.2.1.	Biocentrá.....	33
2.2.2.	Biokoridory.....	33
2.2.3.	Genofondové lokality.....	34
3.	OBYVATEĽSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA, KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA	36
3.1.	Sídla.....	37
3.2.	Služby.....	38
3.3.	Infraštruktúra	39
3.3.1.	Doprava.....	39
3.3.2.	Inžinierske siete	39
3.4.	Priemysel	40
3.5.	Poľnohospodárstvo.....	41
3.6.	Zamestnanosť.....	41
3.7.	Nezamestnanosť.....	41
3.8.	Rekreácia a cestovný ruch	41
3.9.	Kultúrohistorické hodnoty územia a archeologické lokality	42
4.	SÚČASNÝ STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE ZDRAVIA	43
4.1.	Ovzdušie	43
4.2.	Hluk	44
4.3.	Povrchové a podzemné vody	44
4.3.1.	Povrchové vody.....	44
4.3.2.	Podzemné vody.....	44
4.3.3.	Environmentálne záťaže	46
4.4.	Skládky.....	46
4.5.	Rastlinstvo a živočíšstvo	47
4.6.	Pôda.....	47
4.7.	Zdravotný stav obyvateľstva a celková kvalita životného prostredia pre človeka.....	48
IV.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE	49
1.	POŽIADAVKY NA VSTUPY	49
1.1.	Nároky na zastavané územie.....	49
1.2.	Spotreba vody.....	49
1.3.	Ostatné surovinové a energetické zdroje	50
1.3.1.	Elektrická energia.....	50
1.4.	Dopravná a iná infraštruktúra.....	50
1.5.	Nároky na pracovné sily	50
2.	ÚDAJE O VÝSTUPOCH	50
2.1.	Zdroje znečisťovania ovzdušia	50
2.2.	Odpadové vody.....	51
2.3.	Odpady.....	51
2.4.	Zdroje hluku a vibrácií	53
2.5.	Zdroje žiarenia, tepla a zápachu.....	53
2.6.	Vyvolané investície	53
3.	ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH PRIAMYCH A NEPRIAMYCH VPLYVOCH NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	54
3.1.	Vplyvy na obyvateľstvo.....	54
3.2.	Vplyvy na prírodné prostredie	54
3.2.1.	Reliéf a horninové prostredie	54
3.2.2.	Vplyvy na podzemnú a povrchovú vodu	54
3.2.3.	Vplyvy na ovzdušie.....	55
3.2.4.	Vplyvy na pôdu.....	55
3.2.5.	Fauna a flóra	56
3.2.6.	Územný systém ekologickej stability	56

3.3.	<i>Vplyvy na krajinu</i>	56
3.4.	<i>Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme</i>	56
3.5.	<i>Vplyvy na kultúru a pamiatky</i>	56
4.	HODNOTENIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK	56
5.	ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA BIODIVERZITU A CHRÁNENÉ ÚZEMIA	57
6.	POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ČASOVÉHO PRIEBEHU PÔSOBNIA	57
7.	PREDPOKLADANÉ VPLYVY PRESAHUJÚCE ŠTÁTNE HRANICE	58
8.	VYVOLANÉ SÚVISLOSTI, KTORÉ MÔŽU SPÔSOBIŤ VPLYVY S PRIHLIADNUTÍM NA SÚČASNÝ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V DOTKNUTOM ÚZEMÍ	58
9.	ĎALŠIE MOŽNÉ RIZIKÁ SPOJENÉ S REALIZÁCIOU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	58
10.	OPATRENIA NA ZMIERNENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV JEDNOTLIVÝCH VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	59
11.	POSÚDENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA ÚZEMIA, AK BY SA NAVRHOVANÁ ČINNOSŤ NEREALIZOVALA	59
12.	POSÚDENIE SÚLADU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI S PLATNOU ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU A ĎALŠÍMI RELEVANTNÝMI STRATEGICKÝMI DOKUMENTMI	60
13.	ĎALŠÍ POSTUP HODNOTENIA VPLYVOV S UVEDENÍM NAJZÁVAŽNEJŠÍCH OKRUHOV PROBLÉMOV	60
V.	POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU S PRIHLIADNUTÍM NA VPLYVY NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	61
1.	TVORBA SÚBORU KRITÉRIÍ A URČENIE ICH DÔLEŽITOSTI NA VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU	61
2.	VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU ALEBO STANOVENIE PORADIA VHODNOSTI PRE POSUDZOVANÉ VARIANTY	61
3.	ZDÔVODNENIE NÁVRHU OPTIMÁLNEHO VARIANTU	62
VI.	MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA	63
VII.	DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU	67
1.	ZOZNAM TEXTOVEJ A GRAFICKEJ DOKUMENTÁCIE, KTORÁ SA VYPRACOVALA PRE ZÁMER, A ZOZNAM HLAVNÝCH POUŽITÝCH MATERIÁLOV	67
2.	ZOZNAM VYJADRENÍ A STANOVÍSK VYŽIADANÝCH K NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRED VYPRACOVANÍM ZÁMERU	68
3.	ĎALŠIE DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE O DOTERAJŠOM POSTUPE PRÍPRAVY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A POSUDZOVANÍ JEJ PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	68
VIII.	MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU	69
IX.	POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV	69
1.	SPRACOVATELIA ZÁMERU	69
2.	POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV PODPISOM (PEČIATKOU) SPRACOVATEĽA ZÁMERU A PODPISOM (PEČIATKOU) OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA	69

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. NÁZOV

Revital Holding s.r.o.

2. IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO

53624599

3. SÍDLO

Hrachová ul. 4, 821 05 Bratislava – Ružinov

4. MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU OBSTARÁVATEĽA.

Meno priezvisko: Michal Vincourek
číslo telefónu: 0904593885
Email : vincourek@revitalstav.sk

5. MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE KONTAKTNEJ OSOBY, OD KTOREJ MOŽNO DOSTAŤ RELEVANTNÉ INFORMÁCIE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A MIESTO NA KONZULTÁCIE

Meno priezvisko: Simona Skuhrová
Číslo telefónu: 0948 480 232
Email: skuhrova@revitalstav.sk

Meno priezvisko: Ing. Vladimír Rybárik
číslo telefónu: 0903 859 578
Email: v.rybarik@gmail.com

Meno priezvisko: RNDr. Dagmar Hullová
číslo telefónu: 0905 304 781
Email: dhullova@gmail.com

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. NÁZOV

IBV REZIDENCIA SKLENÉ

2. ÚČEL

Účelom predloženého zámeru je posúdenie výstavby rodinných domov v obci Sklené, okres Turčianske Teplice.

Predkladaný zámer rieši výstavbu novej individuálnej bytovej výstavby, ktorá zahŕňa výstavbu 26 rodinných domov s potrebnou infraštruktúrou (prístupová komunikácia, vodovod, rozvod elektrickej energie, verejné areálové osvetlenie).

3. UŽÍVATEĽ

Užívateľom budú majitelia rodinných domov

4. CHARAKTER NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Posudzovaná investičná akcia predstavuje prípravu územia s komunikáciou, rozvodom vody, elektrickej energie, areálového osvetlenia, ktoré budú slúžiť pre výstavbu 26 rodinných domov v obci Sklené.

V zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení jeho noviel navrhovanú činnosť možno zaradiť podľa prílohy č. 8 zákona do kapitoly 13. Infraštruktúra, položky 1 projekty rozvoja obcí vrátane a) prípravy územia na následnú výstavbu stavieb alebo ich súborov od 10 000 m² záberu celkovej plochy vrátane, do časti B – zisťovacie konanie. Spracovaná projektová dokumentácia nerieši výstavbu jednotlivých rodinných domov, vytvára len územný priestor s inžinierskymi sieťami pre ich výstavbu.

Keďže sa obytný súbor bude nachádzať v zastavanom území obce hrubá podlahová plocha 26 rodinných domov nepresiahne 10 000 m², stavbu nezaraďujeme pod písm.“b” položky 1 kapitoly 13. Predkladaný zámer však posudzuje nielen prípravu územia s infraštruktúrou ale aj výstavbu 26 rodinných domov.

5. UMIESTNENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Kraj: Žilinský

Okres: Turčianske Teplice

Obec: Sklené

Katastrálne územie: Sklené

Parcelné čísla: 875, 876, 877, 879/3 ÷ 879/9, 1244, 1245/1, 1245/2, 1246/1, 1246/2, 1247, 1248/1, 1248/2, 1249/1, 1249/2, 1250/1, 1250/2, 1251/1, 1251/2, 1252/1, 1252/2, 1253/1, 1253/2, 1253/3, 1254/1, 1254/2, 878/9, 878/10

Lokalita pre výstavbu 26 rodinných domov sa nachádza na východnej strane katastra obce Sklené. Celková plocha záujmového územia je 17 818,0 m².

Nadmorská výška záujmového územia sa pohybuje v rozpätí od 566 m n.m. na severnom okraji po 580 m n. m. v Bpv na južnom okraji. Územie je svahovité, so stúpaním od cesty III/2171 smerom južným. Širšie okolie plánovanej aktivity tvorí poľnohospodársky využívaná pôda – orná pôda a trvalé trávne porasty a zo severnej strany je to cesta III. triedy 2171, zo západnej strany je obecný cintorín. V neďalekej vzdialenosti od záujmového územia juhovýchodne je situovaný vo vzdialenosti 50 m od poslednej parcely (KNC 879/6) rekreačný dom (parc. KNC 885/2).

Dopravne bude územie sprístupnené z cesty III. triedy č. 2171 prechádzajúcej obcou Sklené.

Vo vzdialenosti od 350 m severne preteká rieka Turiec.

6. PREHĽADNÁ SITUÁCIA UMIESTNENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI (MIERKA 1:50 000)

Prehľadná situácia v mierke 1:50 000 je uvedená v kap. VI.

7. TERMÍN ZAČATIA A SKONČENIA VÝSTAVBY A PREVÁDZKY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Začiatok stavebných prác na technickej infraštruktúre: 3.Q/2026

Ukončenie prác na technickej infraštruktúre
a začatie výstavby rodinných domov 2.Q/2027

Rodinné domy budú budované postupne, podľa možností záujemcov.

8. OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA

Navrhovaná stavba predstavuje vybudovanie základnej technickej a dopravnej infraštruktúry pre obytný súbor IBV Rezidencia Sklené, ktorý je určený pre výstavbu rodinných domov. Stavba zahŕňa rozšírenie verejného vodovodu, rozšírenie, verejnej elektrickej siete NN vrátane prípojok, dažďovú kanalizáciu a novú prístupovú komunikáciu. Účelom je vytvorenie plnohodnotného technického vybavenia územia a zabezpečenie podmienok pre výstavbu rodinných domov.

Projektová dokumentácia – stavebný zámer, ktorú spracoval Ing. Vladimír Rybárik autorizovaný stavebný inžinier v júli 2025, ktorá bola podkladom pre zámer podľa zákona 24/2006 Z.z., nerieši samotnú výstavbu rodinných domov, ale stanovuje limity pre ich výstavbu. Projekt okrem technickej infraštruktúry pre plánovanú IBV navrhuje rozdelenie pozemkov pre RD, ktorých plocha sa pohybuje od 538 do 748 m². Samotná výstavba rodinných domov bude mať individuálny charakter.

Územie je nezastavané, je situované vo východnej časti intravilánu obce. Plocha je vedená v katastri nehnuteľnosti ako orná pôda, len parcely 878/9 a 878/10 o celkovej ploche 290 m² sú vedené ako trvalá trávna plocha.

Lokalita pre svoju vhodnú polohu umožňuje výstavbu rodinných domov s priamym napojením na štruktúru obce – komunikácia, vodovod, elektrická energia. Riešená lokalita bude sprístupnená z cesty III. triedy č. 2171, ktorá prechádza v tesnej blízkosti záujmovej lokality.

Celková plocha záujmového územia	17 818,1 m ²
- z toho plocha pre 26 pozemkov	15 615,3 m ²
- z toho plocha komunikácie	1 638,7 m ²
- plocha verejných chodníkov	427,1 m ²
- vjazdy /štrkový pás	137,0 m ²

Spracovaná projektová dokumentácia navrhuje urbanisticky riešiť plánovanú obytnú zónu tak, aby jednotlivé objekty harmonicky zapadli do existujúcej okolitej zástavby, rešpektovali svetelné pomery, minimalizovali zásah do životného prostredia ako i rešpektovali existujúcu zástavbu v blízkosti danej lokality. Obytná zóna je koncepčne riešená ako obytná zástavba 26 rodinných domov v záhradnom prostredí s charakterom vidieckeho sídla a s vhodnými podmienkami pre bývanie. Snahou je nenáročné začlenenie nových stavebných objektov do pripravovaných pozemkov tak, aby vhodne dopĺňali a zároveň podporovali obytný charakter jestvujúcej zástavby v tejto časti obce.

Architektonické riešenie domov zohľadňuje optimálne dispozičné usporiadanie, využitie prirodzeného osvetlenia a dostatočné umelé osvetlenie vnútorných priestorov. Strešné a fasádne riešenia objektov sú zvolené tak, aby dotvárali jednotný vzhľad súboru a podporovali estetiku okolitej zástavby.

Stavebno-technicky bude každý objekt realizovaný v súlade s platnými STN normami, so zabezpečením základov na vhodnom podlaží, riadnym odvodnením a ochrannými opatreniami proti radónu. Konštrukčné materiály a technológie zodpovedajú bezpečnostným, protipožiarным a environmentálnym požiadavkám.

Zástavba pozostáva zo samostatne stojacich rodinných domov na jednotlivých pozemkoch. Rodinné domy 1 až 2-podlažné budú na pozemkoch osadené tak, aby boli dodržané nasledovné podmienky:

- odstupy medzi domami,
- umiestnenie domov vo vzdialenosti 6,0m od čelnej hranice pozemku,
- do prednej časti pozemku (od ulice) situovať reprezentačnú časť pozemku (predzáhradka). Úpravu tejto časti pozemkov RD je vhodné riešiť výsadbou okrasných rastlín, trávnatými plochami, resp. dlažbou v časti vjazdu na pozemok s vytvorením parkovacieho státia pre min. 2 autá,
- v prípade záujmu hospodárske objekty situovať za rodinné domy, aby neboli viditeľné z ulice,
- nadštandardné vybavenie rodinných domov (bazény, altánky..) umiestňovať v priestoroch za rodinným domom,
- nezastavaný priestor je vhodný pre výsadbu úžitkovej a okrasnej zelene,
- uličné oplotenie max. do výšky 1,6 m riešiť ako „zelené“ (napr: podľa vizualizácie uvedenej v prílohovej časti zámeru).

Výstavba rodinných domov bude mať individuálny charakter, pričom bude predmetom samostatných projektov ako i samostatných stavebných povolení, v rámci ktorých budú riešené vlastné objekty rodinných domov, ich pripojenie na pripravené prípojky IS (voda, električka) a tiež spevnené plochy pri nich. V rámci spevnených plôch pri rodinných domoch bude vytvorený priestor pre kontajnery na odpad.

SO.01 Príprava územia

V rámci tohoto stavebného objektu bude vykonaná skrývka ornice (do hĺbky 15 cm), hrubé terénne úpravy a výrub existujúcej vzrastlej zelene nachádzajúcej sa priestore záujmovej lokality. Na základe terénnej obhliadky boli zistené 4 listnaté stromy, 3 smrek a súvislá krovinová vegetácia o ploche 15 m² a 27 m².

SO.02 Komunikácia a spevnené plochy

Účelom navrhovanej cesty je:

- umožniť príjazd k novostavbám rodinných domov, prístup pre hasičské vozidlá,
- vytvoriť odstavné a parkovacie miesta v riešenom území pri jednotlivých RD,
- zabezpečiť vjazd vozidiel zásobovania a dopravnej obsluhy.

Stavba sa nachádza v okrajovej časti obce Sklené – vo východnej časti a bude napojená na cestu III. triedy č. III/2171 v kolmom napojení, teda v dvoch kolmých napojeniach a to v ckm 2,949 a 3,029. Nároky na statickú dopravu budú pre každý RD v počte min. 2 parkovacie miesta na pozemku investora. Komunikácie v rámci plánovanej IBV budú: cesta A s dĺžkou 99,11 m a cesta B s dĺžkou je 134,92 m a cesta C bude mať dĺžku 70,79 m. Polomery zaoblenia sú navrhované R=6-7m.

Šírkové usporiadanie je nasledovne:

Jazdný pruh:	2*2,75m
Jazdný pás	1*5,50m
Ochranný bezpečnostný odstup	2*0,5m
Kategória cesty: zodpovedajúca MOK	6,5/30
Šírka chodníka pre peších:	1,50 m

Konštrukčné zloženie:

Konštrukčné zloženie spevnených plôch komunikácie je nasledovné:

Asfaltový betón strednozrnný	AC11 O	50 mm
Postrek spojovací, asfaltový	PSE	0,5 kg/m ²
Asfaltový betón hrubozrnný	AC16 L	60 mm
Postrek spojovací, asfaltový	PSE	0,7 kg/m ²
Prostý betón	PB II	150 mm
Štrkodrvina fr. 0 – 63 mm	ŠD C _{Deklarovaná}	200 mm
Nová konštrukcia celkom		460 mm

Konštrukčné zloženie plôch (spevnených plôch pre parkovanie pred RD) pre pojazd motorových vozidiel bude s krytom zo zámkovej dlažby je nasledovné (bude riešené jednotlivo pre každý RD):

Betónová zámková dlažba	DL	80 mm
Podkladné lôžko z drte 4-8mm	L	40 mm
Štrkodrvina C31,5 Gc 0-32 mm	ŠD	150 mm
Štrkodrvina C45 Gc 0-63mm	ŠD	200 mm
Nová konštrukcia celkom		470 mm

Konštrukčné zloženie chodníka pre peších je nasledovné:

Betónová zámková dlažba	DL 60 mm
Podkladové lôžko z drte L 4-8 mm	40 mm

Povrchové odvodnenie prístupovej komunikácie je riešené do navrhovaných uličných vpustí.

SO 03 Dažďová kanalizácia z komunikácie a spevnených plôch

Bude vybudovaná dažďová kanalizácia, ktorá bude odvádzať dažďovú vodu z navrhovaných komunikácií do vsakovacích objektov pomocou uličných vpustí. Navrhnuté vetvy dažďovej kanalizácie budú realizované z potrubia PVC D200. Vsakovací systém bude tvorený blokmi Ekodren DB60 (0,6x0,6x0,6m) v počte 14 ks. Vsakovacie teleso je o rozmere 7,2x0,6x0,6m. Čistý objem vsakovacieho systému je 4,92 m³. Dno vsakovacieho objektu je potrebné uložiť do priepustnej vrstvy (štrky). V prípade nepriaznivého podlažia(ily) pre vsakovanie bude potrebné nahradiť vrstvu pod vsakovacím objektom hrubozrnným kamenivom až po priaznivé podlažie na vsakovanie podľa HGP posudku (štrky-piesky). Dno vsakovacieho objektu umiestniť minimálne 1,0m nad hladinou podzemnej vody. Do uličného vpustu bude osadená filtračná vložka CRC na zachytávanie ropných látok. Vložka zaručuje výstupnú hodnotu 0,1 mg NEL/l.

SO 04 Rozšírenie verejného vodovodu

Navrhované rozšírenie vodovodu sa vybuduje z potrubia HDPE D110x6,6 o celkovej dĺžke 316,0m napojením na existujúci vodovod HDPE DN 200. Na navrhovanom rozšírení sa osadia podzemné hydranty DN80, ktoré budú slúžiť pre technologické účely správcu verejnej siete (PH1,3 - vzdušník, PH2,4 - kalník). Hydranty na vodovode budú slúžiť pre odkalenie a odvzdušnenie vodovodu.

Vodovod sa vybuduje o vetvách:

Vetva V1 – materiál HDPE D110x6,6; SDR17, PN10 o dĺžke 180,0m

Vetva V2 – materiál HDPE D110x6,6; SDR17, PN10 o dĺžke 44,0m

Vetva V3 – materiál HDPE D110x6,6; SDR17, PN10 o dĺžke 78,0m

Vetva V4 – materiál HDPE D110x6,6; SDR17, PN10 o dĺžke 14,0m

Po osadení rozvodov je nutné urobiť tlakovú skúšku vodovodného potrubia na pevnosť a vodotesnosť podľa platnej STN.

Potrebné množstvo vody pre IBV Rezidencia Sklené bolo vypočítané v súlade s požiadavkami vyhl. č.684/2006 Z.z.

Obyvatelia (plánované bytové domy) 26 x 4 os x 140 l/os..... 14 560 l/d

Max. denná potreba: $Q_d = 14560 \times 1,3 = 18\,928 \text{ l/d}$

Max. hodinová potreba: $Q_d = (14560 \times 1,3 \times 1,8) / 24 = 1\,419,6 \text{ l/h} = 0,394 \text{ l/s}$

Ročná potreba vody: $Q_r = 14,56 \times 365 = 5\,314,4 \text{ m}^3 / \text{r}$

SO 05 – Areálové osvetlenie

Osvetlenie prístupovej komunikácie IBV je navrhnuté tak, aby ho bolo možné v budúcnosti zaradiť do systému verejného osvetlenia obce Sklené.

Rozvody pre osvetlenie budú napojené z nového rozvádzača RVO, rozvod pre osvetlenie je navrhnutý káblom AYKY-J 4x16 mm uloženým v zemi. Osadených bude celkovo 10 ks osvetľovacích stožiarov žiarovo zinkované, s výškou 6 m nad úrovňou terénu. Na stožiare sa osadia svietidla s LED technológiou.

SO 06 Elektrické prípojky pre nové odberné miesta

Účelom stavby je zrealizovať nové 1kV trojfázové prípojky NN pre stavby 26 - tich rodinných domov + 1x pre RVO podľa platných noriem a predpisov STN. Prípojky sú navrhnuté káblom AYKY 4x25mm, jednotlivé prípojky budú ukončené v elektromerovom rozvádzači RE.P1 -26, resp. v RVO. Inštalálny vývod z RE.P do rodinných domov si zabezpečí každý stavebník individuálne. Inštalovaný príkon pre jeden RD: $P_i = 20,5 \text{ kW}$, z toho el. vykurovanie 6,5 kW. Pre 26 RD bude príkon 533 kW.

Koeficient súčasnosti 0,7

Výpočtové zaťaženie: $P_p = 14,3 \text{ kW}$

Rodinné domy budú:

- napojené na existujúci rozvod verejného vodovodu v správe TURVOD, a.s. rozšírením verejného vodovodu.
- napojené na rozvod VN a NN a novú kioskovú trafostanicu s výkonom 160 kVA s možnosťou rozšírenia na 630 kVA, ktorá bude situovaná pri vjazde do územia IBV na parcele 1254/1
- dažďové vody z rodinných domov budú riešené formou akumulácie v nádržiach alebo dažďových záhradách s potrebnou retenciou a následným vsakom do podlažia. Dažďová voda sa môže využívať na zavlažovanie.
- splaškové vody budú riešené formou samostatných žump pre jednotlivé rodinné domy. Žumpy budú súčasťou stavebného povolenia každého rodinného domu. Čistenie splaškových odpadových vôd bude na vhodnej ČOV (napr: ČOV Tučianske Teplice – Diviaky)
- vykurované individuálne, uvažované je vykurovanie elektrické resp. pomocou tepelného čerpadla, prípadne fotovoltiky a ako sekundárny zdroj vykurovania krb/krbová pec.

9. ZDÔVODNENIE POTREBY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI V DANEJ LOKALITE

Zvyšujúce sa požiadavky na bývanie v rodinných domoch iniciovali majiteľa pozemkov k príprave projektu pre stavebné povolenie novej IBV v obci Sklené. Na základe súčasných trendov bývania na dedine sú využité pozemky, ktoré sú v blízkosti komunikácie – cesty III. triedy 2171 a ktoré boli už aj obcou plánované na zastavanie. Záujmové územie má dobrú polohu k existujúcej zástavbe, možné napojenie na potrebné inžinierske siete.

10. CELKOVÉ NÁKLADY

Celkové predpokladané náklady na prípravu a vybudovanie (okrem rodinných domov) infraštruktúry pre IBV Rezidencia Sklené predstavujú : cca 380 000. - €

11. DOTKNUTÁ OBEC

Obec Sklené
Obecný úrad Sklené 97
038 47 Sklené

12. DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

Žilinský samosprávny kraj

13. DOTKNUTÉ ORGÁNY

Okresný úrad odbor starostlivosti o životné prostredie Turčianske Teplice, ul. SNP 514/122
Okresný úrad odbor dopravy a pozemných komunikácií Martin, stále pracovisko 039 01 Turčianske Teplice

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine, Kuzmányho 23, 036 01 Martin

Okresný úrad, odbor pozemkový a lesný Martin, P. Mudroňa 45, 036 01 Martin, pracovisko Turčianske Teplice

Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru, V. Žingora 30, 036 01 Martin

Okresný úrad v sídle kraja, odbor opravných prostriedkov – pozemkový úsek Žilina, ul. Vysokoškolákov 8556/33B , 010 08 Žilina

14. POVOĽUJÚCI ORGÁN

Obec Sklené (stavebný úrad pre RD, NN prípojky , miestne komunikácie....)

15. REZORTNÝ ORGÁN

Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky, Tomášikova 14366/64A, 831 04 Bratislava

16. DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

Na výstavbu rodinných domov a inžinierskych sietí sa vyžaduje:

- stavebné povolenie podľa zákona 25/2025 Z.z.

Ak stavebný zámer obsahuje súbor stavieb, pre ktoré je príslušných viac stavebných úradov, správnym orgánom príslušným na konanie o stavebnom zámere je ten stavebný úrad, ktorý je príslušný na rozhodnutie o stavebnom zámere hlavnej stavby. Ostatné stavebné úrady majú v tomto konaní postavenie dotknutého orgánu.

17. VYJADRENIE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE.

Výstavba 26 rodinných domov v obci Sklené, vzhľadom na ich lokalizáciu, vzdialenosť od štátnych hraníc a možné vplyvy na okolie, nebude mať žiadny vplyv na životné prostredie presahujúci štátne hranice.

III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

1. CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

Posudzované územie sa nachádza v regióne Horného Turca v okrese Turčianske Teplice na východnom okraji zastavaného územia obce Sklené, v blízkosti obecného cintorína (západná časť posudzovanej lokality susedí s východným okrajom cintorína), južne od cesty tretej triedy III/2171, ktorá spája obec Sklené s Ráztočnom (cesta nie je dokončená). Hranice posudzovaného územia sú tvorené z východu - poľnohospodársky využívanou krajinou s veľkoblokovými formami ornej pôdy, zo severu cestou III/2171, zo západu obecným cintorínom z juhu – záhradami a domami súkromných vlastníkov. Južne cca 270 m od južného okraja posudzovanej lokality sa nachádza železničná trať 145 Horná Štubňa – Prievidza so zastávkou Sklené pri Handlovej.

1.1. Geomorfologické pomery

Riešené územie v súlade s geomorfologickým členením Slovenska (Mazúr, Lukniš) patrí do alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty.

Oblasť	Celok	Podcelok	Časť
Fatransko-tatranská oblasť	<i>Turčianska kotlina</i>	<i>Diviacka pahorkatina</i>	-

V širšom okolí prevláda typ reliéfu kotlinových pahorkatín. Územie sa morfológicky vyníma a tvorí výrazne chrbty rozčlenené povrchovými tokmi. Záujmové územie leží v morfológicky členenom teréne neogénnych hornín, ktorý je prekrytý eluviálnymi uloženiami predkvartérneho neogénneho podložia a deluviálnymi (svahovými) sedimentami.

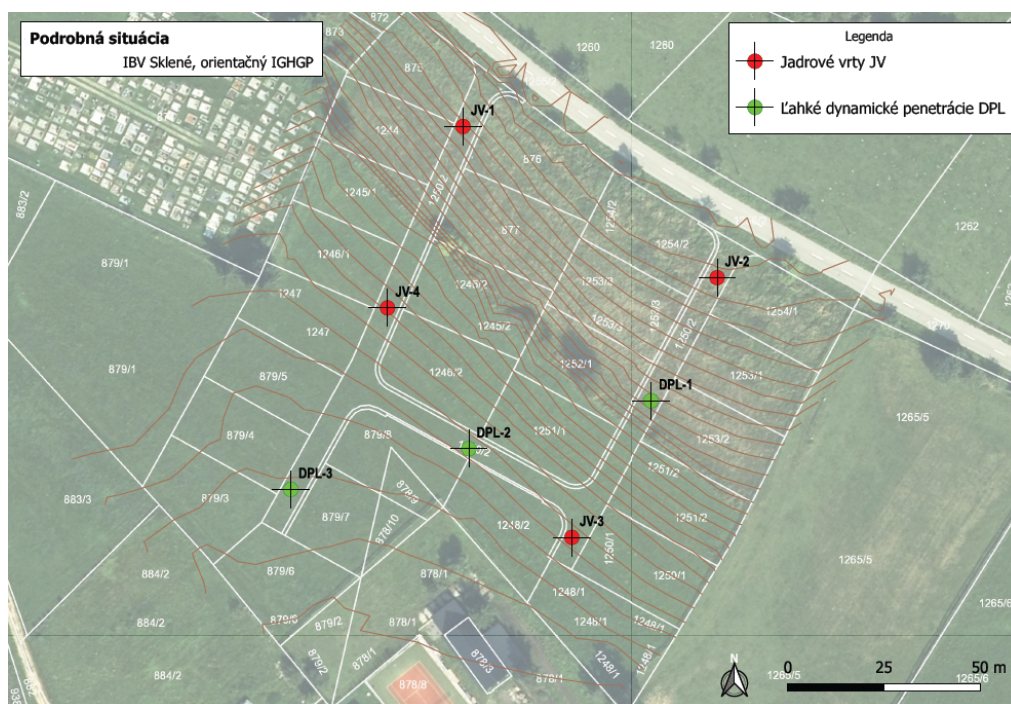
1.2. Geologická stavba

Podľa regionálneho geologického členenia Západných Karpat sa záujmové územie nachádza na rozhraní dvoch geologických regiónov a to Turčianskej kotliny a vulkanitov Kremnických vrchov. Predkvartérne podložia v danej oblasti budujú neogénne vulkanické horniny a pyroklastika resp. drobno úlomkovité epiklastické vulkanické brekcie, pieskovce pyroxenických andezitov, tufy a tufitické íly s hojnými úlomkami andezitu.

Kvartérne sedimenty sú v širšom okolí záujmového územia zastúpené riečnymi sedimentami – štrkami a pieskami terás Turca, ktoré sú prekryté deluviálnymi (svahovými) piesčitými až štrkovitými ílmi. Spodná jemnopiesčitá deluviálna hlina je tvorená produktami zvetrávania matečnej horniny in situ a neskôr narušená soliflukciou. Stredná hlinito-ílovitá časť má sprašovým hlinám podobnú morfológiu i habitus. Vrchná humusovo-hlinitá časť je výsledkom pôsobenia subrecentných pedogenetických procesov pretvorená v hnedozem. Hrúbka polygenetických svahových hĺn je variabilná, najčastejšie sa pohybuje medzi 1 - 6 m. V blízkosti vodných tokov sú vo vrchných častiach profilov vyvinuté náplavové hliny.

V máji 2025 bol realizovaný hydrogeologický prieskum na lokalite pre výstavbu inžinierskych sietí a IBV v Sklenom, výsledkom ktorého bola záverečná správa "Inžiniersko-geologické posúdenie základových pomerov a hydrogeologické posúdenie možnosti vsakovania dažďových vôd" – IBV Sklené". Na určených miestach boli realizované 4x strojné jadrové vrty s označením JV-1 (6,0 m), JV-2 (5,0 m), JV-3 (5,0 m), JV-4 (5,0 m). Vo vrtoch JV-2 a JV-3 prebehla vsakovacia skúška. Na lokalite boli realizované sondy ľahkej dynamickej penetrácie DPL-1 až DPL-3.

Obr. 1 - Podrobná situácia – lokalizácia vrtov



Tab. 1 - Výsledky z hydrogeologického prieskumu na predmetnej lokalite

Opis	Číslo vrtu / hĺbka / trieda zeminy			
	JV-1	JV-2	JV-3	JV-4
GT0 Ornica humusový horizont (F5 MI-O) (<i>kvarter</i>)	0,0 - 0,4 F5 MI-O	0,0 - 0,3 F5 MI-O	0,0 - 0,2 F5 MI-O	0,0 - 0,4 F5 MI-O
GT1 Íl so strednou plasticitou (F6CI), íl piesčitý (F4 CS) (<i>kvarter</i>)	0,4 - 0,8 F4 CS	0,3 - 5,0 F6 CI	0,2 - 0,6 F6 CI 1,4 - 2,0 F4 CS 2,8 - 3,4 F4 CS	0,4 - 0,6 F4 CS
GT2 Silt štrkovitý (F1 MG), Piesok siltovitý (S4 SM), Štrk ílovitý (G5 GC-Cb) (<i>kvarter</i>)	0,8 - 2,0 F1 MG	-	0,6 - 1,4 S4 SM 2,0 - 2,8 G5 GC-Cb	1,0 - 2,5 G5 GC-Cb
GT3 Tufit - silt piesčitý (F3 MS-Cb), Tuftit - silt s vysokou plasticitou (F7 MH) Tuftit - štrk kamenito-piesčito-siltovitý (G4 GM-Cb) Tuftit - charakteru zvetraného pieskovca (S4 SM) (<i>neogén</i>)	2,0 - 3,5 F3 MS-Cb 3,5 - 4,5 G4 GM-Cb 4,5 - 6,0 F7 MH	-	3,4 - 4,0 F7 MH 4,0 - 5,0 S4 SM	2,5 - 3,5 F7 MH (F3 MS) 3,5 - 4,3 F7 MH 4,3 - 5,0 S4 SM
Balvan Andezitu (B)	-	-	-	0,6 - 1,0 B
Hladina podzemnej vody nariadené	4,0	3,5*	2,8*	3,6
Hladina podzemnej vody ustálená	3,4	2,8	4,8	3,5

Vsakovacie podmienky

Podmienky na vsakovanie dažďových vôd sú na skúmanom území málo priaznivé, a to najmä kvôli nízkej priepustnosti zemín, ktoré sa na lokalite vyskytujú.

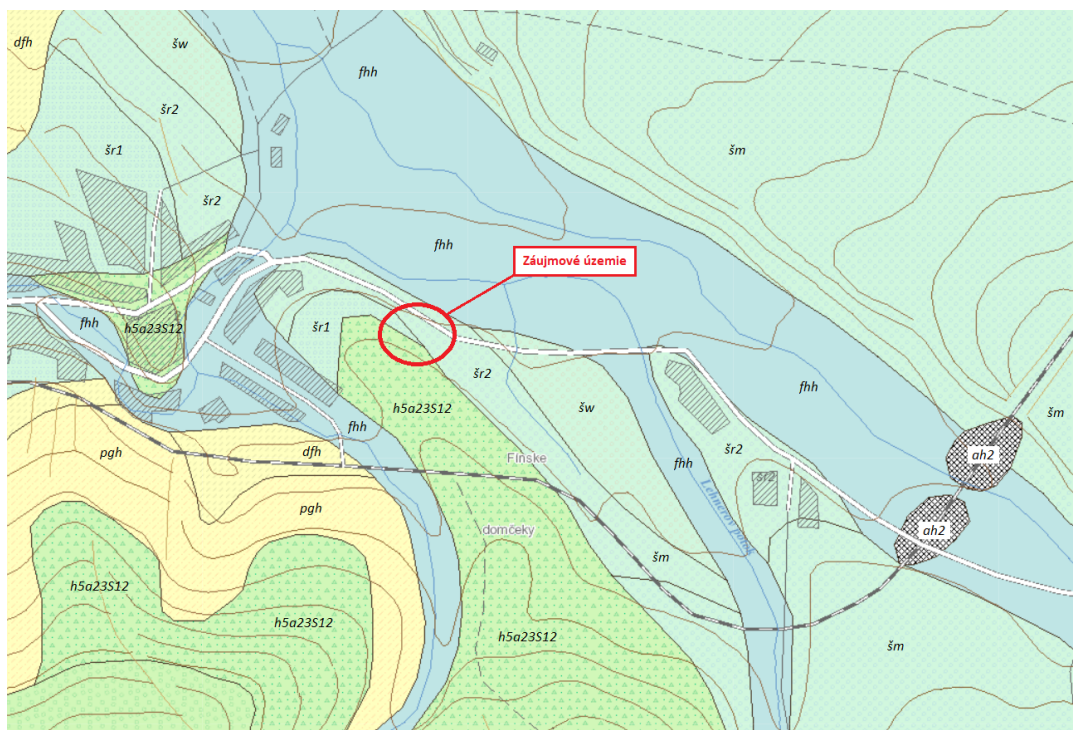
Kvartérne fluviodeluviálne a deluviálne zeminy F6 CI, F4 CS, F1 MG, S4 SM, ktoré sa vyskytujú v horných partiách sond, boli laboratórne vyhodnotené ako nepatrne priepustné, s koeficientom filtrácie v rozmedzí $\times 10^{-8}$ až $\times 10^{-9}$ m/s a charakterizujú zeminy ako nepatrne priepustné. Vsakovacia skúška v sonde JV-2 preukázala, že v oblasti s dominanciou ílov nie je možné uvažovať o akomkoľvek efektívnom vsaku. Koeficient vsaku tu dosiahol len $9,4 \times 10^{-7}$ m/s. Výnimkou z tohto trendu sú iba niektoré štrkovité vrstvy (G5 GC-Cb, G4 GM-Cb), ktoré vykazujú mierne vyššiu priepustnosť, avšak tieto sa vyskytujú len lokálne a v obmedzenom rozsahu. Ich vsakovacia schopnosť je nedostatočná na to, aby zabezpečila celkové odvodnenie plánovaných spevnených plôch v rozsahu celého územia. Potvrďuje to aj vykonaná vsakovacia skúška v sonde JV-3, kde bol dosiahnutý koeficient vsaku $1,5 \times 10^{-6}$ m/s čo síce predstavuje hranične využiteľné podmienky pre vsakovanie, avšak len pre čiastočné riešenie a v kombinácii s ďalšími opatreniami.

Tab. 2 - Vsakovacie podmienky - vyhodnotenie vsakovacej skúšky

Charakteristika	JV-2	JV-3
Vsakovacia plocha Azk [m ²]	2,17	2,17
Koeficient vsaku Kv [m/s]	$9,4 \times 10^{-7}$	$1,5 \times 10^{-6}$

Neogénne zeminy (tufity) ich priepustnosť je rovnako veľmi nízka. Jedná sa prevažne o zeminy F7 MH s prechodom do F3 MS, u ktorých bol koeficient filtrácie laboratórne stanovený v poradí $\times 10^{-9}$ (m/s), čo ich charakterizuje ako nepatrne priepustné. Priepustnosť tufitov charakteru zvetraných pieskovcov S4 SM a lokálne vyskytujúce sa štrkovitejšie vrstvy G4 GM-Cb budú vykazovať vyššiu priepustnosť, avšak z hľadiska vsakovania dažďových vôd nie príliš dostačujúcu.

Obr. 2 - Geologická mapa – výrez širšieho záujmového územia



Zdroj: www.geology.sk

Vysvetlivky k obrázku č.2

index	útvár	vek	popis
fhh	kvartér	holocén	fluviálne sedimenty: litofaciálne nečlenené nívne hliny, alebo piesčité až štrkovité hliny dolinných nív a nív horských potokov
Šr1	kvartér	pleistocén	fluviálne sedimenty: piesčité štrky a štrky vyšších stredných terás
Šr2	kvartér	pleistocén	fluviálne sedimenty: piesčité štrky a štrky nižších stredných terás
šw	kvartér	pleistocén	fluviálne sedimenty: štrky, piesčité štrky a piesky dnovej akumulácie v nízkych terasách
šm	kvartér	pleistocén	fluviálne sedimenty: štrky, piesčité štrky a reziduálne štrky nerozlišených akumulácií mladších terás
pgh	kvartér	pleistocén - holocén	deluviálno-polygenetické sedimenty: hlinito-ílovité a piesčité svahové hliny
dřh	kvartér	pleistocén - holocén	deluviálno-fluviálne sedimenty: prevažne ronové hliny, piesčité hliny s úlomkami, jemnozrnné piesky a splachy zo spraší
ah2	kvartér	holocén	antropogénne sedimenty: navážky, haldy a skládky
h5a23S12	neovulkanity	stredný miocén	drobnoúlomkovité epiklastické vulkanické brekcie a pieskovce pyroxénických andezitov

Podľa inžiniersko-geologickej rajonizácie sa predmetné územie nachádza v území troch rajónov:

- Rajón kvartérnych hornín – rajón náplavov terasových stupňov (T),
- Rajón kvartérnych hornín – rajón údolných riečnych náplavov (F),
- Rajón kvartérnych hornín – rajón vulkanických hornín (Vk).

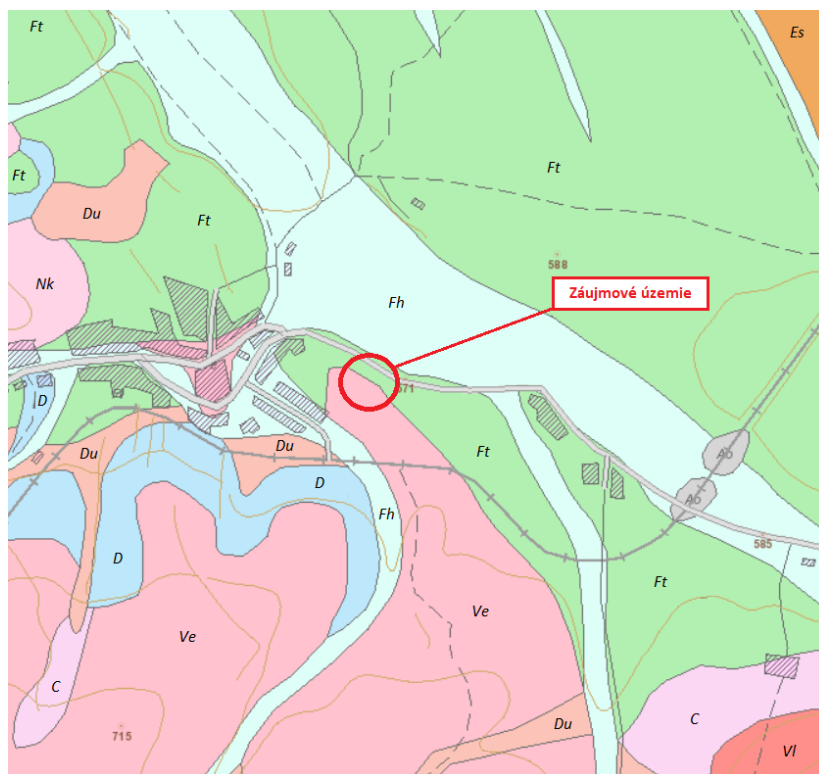
Z hľadiska inžinierskogeologickej rajonizácie sa v území nachádzajú rajóny uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tab. 3 - Inžinierskogeologická rajonizácia záujmového územia

Kód rajónu	Názov rajónu	Názov formácie
Es	rajón eolických spraší	formácia kvartérnych sedimentov
Ft	rajón pleistocénnych riečnych terás	formácia kvartérnych sedimentov
Fh	rajón náplavov horských tokov	formácia kvartérnych sedimentov
C	rajón koluviálnych sedimentov	formácia kvartérnych sedimentov
D	rajón deluviálnych sedimentov	formácia kvartérnych sedimentov
Du	rajón sedimentov úvalín	formácia kvartérnych sedimentov
Ve	rajón epiklastických hornín	formácia neovulkanitov
VI	rajón efuzívnych hornín	formácia neovulkanitov
Nk	rajón striedajúcich sa jemnozrnných až štrkovitých sedimentov	molosová formácia

Zdroj: Atlas krajiny, 2002

Obr. 3 - Mapa inžinierskogeologickej rajonizácie – výrez



Zdroj: Atlas krajiny, 2002

Podľa základného regionálneho geologického členenia Západných Karpát sa záujmové územie nachádza v :

jednotke I. rádu (oblasť, pásmo)	vnútrohorské panvy a kotliny
jednotke II. rádu (podoblasť, zóna)	vnútorné kotliny
jednotke III. rádu (podoblasť, zóna)	Turčianska kotlina

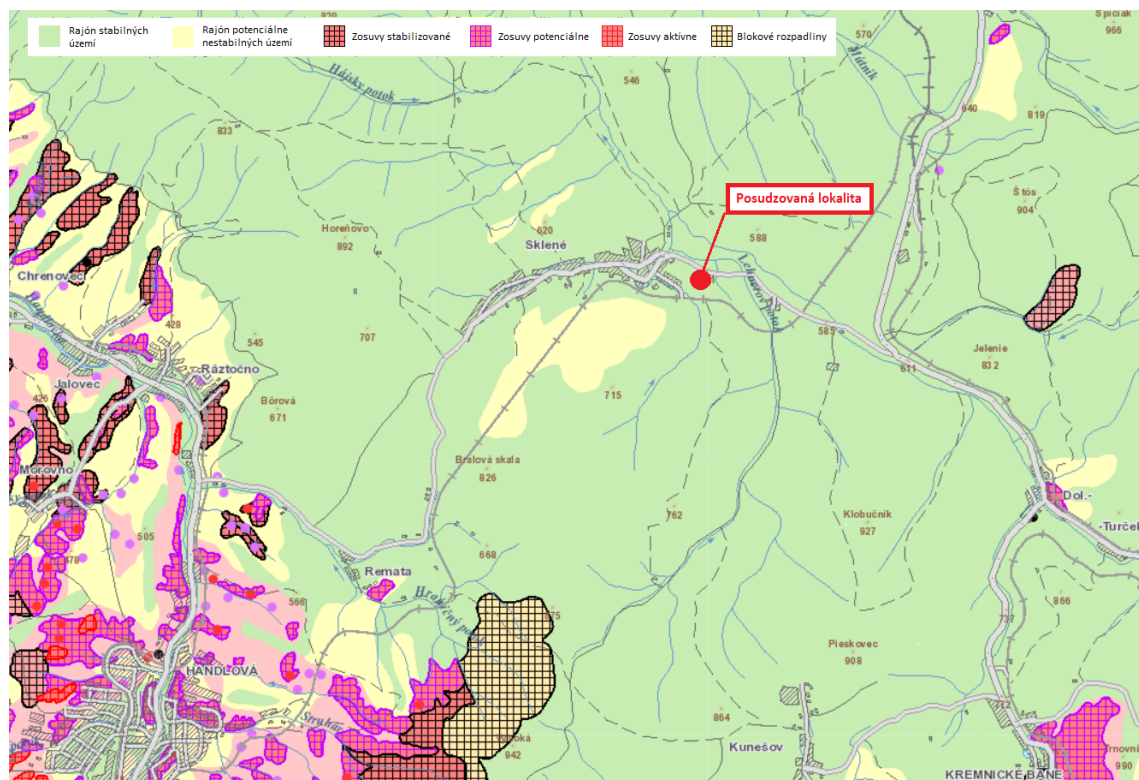
1.3. Geodynamické javy

Posudzovaná lokalita sa nachádza z hľadiska neotektonických javov v negatívnej jednotke (medziorská kotlina) so stredným poklesom. Na základe "Atlasu máp stability svahov SR" môžeme predmetné územie charakterizovať ako územie, ktoré spadá do Rajónu stabilných území - Územia prevažne stabilné, resp. územia s veľmi nízkym stupňom náchylnosti ku vzniku svahových deformácií.

Svahové deformácie zosuvy

Tektonické porušenie a vysoký reliéf sú faktormi podporujúcimi tvorbu zosuvov. Z hľadiska vývoja svahových deformácií sú atmosférické zrážky jedným z najvýznamnejších prírodných faktorov. Infiltráciou zrážkovej vody sa výrazne zhoršujú pevnostno-deformačné vlastnosti pokryvných útvarov a menia sa hydrogeologické pomery vo svahu. Posudzované územie sa nachádza v rajóne stabilných území, najbližšie lokality s identifikovanými svahovými deformáciami sú vzdialené od posudzovanej lokality viac ako 4 km. Najbližšie územie sa nachádza cca 4 km východne od posudzovanej lokality jedná sa o stabilizovaný zosuv „blokové polia“. Ďalší potenciálny zosuv sa nachádza cca 4,5 km severovýchodne od posudzovanej lokality smer Horná Štubňa. Väčšie množstvo svahových deformácií sa vyskytuje juhozápadne od posudzovanej lokality smer Remata.

Obr. 4 - Mapa aktívnych a potenciálnych zosuvov v širšom území



Zdroj: Atlas máp stability svahov Slovenskej republiky

Seizmicita územia

Seizmicke ohrozenie v hodnotách špičkového zrýchlenia na skalnom podloží je $1,0 - 1,3 \text{ m.s}^{-2}$. Vzhľadom na nízku seizmicitu územia prevažná časť územia spadá do oblasti 6 - 7 °MSK 64 výstavba v regióne si nevyžaduje antiseizmické opatrenia na zabezpečenie funkčnosti a bezpečnosti stavieb.

Radónové riziko

Radón vzniká v prírodnom prostredí prirodzeným rádioaktívnym rozpadom uránu U_{238} , ktorý je prítomný v stopových množstvách vo všetkých horninách. Je jedným z faktorov vplyvujúcich na zdravotný stav obyvateľstva, ktorého účinku je obyvateľstvo vystavené zo stavebných materiálov, z horninového podložia budov a z vody. V odvodenej mape radónového rizika v atlase SR je posudzované územie zaradené do nízkeho radónového rizika. Severne od cesty III/2171 je identifikovaná lokalita so strednou hodnotou radónového rizika.

Ložiská nerastných surovín

Najbližšie ložisko nevyhradeného nerastu – stavebný kameň andezit sa nachádza vo vzdialenosti cca 3,4 km juhovýchodným smerom od posudzovanej lokality jedná sa o lom Sklené (ložisko so zastavenou ťažbou alebo na ktorom sa nepredpokladá využívanie zásob). Najbližšie výhradné ťažené ložisko “stavebného kameňa – Ráztočno” sa nachádza cca 6 km juhozápadným smerom (smer obce Ráztočno). Ďalšie výhradné ťažené ložisko “zlaté rudy - Kremnica” sa nachádza cca 6 km juhovýchodne od posudzovanej lokality. Ďalšie výhradné ťažené ložisko “stavebného kameňa – Horná Štubňa” sa nachádza cca 6 km severovýchodne od posudzovanej lokality.

1.4. Hydrologické pomery

1.4.1. Povrchové vody

Na sformovaní súčasnej podoby Turčianskej kotliny mali značný podiel vodné toky. Celé riešené územie okresu Martin a Turčianske Teplice spadá do povodia rieky Váh. Hlavné hydrologické osi

územia tvoria rieky Váh a Turiec. Váh preteká severnou časťou kotliny, centrálnou osou kotliny je rieka Turiec, do ktorej sa vlieva väčšina existujúcich potokov.

Hlavným vodným tokom okresu Turčianske Teplice je rieka Turiec, ktorá priberá prítoky z Veľkej Fatry, Žiaru a Kremnických vrchov. Najvýznamnejším prítokom je potok Teplica (Žarnovica), pretekajúca mestom Turčianske Teplice, a tiež Dolinka a Jasenica.

Obec Sklené sa rozprestiera na ľavom brehu rieky Turiec. Obcou preteká ľavostranný prítok Turca - Skleniansky potok o dĺžke cca 4,7 km. Cez muničné sklady preteká Kozí potok, ktorý vo svojej vrchnej časti priberá pravostranný prítok "Tančibocký potok" a spolu tvoria východnú hranicu k.ú. obce Sklené. Severná časť katastrálneho územia je ohraničená Požežským potokom, ktorý tvorí prírodnú hranicu k.ú. Sklené a k.ú. Dubové. Ďalšie vodné toky v predmetnom území, ktoré tvoria ľavostranné prítoky Turca sú Hájsky potok, Hlboký potok s pravostranným prítokom Motnikerov potok. Katastrálnym územím obce Sklené preteká aj viacero bezmenných potokov. Medzi pravostranné prítoky Turca patrí vodný tok Pažiť (prírodná hranica k.ú. Sklené a Horná Štubňa), ktoré spolu s "Rovným potokom sa vlievajú do potoka Mútnik.

1.4.2. Vodné plochy

Stojaté vody v Turčianskej kotline sú umelého charakteru a vznikli po antropických zásahoch do krajiny (štrkoviska a pieskovne, retenčné a požiarne nádrže). V okrese Turčianske Teplice je najväčšou vodnou plochou vodná nádrž Turček, ktorá slúži na vodohospodárske účely. Vodárenská nádrž je lokalizovaná v katastrálnom území obce Turček a bola vybudovaná a daná do skúšobnej prevádzky v roku 1996. Plocha nádrže je 22 ha, hĺbka nádrže je 58 m a obsah 9 miliónov m³ vody pri maximálnej prevádzkovej hladine 775,3 m. n m. Ochranné pásmo nádrže má rozlohu 52 ha. Nádrž napájajú tri prítoky Ružová, Turiec a Kaltwasser. Voda z vodnej nádrže je využívaná ako povrchový vodný zdroj pre skupinový vodovod SKV Turček – Handlová - Prievidza s kapacitou 450 l/s. Väčšinu menších vodných plôch tvoria rybníky, niektoré sú súčasťami rybárstiev zameraných na intenzívny chov rýb (napr. Rybárstvo Požehy, stredisko Diviaky a Mošovce, rybníky pri Ivančinej).

1.4.3. Podzemné vody

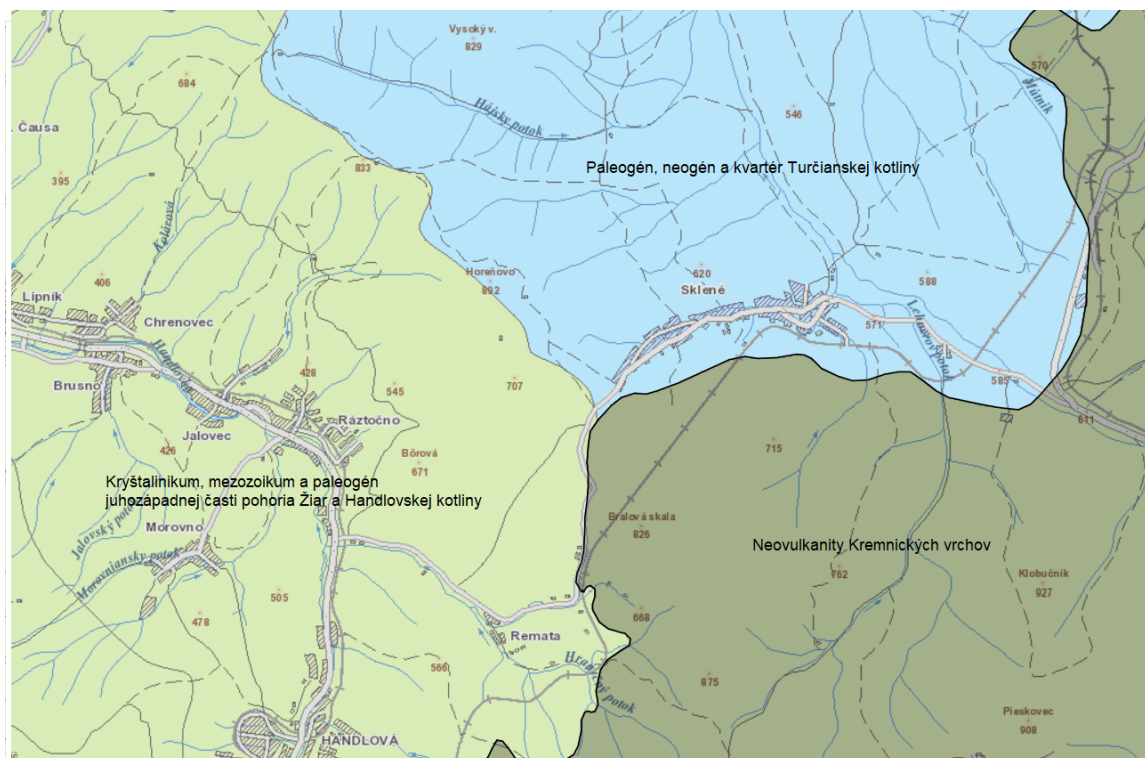
Podľa hydrogeologickej rajonizácie SR patrí posudzované územie "obec Sklené" do južnej časti hydrogeologického regiónu Paleogén, neogén a kvartér Turčianskej kotliny vyznačujúci sa medzizrnovou priepustnosťou. Avšak juhozápadne od obce sa rozprestiera hydrogeologický región "Kryštalínikum, mezozoikum a paleogén juhozápadnej časti pohoria Žiar a Handlovskej kotliny" a južná časť k.ú. Sklené zasahuje do regiónu "neovulkanity Kremnických vrchov".

Podľa hydrogeologickej rajonizácie SR patrí územie obce do troch hydrogeologických rájónov:

Tab. 4 - Hlavné hydrogeologické regióny v riešenom území

Hydrogeologický región	Typ priepustnosti
Paleogén, neogén a kvartér Turčianskej kotliny	medzizrnová
Neovulkanity Kremnických vrchov	puklinová
Kryštalínikum, mezozoikum a paleogén juhozápadnej časti pohoria Žiar a Handlovskej kotliny	puklinová

Obr. 5 - Mapa hlavných hydrogeologických regiónov v riešenom území



Posudzovaná oblasť leží v útvaroch podzemných vôd v predkvartérnych horninách, v útvaroch kvartérnych sedimentov a v útvaroch geotermálnych vôd, podrobnejšie uvádzame v nasledujúcej tabuľke.

Tab. 5 - Hlavné útvary podzemných vôd v širšom území

ÚTVARY PODZEMNÝCH VÔD V PREDKVARTÉRNÝCH HORNINÁCH			
Kód a názov útvaru	Dominantné zastúpenie kolektora	Stratigrafický vek kolektora	Priepustnosť
SK2002100P Medzizrnové podzemné vody Turčianskej kotliny oblasti povodia Váh	jazerno-riečne sedimenty najmä piesky a štrky, menej íly, s tufmi a tufitickými ílmi, pieskovcovo-ílovcové súvrstvie	Neogén-Paleogén	medzizrnová a medzizrnovo-puklinová
SK200190FK Puklinové a krasovo-puklinové podzemné vody pohoria Žiar oblasti povodia Váh	vápence a dolomity, kremence, bridlice, slieňovce, zlepenice, ílovce a pieskovce (flyš), granity a granodiority	Paleogén-Mezozoikum - Paleozoikum	krasovo-puklinová a puklinová
SK200200FP Puklinové a medzizrnové podzemné vody neovulkanitov pohoria Vtáčnik a Kremnických vrchov	andezity, tufy, tufity, aglomeráty, ryolity, sladkovodné jazerné sedimenty - štrky a piesky	Neogén	medzizrnová, puklinovo-medzizrnová
ÚTVAROV PODZEMNÝCH VÔD V KVARTÉRNÝCH SEDIMENTOCH			
Kód a názov útvaru	Dominantné zastúpenie kolektora	Stratigrafický vek kolektora	Priepustnosť
SK1000500P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov Váhu a jeho prítokov S. časti oblasti povodia Váh	aluviálne a terasové štrky, piesčité štrky, piesky, glaciáluviálne sedimenty, proluviálne sedimenty	Holocén-Pleistocén	medzizrnová
ÚTVARY GEOTERMÁLNYCH VÔD			
Kód a názov útvaru	Dominantné zastúpenie kolektora	Stratigrafický vek	Priepustnosť

		kolektora	
SK300110FK Turčianska kotlina	karbonáty	Mezozoikum -Trias	puklinovo-krasová

V útvare podzemnej vody SK1000500P sú ako kolektorské horniny zastúpené najmä aluviálne a terasové štrky, piesčité štrky, piesky, glacifluviálne sedimenty, proluviálne sedimenty stratigrafického zaradenia pleistocén - holocén. V hydrogeologických kolektoroch útvaru prevažuje medzizrnová priepustnosť. Priemerný rozsah hrúbky zvodnencov je <10 m. Generálny smer prúdenia podzemných vôd v aluviálnej nive kvartérneho útvaru SK1000500P je viac-menej paralelný s priebehom hlavného toku.

V iónovom zastúpení prevažujú v kationovej časti Ca^{2+} aj Mg^{2+} a v aniónovej časti HCO_3^- . Vplyv znečistenia sa prejavuje prítomnosťou iónov Na^+ , Cl^- , NO_3^- . Podľa Palmer – Gazdovej klasifikácie sú podzemné vody v útvare SK1000500P najčastejšie základného výrazného Ca-HCO_3 typu až Ca-Mg-HCO_3 typu.

Podľa mineralizácie sa podzemné vody útvaru SK1000500P zaraďujú medzi vody so zvýšenou mineralizáciou (vysoko mineralizované v oblasti Ležiachov (objekt 246290 - maximálna hodnota mineralizácie 1088,3 mg.l⁻¹ – meranie v roku 2023).

Podľa údajov z vykonaného hydrogeologického prieskumu v predmetnej lokalite (Mgr. Lukášom Jurenkom máj 2025) sa v hydrogeologických vrtov (JV-1 až JV-4) zistila ustálená hladina podzemných vôd JV-2 (2,8 m); JV-1 - (3,4 m); JV- 4 (3,5 m); JV-3 (4,8 m) pod terénom.

1.4.4. Minerálne a termálne vody

Ochranné pásma I. a II. stupňa prírodných liečivých zdrojov Turčianske Teplice

Prírodné liečivé zdroje v Turčianskych Tepliciach sú vzdialené cca 8,3 km severo - severovýchodným smerom od posudzovanej lokality. Turčianska termálna minerálna voda má dokázateľne liečivé účinky vďaka vysokému obsahu minerálnych látok na úrovni až 1524 mg/l. Termominerálna voda je stredne mineralizovaná, hydrogénuhličitanovo-síranového, vápenato-horečnatého chemického typu, uhličitá, stredne termálna. Využíva sa pri vodoliečebných procedúrach a pitných kúrach na liečbu ochorení obličiek, močových ciest, ochorení pohybového aparátu a neurologických ochoreniach.

Juhovýchodný okraj hranice ochranného pásma II stupňa prírodných liečivých zdrojov v Turčianskych Tepliciach v zmysle vyhlášky č. 392/2007 Z. z. sa nachádza vo vzdialenosti cca 5,3 km severovýchodným smerom (smer Nový Dvor) od posudzovanej lokality.

Ochranné pásma prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd Mošovce a Budiš

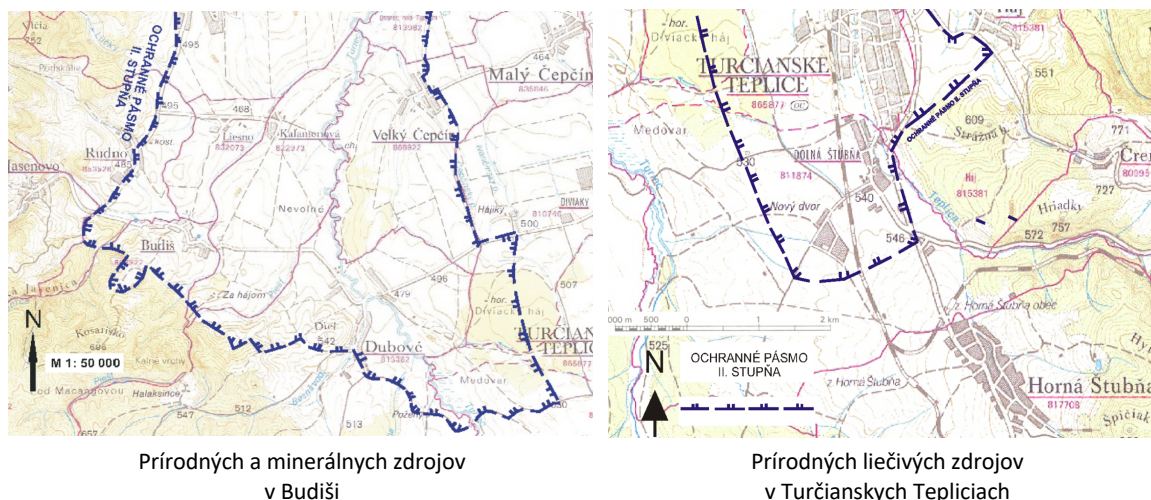
Prírodná minerálna voda v Budiši je zachytená vrtmi B-5 a B-6 v neogénnych sedimentoch tvorených piesčitými štrkami, pieskovicami a pieskami v hĺbke 30 až 55 m. Spomínané vrty sú vzdialené cca 8,3 km severozápadne od posudzovanej lokality.

Ochranné pásma I. stupňa chráni výverovú oblasť a ochranné pásma II. stupňa chráni tranzitnoakumulačnú oblasť. Prírodné minerálne vody sú studené, vysoko mineralizované kyselky, hydrogénuhličitanovo – síranové, sodno-vápenaté, so zvýšeným obsahom fluoridového iónu. Z genetického hľadiska ide o vody petrogénne, zmiešaného typu s prevahou Ca-Na-HCO_3 zložky.

Juhovýchodný okraj hranice ochranného pásma II stupňa prírodných minerálnych zdrojov v Budiši v zmysle vyhlášky č. 588/2007 Z. z. sa nachádza vo vzdialenosti cca 5,7 km severozápadným smerom (smer Požehy) od posudzovanej lokality.

V k.ú. Mošovce je lokalizovaný zdroj podzemnej vody (vrt) s označením MH-1 ako prírodný zdroj minerálnej stolovej vody nachádza sa cca 15 km severovýchodným smerom od posudzovanej lokality. Prírodná minerálna voda je stredne mineralizovaná, uhličitá, hydrogenuhličitanová, vápenato-horečnatá, so zvýšeným obsahom horčíka, slabo alkalická, studená, hypotonická, s celkovou mineralizáciou 1 697 mg.l⁻¹, s teplotou vody 15,6 stupňov C, s obsahom plynu CO₂ 1 140 mg.l⁻¹ a s výdatnosťou 0,75 l.s⁻¹.

Obr. 6 – Výrez mapy ochranné pásma II. stupňa



1.4.5. Vodohospodársky chránené územia

V priamo dotknutom území sa nenachádzajú žiadne vodohospodársky chránené územia, ani zdroje podzemných vôd využívané pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.

Región Turiec spolu s okresmi Martin a Turčianske Teplice patria medzi najbohatšie zásobárne vody v SR, pričom najvýznamnejšie zdroje sa nachádzajú na území Chránenej vodohospodárskej oblasti Veľká Fatra. Jej juhozápadná hranica pri Hornej Štubni je vzdialená cca 4,6 km severovýchodným smerom od posudzovanej lokality.

Najbližšie zdroje podzemných vôd využívaných pre účely zásobovania obyvateľstva pitnou vodou sa nachádzajú v k.ú. Čremošné SKV Turčianske Teplice – vodný zdroj Žarnovická dolina. Obec Sklené je zásobovaná pitnou vodou zo Žarnovickej doliny jeho vlastníkom a prevádzkovateľom je Turčianska vodárenská spoločnosť a.s. Martin (TURVOD).

Najbližšími vodohospodársky významnými vodnými tokmi v zmysle prílohy č. 1 Vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z.z. sú (Turiec 4-21-05-020 - 430 m severovýchodne od posudzovanej lokality), Javorovec 4-21-05-023 (7,4 km východne od posudzovanej lokality) Turček 4-21-05-025 (sútok Turčeka a rieky Turiec 6,6 km juhovýchodným smerom od posudzovanej lokality), Teplica 4-21-05-047 (6,3 km severovýchodným smerom od posudzovanej lokality sútok Teplice a Dedinského potoka), Dolinka 4-21-05-063 (9,2 km severovýchodne od posudzovanej lokality)). V zmysle prílohy č. 2 vyhlášky č. 211/2005 Z.z. je rieka Turiec zaradená aj medzi vodárenské vodné toky v úseku rkm 69,4 – 77,40.

Ramsarská lokalita "RL 09 Mokrade Turca" - 756,71 ha (I. stupeň ochrany). Mokrade Turca v Turčianskej kotline sú charakteristické mozaikou mokraďových ekosystémov rôzneho typu. Rieka Turiec vytvára meandrujúce, takmer prírodné koryto s málo narušeným vodným režimom, so

zachovalou vegetáciou a spolu s viacerými prítokmi podmieňuje existenciu cenných priľahlých mokradí. Lokalita je významná z hľadiska diverzity bentických organizmov, rýb, mokraďových spoločenstiev, biogeografického, hydrologického aj krajinárskeho.

1.5. Pôdne pomery

Záujmová lokalita ("IBV Sklené") je vedená na liste vlastníctva 1027 ako orná pôda, alebo trvalý trávnatý porast (parcely: 878/9, 878/10 – 290 m²) celková plocha riešených pozemkov predstavuje rozlohu o veľkosti 17 818 m².

Obr. 7 – Posudzovaná lokalita rozparcelovaná 270/2 a parcela 253/20



Samotná posudzovaná lokalita ako aj územie nachádzajúce sa juhovýchodne od posudzovanej lokality zasahuje do územia označeného v zmysle klasifikácie a kódovania pôdných jednotiek - BPEJ 0961242:

- 09 - Región chladný, vlhký, s teplotou v januári od -4 až -6 °C, teplotou vo vegetačnom období 12 – 13°C
- 61 - Kód hlavnej jednotky – kambizeme kultizemné, nasýtené, kambizeme kultizemné kyslé a kambizeme kultizemné, luvizemné, lokálne kambizeme kultizemné, andozemné z minerálne bohatých zvetralín vulkanitov, stredne ťažké
- 2 - Mierny svah, svahovitost' v rozmedzí 3° - 7°. s prejavom plošnej vodnej erózie západná alebo východná expozícia
- 4 - Stredne skeletovité pôdy (obsah skeletu [obj.] v povrchovom a v podpovrchovom horizonte 25–50 %), Hlboké pôdy (60 a viac cm).
- 2 - Stredne ťažké pôdy (hlinité) s percentuálnym zastúpením ílovitých častíc 30-45 %

Obr. 8 - Mapa chránenej poľnohospodárskej pôdy v predmetnej lokalite



Plošne najväčšie územie zaberajú rendziny (26,08 %), a kambizeme (25,92 %). Rendziny a kambizeme sú v najvyšších častiach pohorí nahrádzané rankrami (11,61 %) a v oblasti Veľkej Fatry a Kremnických vrchov tvoria nezriedka dominantné plošné celky. Tretím plošne najzastúpenejším typom na území okresu sú pseudogleje (15,40 %). Vyvinuli sa v Turčianskej kotline na pleistocénnych riečnych terasách, ale aj na deluviálnych sedimentoch v okrajových častiach pohorí. Fluvizeme (najmä glejové) sa s viac ako 10 % významne podieľajú na sklade pôd v okrese Turčianske Teplice.

V okrese Turčianske Teplice - Orná pôda v kategórii najkvalitnejších pôd 1. - 4. kvalitatívnej skupiny, ktorá je chránená podľa zákona NR SR č. 220/ 2004, je zastúpená iba jednou bonitovanou pôdno-ekologickou jednotkou s označením 0720003 ktorá je v 4. kvalitatívnej skupine. Ide o pôdy čiernice kultizemné, prevažne karbonátové, ťažké, lokalizované v katastrálnom území obce Bodorová, ostatné pôdy vo vysoko položenej Turčianskej kotline Karpát majú nízku až strednú bonitu, s nízkym až stredným obsahom humusu a s hodnotou produkčného potenciálu 50-41 a 40-31.

1.6. Klimatické pomery

Klimatické pomery okresu Turčianske Teplice sú v značnej miere ovplyvnené výškovou stupňovitosťou. S rastúcou nadmorskou výškou sa menia jednotlivé merné charakteristiky. Výsledkom dlhodobějších pozorovaní týchto podmienok je diferenciácia územia na nasledujúce klimatické oblasti (horská klíma – studená, chladná, mierne chladná) a kotlinová klíma (Turčianska kotlina a okrajové časti pohorí).

Posudzovanú oblasť na základe klimaticko-geografického členenia môžeme zaradiť do klimaticko-geografického typu - kotlinová klíma do subtypu mierne chladného.

Tab. 6 - Vybraná charakteristika klimaticko-geografického typu kotlinová klíma

Klimaticko - geografický subtyp	Interval					
	priemerných teplôt Január [°C]		priemerných teplôt Júl [°C]		ročného úhrnu zrážok [mm]	
	dolný	horný	dolný	horný	dolný	horný
mierne chladná	-6	-3,5	16	17	600	850

Zdroj: Atlas krajiny SR

Tab. 7 - Klimatická charakteristika územia obce Sklené

Priemerná teplota vzduchu	ročná	mesačná január	mesačná júl
teplota v [°C]	6 - 7	-3,5 až -6	16 až 17

Priemerný ročný úhrn zrážok [mm]	800 - 900
Priemerný úhrn zrážok v júli [mm], priemer za r. 1961-1990	80 - 100
Priemerný úhrn zrážok v januári [mm], priemer za r. 1961-1990	60 - 70
Absolútne mesačné maximum zrážok [mm], priemer za r. 1951-2000	250 – 300
Počet mrazových dní v roku	121

Zdroj: Atlas krajiny SR

1.7. Flóra a vegetácia

1.7.1. Flóra

Podľa fytogeografického členenia (Podľa Futáka (1973, 1984) leží posudzovaná lokalita:

- Oblasť západokarpatskej flóry (Carpathicum occidentale) - t.j. Západné Karpaty
- Obvod flóry vnútrokarpatských kotlín (Intercarpaticum)
- Okres Turčianska kotlina

Rozdelenie katastrálneho územia na základe fytogeograficko – vegetačného členenia Slovenska (Atlas krajiny SR, 2002) je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Tab. 8 - Fytogeograficko – vegetačné členenie Slovenska (Atlas krajiny SR, 2002)

Zóna	Oblasť	Okres	Podokres
buková	kryštálicko-druhohorná	Turčianska kotlina	severný
buková	kryštálicko-druhohorná	Žiar	severný
buková	sopečná	Kremnické vrchy	-

Potenciálna prirodzená vegetácia v posudzovanej lokalite bola tvorená v okolí vodných tokov (rieka Turiec) jelšovými lesmi na nivách podhorských a horských vodných tokov. Plocha západne od rieky Turiec predstavujú bukové a jedľovo-bukové lesy východne zas zmiešaný listnatohličníkatý les v severných karpatských kotlinách a jedľové a jedľovo-smrekové lesy.

Reálnu vegetáciu - významné zachovalé biotopy predstavujú najmä lesy Veľkej Fatry, Kremnických vrchov a Žiaru. Väčšia časť územia je poľnohospodársky intenzívne využívaná a zvyšky prirodzenej a poloprirodzenej vegetácie sa nachádzajú najmä na alúviách vodných tokov, ako nelesné mokradňové spoločenstvá alebo brehové porasty lužných lesov alebo krovitých vrúb. Z

nelesných spoločenstiev sú významné tiež krovinné a travinno-bylinné formácie nad hornou hranicou lesa, skalné, sutinové a s nimi súvisiace spoločenstvá a xerotermofilné travinno-bylinné spoločenstvá na plytkých pôdach. Ostatné typy rastlinných spoločenstiev, ako napr. sídelná vegetácia, ovocné sady, nelesná drevinová vegetácia a iné.

Samotné riešené územie na základe listu vlastníctva predstavuje poľnohospodársky využívané pozemky či už vo forme ornej pôdy alebo TTP (trvalý trávny porast). Obhliadkou ako i konzultáciou so zástupcom Obecného úradu bolo zistené, že lokalita nie je intenzívne poľnohospodársky využívaná, je zatrávnená. Na lokalite boli identifikované 4 listnaté stromy (divá čerešňa s obvodom kmeňa vo výške 130 cm: 1. strom - 63cm, 2.strom s 2 kmeňmi – 100 cm a 115 cm, 3.strom 57 cm, 4.strom 155 cm) a 3 smrek s obvodom kmeňa – 96cm, 110 cm, 117 cm. Okrem toho bol na medzi (terénna nerovnosť) identifikovaný súvislý zápoj krovín (šípka, hloh, trnka) o ploche 15 m² a 27 m².

Poľnohospodársky využívané plochy ornej pôdy a extenzívne využívané TTP sa nachádzajú aj v širšom okolí. Podstatne botanicky kvalitnejšie lokality sa nachádzajú v širšom okolí – rieka Turiec a Skleniansky potok napríklad okolie vodných plôch a podmáčaných lokalít.

1.7.2. Fauna

Pri formovaní živočíšnych spoločenstiev mali rozhodujúci význam faktory ako geografická poloha, klimatické podmienky, rastlinné spoločenstvá a samotná činnosť človeka (odlesňovanie, úprava vodných tokov, vznik a rozvoj sídel, dopravy podmienili ústup, prípadne zmeny pôvodných živočíšnych spoločenstiev).

Na základe zoogeografického členenia Slovenska (terestrický biocyklus) (Atlas krajiny SR, 2002) záujmové územie patrí do podkarpatského úseku provincia listnatých lesov. Z pohľadu limnického biocyklu patrí územie do pontokaspickej provincie, hornovážskeho okresu.

Faunu priamo riešeného územia tvoria prevažne druhy poľnohospodárskej krajiny. Druhovú diverzitu územia zvyšujú prítomné krajinné prvky – brehové porasty vodných tokov pretekajúcich k.ú. obce Sklené ako aj podmáčané pôdy nachádzajúce sa v širšom okolí a nemožno opomíňať ani okolité lesné porasty a iné krajinné prvky (remízky, solitéry, stromoradia) poľnohospodárskej krajiny.

Živočíšstvo je tu rôznorodé môže sa tu vyskytovať srnčia a jelenia zver - srnec lesný (*Capreolus capreolus*), jeleň lesný (*Cervus elaphus*), líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*) a predovšetkým hlodavce (hraboše) a hmyzožravce poľnohospodárskej pôdy. V príľahlom území sa môže vyskytovať aj niekoľko desiatok druhov hniezdiacich vtákov, predovšetkým z radu spevavcov a dravých druhov vtákov.

1.7.3. Biotopy

V katastrálnom území Sklené môžeme vyčleniť tieto základné druhy biotopov:

Biotop lesov – lesy v k.ú. Sklené drevinové zastúpenie v okolitých lesoch je pomerne pestré. Zhruba 70% porastov tvoria ihličnaté stromy a 30% listnaté. Z ihličnatých drevín sú to smrek obyčajný (63% z celkového porastu v lesoch), jedľa biela (3%), borovica lesná (2%) a smrekovec opadavý (2%). Z listnatých drevín sú to buk lesný (24%), javor horský (3%), jaseň štíhly (1%) a iné... Pre rozšírenie lykožrúta smrekového musel byť odstránený aj porast na Spitzenbergu.

Biotop polí a lúk - poľnohospodárska pôda v k.ú. Sklené (orná pôda, trvalé trávnaté plochy) jedná sa o veľkoblokové lúky a pasienky charakteristické sporadickým výskytom nelesnej drevinovej vegetácie (pravidelne kosené - produkcia biomasy).

Biotop tečúcich vôd - Patria sem hlavne vodné toky pretekajúce cez k.ú. Sklené rieka Turiec, Skleniansky potok, Hájsky potok, Mútnik, Hlboký potok, Kozí potok, Pažiť. Významné sú aj mokradné a podmáčané lúky v blízkosti vodných tokov (NPR Turiec).

Biotop ľudských sídiel – ktorý atrahuje významnejšie druhy vtákov ako žltouchvost hôrny, muchár sivý, krutohlav hnedý, bocian biely, dážďovník tmavý, sova lesná, hranostaj obyčajný, tchor obyčajný, kuna skalná a pod.

Riešené územie predstavuje prevažne antropogénny biotop, t.j. človekom vytvorený alebo obhospodarovaný biotop v kultúrnej krajine. Porasty prirodzenej vegetácie boli nahradené synantropnou vegetáciou ako výsledok urbanizácie, výstavby dopravných stavieb a poľnohospodárskej činnosti.

Dominantné zastúpenie majú biotopy na obrábaných pôdach, ide o obhospodarované biotopy s poľnými kultúrami na ornej pôde. V okolí posudzovaného územia bol zaznamenaný výskyt druhov vtákov myšiarka ušatej, sokola myšiara, krkavca čierneho, vrany popolavej, drozda čvikoťavého a v minulosti aj úkryty poľovnej zveri: srnec hôrny, zajac poľný, jarabica poľná (popis v RÚSES Turčianske Teplice, 2013).

1.8. Chránené územia - územná ochrana prírody

Lokalita výstavby priamo neleží v žiadnom chránenom území, na lokalite platí prvý stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. Najbližšie sa nachádza rieka Turiec (preteká cca 350 m severovýchodným smerom od posudzovanej lokality) zaradená medzi medzinárodne významné mokrade, územie európskeho významu a národnú prírodnú rezerváciu.

1.8.1. Veľkoplošné chránené územia

Najbližšie veľkoplošné chránené územie Národný park Veľká Fatra sa nachádza severovýchodným smerom - najbližšia vzdialenosť približne 9,2 km – smer Čremošné (ochranné pásmo národného parku v najbližšej vzdialenosti 8,2 km tiež smer Čremošné). Juhozápadným smerom cca 19 km vzdušnou čiarou sa nachádza CHKO Ponitrie (Trenčiansky kraj okres Prievidza).

1.8.2. Európska sústava chránených území NATURA 2000

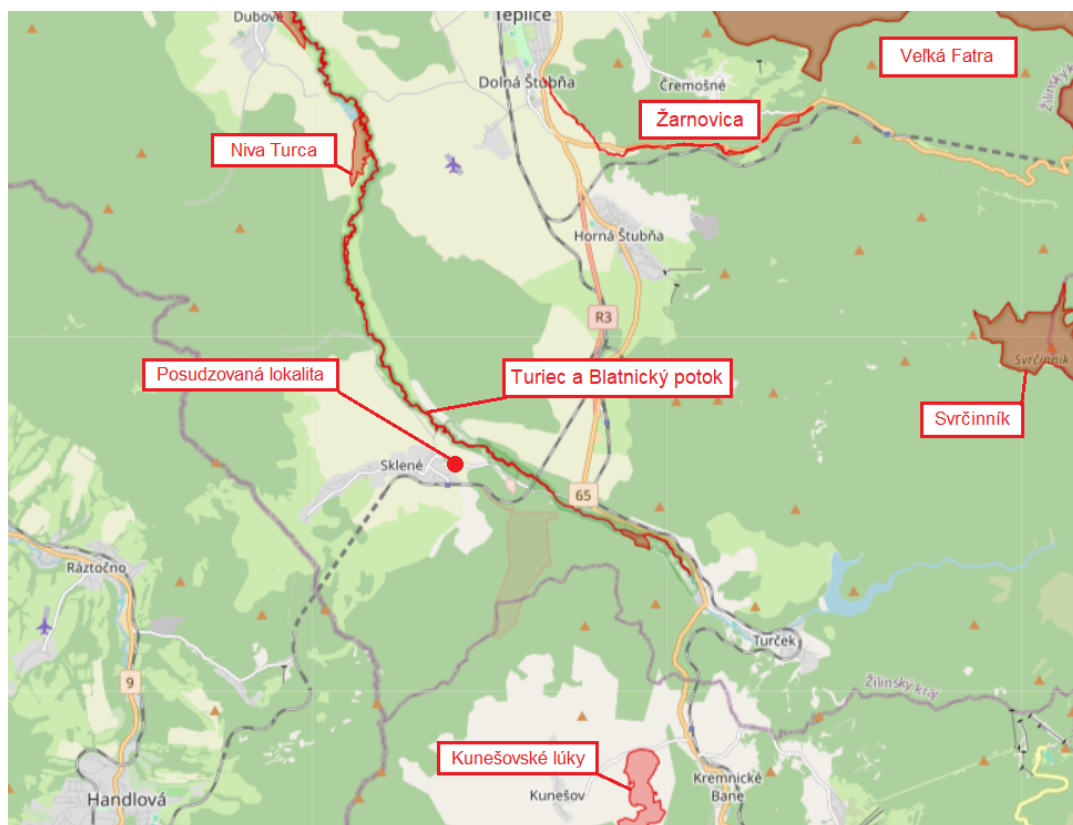
NATURA 2000 je sústava chránených území členských štátov EU. Cieľom sústavy je zachovanie vzácných a ohrozených biotopov, druhov rastlín a živočíchov na území štátov EU. Sústavu NATURA 2000 tvoria chránené vtáčie územia vyhlasované s cieľom ochrany vtáctva a územia európskeho významu s cieľom ochrany ostatných vzácných a ohrozených rastlinných a živočíšnych druhov a ich biotopov.

Z území európskeho významu sa najbližšie "nachádza" (preteká vo vzdialenosti cca 350 m rieka Turiec (UEV Turiec a Blatnický potok: SKUEV0382) (Obr. 09). K tomuto chránenému územiu sa zaraďujú aj a podmáčané plochy po oboch stranách vodného toku. Nívné oblasti rieky Turiec (južne od rybníkov Požehy na ľavom brehu rieky Turiec) sú zaradené do UEV Niva Turca (SKUEV0960) – južný okraj UEV Nivy Turca je vzdialený od posudzovanej lokality vzdialený 5,3 km severozápadným smerom. Vo vzdialenosti cca 6,3 km severovýchodným smerom od posudzovanej lokality sa nachádza UEV Žarnovica (SKUEV0147). UEV Svrčinník (SKUEV0241) patrí medzi ďalšie územie európskeho významu rozprestierajúce sa cca 10 km severovýchodne od posudzovanej lokality. Medzi ďalšie územia európskeho významu vzdialené len 6 km vzdušnou čiarou juhovýchodným smerom od posudzovanej lokality sú Kunešovské lúky SKUEV0893 (patriace do k.ú. obce Kremnické Bane, Kremnica). Pohorie Veľká Fatra sa tiež zaraďuje medzi

územia európskeho významu (SKUEV0238) vzdialenosť od posudzovanej lokality cca 9,2 km severovýchodne smer obec Čremošné).

Medzi chránené vtáacie územia sa zaraďuje Veľkú Fatru (SKCHVU033) vzdialenú cca 8,5 km severovýchodným smerom od posudzovanej lokality, Malá Fatra (SKCHVU013), ktorej hranica sa nachádza (cca 19 km severozápadným smerom od posudzovanej lokality - smer Vrúcko) a Strážovské vrchy (SKCHVU028) vzdialené cca 25 km severozápadným smerom od posudzovanej lokality.

Obr. 9 - Poloha území európskeho významu v záujmovej oblasti.



1.8.3. Maloplošné chránené územia

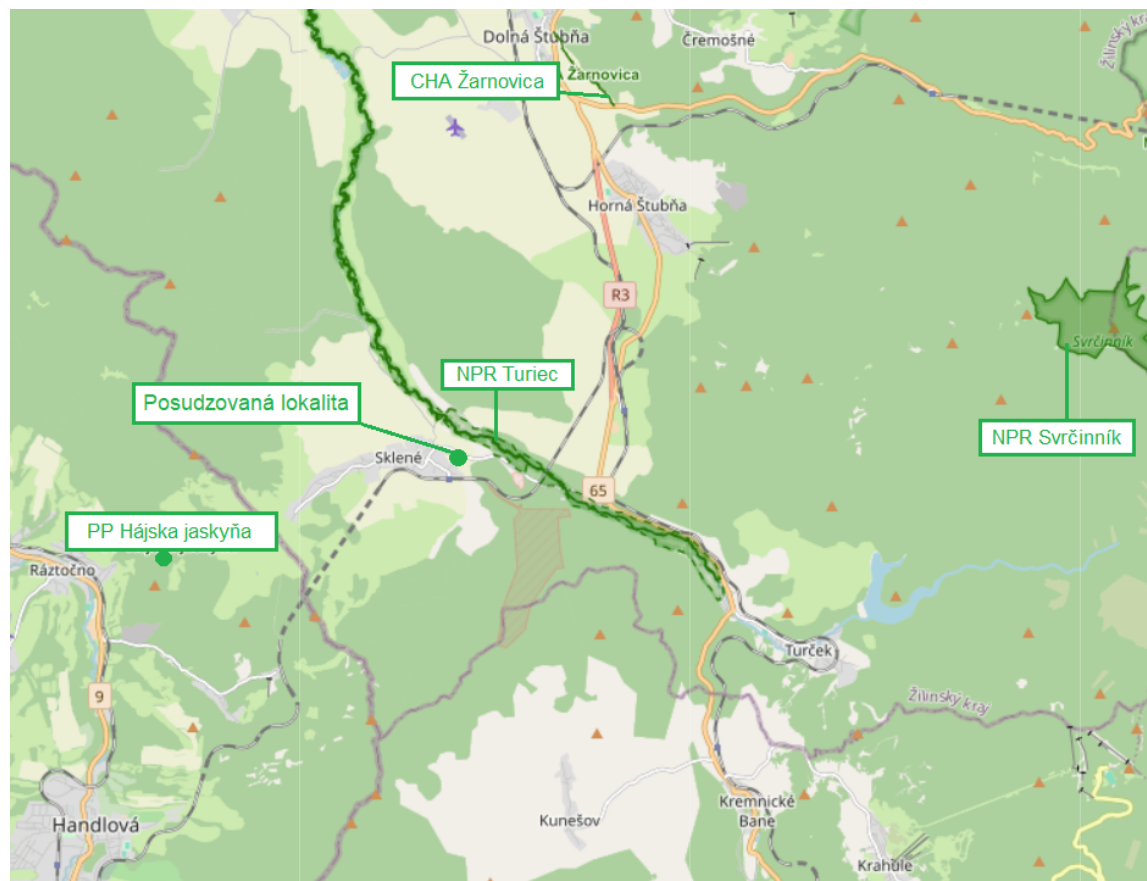
Rieka Turiec patrí medzi národné prírodné rezervácie (NPR Turiec) a jej brehové a nívne časti tvoria ochranné pásmo rezervácie (Obr. 10). Rezervácia bola vyhlásená v roku 1966 a rozprestiera sa na ploche 89,29 ha so 4. stupňom ochrany (ochranné pásmo na ploche 543,31 ha s 3. stupňom ochrany) na území okresov Martin a Turčianske Teplice. Účelom vyhlásenia rezervácie a jej ochranného pásma bolo zachovať prirodzený charakter vodného toku a zabezpečiť ochranu jestvujúcej sprievodnej vegetácie a viacerých chránených a ohrozených druhov rastlín a živočíchov. Hranica NPR Turiec sa nachádza vo vzdialenosti 315 m severo-severovýchodne od posudzovanej lokality a jej ochranné pásmo je vzdialené cca 300 m severo-severovýchodne od posudzovanej lokality.

Medzi ďalšie národné maloplošné chránené územia v okolí lokality patrí Chránený areál CHA Žarnovica (CHA tvorí meandrujúci vodný tok Žarnovica, ktorý v danom prostredí predstavuje hodnotný krajinný, biologický a ekostabilizačný prvok s výskytom vzácnej, ohrozenej a chránenej fauny, viazanej na vodné prostredie a s prirodzeným charakterom vegetácie) nachádzajúci sa 6,3 km severovýchodným smerom od posudzovanej lokality. NPR Svrčiník - Ochrana zachovalého komplexu klimax. lesných spoločenstiev Kremnických vrchov s prirodzeným drevným zložením a

typickou prirodzenou štruktúrou, miestami až pralesného charakteru, na kt. sú viazané mnohé chránené a ohrozené druhy fauny.

Medzi ďalšie maloplošné chránené územia v obci Ráztočno, okres Prievidza patrí prírodná pamiatka Hájska jaskyňa vzdialená približne 5 km juhozápadne od posudzovanej lokality.

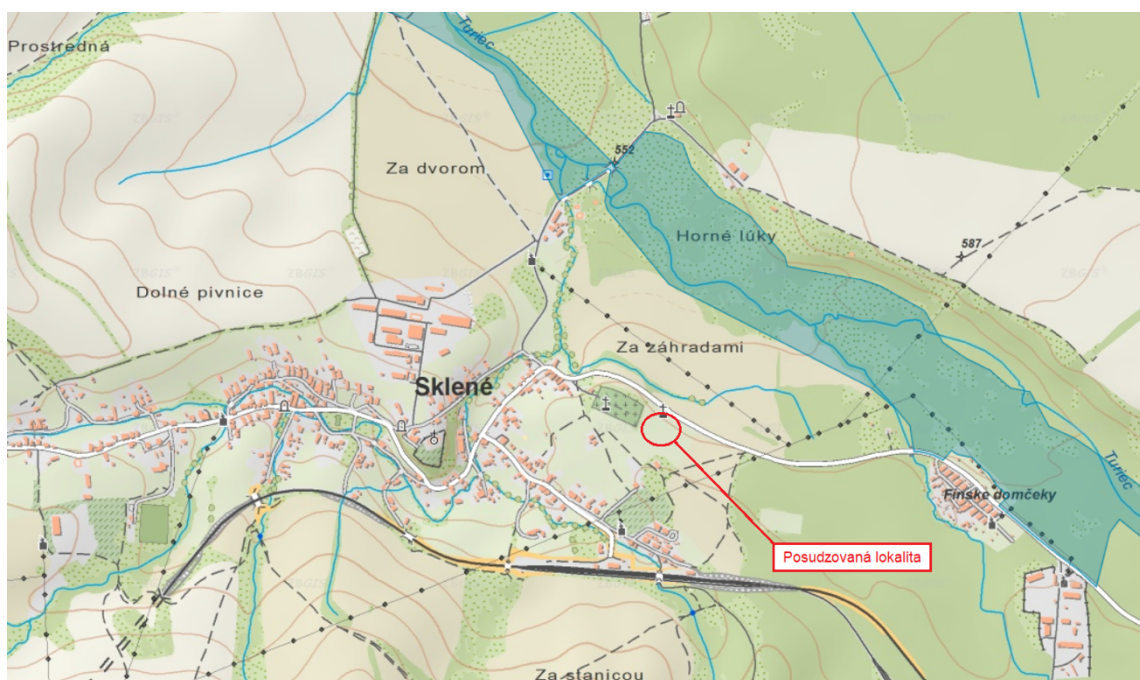
Obr. 10 - Poloha maloplošných chránených území v záujmovej oblasti.



Mokrade

Rieka Turiec spolu s brehovými a nivnými časťami, slepými ramenami a močaristými jazierkami boli v roku 1998 zaradené medzi medzinárodne významné mokrade (Ramsarské lokality) ako Mokrade Turca na ploche viac ako 750 ha. Pozostávajú z viacerých častí zaradených v národnej a európskej sústave chránených území; NPR Turiec, NPR Kláštorské lúky, NPR Rakšianske rašelinisko, CHA Ivančinské močiare, CHA Diviacke kruhy, CHA Jazernícke jazierko, CHA Žarnovica a tiež Blatnický potok (územie európskeho významu). Okrem samotnej rieky Turiec a jej brehových porastov predstavujú biotopy ako mŕtve ramená, trvalé a sezónne močiare, slatiny, sezónne zaplavované trávnaté porasty, rašeliniská a pod. Lokality predstavujú habitaty pre veľké množstvo chránených rastlinných druhov, spoločenstiev a tiež vodných a terestrických organizmov. Hranica ramsarskej lokality Mokrade Turca v záujmovej oblasti kopíruje hranice NPR Turiec a jej OP.

Obr. 11 - Poloha ramsarskej lokality Mokrade Turca v záujmovej oblasti



1.9. Druhovú ochranu prírody

Na lokalite plánovanej výstavby rodinných domov sa nachádzajú plochy s nízkou diverzitou rastlinných druhov (orná pôda, čiastočne trvalý trvnatý porast, kroviny, 4 listnaté stromy a 3 smrek). Lokalitu zo severu lemuje cesta tretej triedy III/2171 s ojedinelým výskytom líniovej vegetácie – listnaté dreviny pozdĺž cesty. V širšom území sa vyskytujú veľkoblukové plochy ornej pôdy, trvalých trvnatých porastov ako aj súvislé lesné pozemky. Výskyt chránených druhov na samotnej lokalite výstavby je pravdepodobne len sporadický, viazaný na drevinovú vegetáciu v širšom okolí. Či už sa jedná o dreviny na verejných priestranstvách (dreviny v parkoch, školách, v záhradách, na cintorínoch a pod.), alebo (dreviny tvoriace líniovú zeleň pozdĺž ciest a vodných tokov...) ale aj súvislých "lesné pozemky" nachádzajúce sa juhovýchodne od posudzovanej lokality, predstavujú útočisko pre rôzne druhy vtákov (dutinové hniezdiče) ako aj rôzne druhy poľovnej zveri.

1.10. Chránené stromy

Podľa Katalógu chránených stromov je v modelovom území zastúpená aj kategória chránený strom, ktorá dopĺňa sieť významných a chránených stromov v okrese. Chránené stromy v okrese sú v Správe národného parku Veľká Fatra a v ich ochrannom pásme platí 2 stupeň ochrany. Lipa v Sklenom pri kostole Lipa Veľkolistej (*Tilia platyphyllos* Scop.) s kultúrnym, vedeckým, krajinárskym, estetickým a ekologickým významom. Obvod kmeňa je 628 cm, výška stromu je 30 metrov a priemer koruny 26 metrov. Vek stromu sa odhaduje na 400 rokov, lebo výsadba stromu je spájaná s výstavbou kostola.

2. KRAJINA, KRAJINNÝ OBRAZ, STABILITA, OCHRANA, SCENÉRIA

2.1. Štruktúra krajiny a využitie územia

Reálny stav krajiny je výsledkom postupných zmien pôvodnej prírodnej krajiny pod vplyvom človeka a jeho aktivít. Územie okresu Turčianske Teplice tvorí južná časť rozľahlej Turčianskej kotliny. Rieky Váh a Turiec tvoria hlavné osi kotliny.

Kotlinová časť územia má výrazný poľnohospodársky charakter, prevažuje orná pôda a trvale trávne porasty, lesy a nelesná drevinová vegetácia (lesíky, remízky) má nižšie zastúpenie. V

kotline a podhorí sú situované tiež všetky trvalé sídla (obce), dopravná sieť a technická infraštruktúra. Horské oblasti pohorí Veľká Fatra, Malá Fatra, Žiar sú pokryté prevažne lesmi, vo vrcholových polohách pasienkami a lúkami, trvalé sídla sa tam nenachádzajú. Celistvosť lesných oblastí a vysokohorských holí je v niektorých lokalitách fragmentovaná rekreačnými areálmi, ktoré sú zamerané najmä na zimné športy.

Severnou časťou kotliny preteká rieka Váh a v centrálnej časti rieka Turiec, ktorá sa vlieva do Váhu. Všetky ostatné toky v území stekajúce zo svahov Veľkej Fatry a Malej Fatry sa vlievajú do týchto dvoch riek.

Rieka Turiec predstavuje jedinečný medzinárodne významný riečny ekosystém, patrí k fenoménu regiónu Turca. V okrese je chránená takmer v celej dĺžke. Rieka Turiec vytvára meandrujúce, takmer prírodné koryto s málo narušeným vodným režimom, so zachovalou vegetáciou a spolu s viacerými prítokmi podmieňuje existenciu cenných priľahlých mokradí. Prírodný vývoj koryta Turca sa zachoval najmä v úsekoch Moškovec – Kláštor pod Znievom – Socovce – Rakovo a Príbovce – Turčiansky Peter. Popri vodných makrofytoch a brehových porastoch Turca (najmä jelšínach) je nesporne mimoriadne cenná vegetácia opustených ramien a bezodtokových depresí so stagnujúcou vodou, mokradí a podmáčaných lúk v blízkom okolí Turca a jeho prítokov. Mokrade Turca sú od roku 1998 zapísané do Zoznamu mokradí medzinárodného významu, spĺňajúce kritériá Ramsarskej konvencie.

Osídlenie mestského typu predstavujú mestá Martin a Vrútky situované v severovýchodnej časti a mesto Turčianske Teplice v južnej časti kotliny. Vidiecke osídlenie tvoria menšie obce, ktoré sú rovnomerne rozložené v kotline a v podhoriach.

Niektoré horské a podhorské sídla boli založené na tzv. nemeckom práve baníkmi, remeselníkmi a drevorubačmi, ktorí boli povolani vtedajšími zemepánmi. V obci Sklené nachádzame stavby s typickými prvkami architektúry nemeckého osídlenia stredného Slovenska tzv. Hauerlandu. V extraviláne obce Sklené môžeme stále nájsť formy historického využitia krajiny v podobe tradičných mozaík (prispievajú k zachovaniu biologickej a kultúrnej diverzity územia). Územie s tradičným spôsobom využívania predstavuje pre súčasnú krajinu (kultúrnu krajinu) mimoriadne významný kultúrny, ale aj ekologický a rekreačný potenciál.

Obec Sklené sa nachádza v juhozápadnej časti Turčianskej kotliny vzdialená približne 6,5 km juhozápadným smerom od okresného mesta Turčianske Teplice. Obec Sklené sa nachádza na ľavom brehu rieky Turiec, má nadmorskú výšku 570 m n. m.. V obci Sklené žije 666 obyvateľov (údaj za rok 2024).

Obec je skoro zo všetkých strán obklopená poľnohospodárskou krajinou. V okolí obce sú hlavne veľkoblukové polia (orná pôda, trvalé trávne porasty) s nízkym zastúpením nelesnej drevinovej vegetácie (remízky, stromoradia). Súvislé lesné pozemky v širšom okolí (najbližšie cca 150 m juhovýchodne od východného okraja záujmového územia). Vzácné prvky predstavujú okolité podmáčané plochy v blízkosti vodných tokov, ktoré sú aj chránené. Biotopovo najhodnotnejšie v blízkom okolí je samotná rieka Turiec a jej brehové porasty pretekajúce severovýchodným okrajom obce a ďalšie zamokrené biotopy viazané na rieku. Posudzované územie sa nachádzajú na plochách ornej pôdy v skutočnosti pokrytých trávnatým porastom.

2.2. Prvky územného systému ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability vytvára ekologickú sieť, ktorá zabezpečuje územnú ochranu všetkým ekologicky hodnotným segmentom v území, vymedzuje priestory (biocentrá) umožňujúce trvalú existenciu, rozmnožovanie, úkryt a výživu rastlinným a živočíšnym spoločenstvám typickým pre daný región, umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií

živých organizmov (biokoridory). Okrem toho zabezpečuje optimálny rozvoj prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt v území.

Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho a lokálneho významu.

2.2.1. Biocentrá

Z nadregionálnych biocentier sa v blízkosti nachádza **NRBc1 Flochová**.

NRBc1 Flochová

Flochová je najvyšším vrchom Kremnických vrchov s výškou 1316,9 m n. m. Súčasťou biocentra je územie európskeho významu SKUEV0241 Svrčinník a PR Svrčinník (5. stupeň ochrany) a zasahuje sem chránené vtáčie územie SKCHVU033 Veľká Fatra.

V jadre biocentra nachádzame hlavne biotopy európskeho významu 9110 – Kyslomilné bukové lesy, 9130 – Bukové a jedľové kvetnaté lesy, 9140 – Javorovo-bukové horské lesy a 9410 – Horské smrekové lesy s ich charakteristickými druhmi nižších i vyšších rastlín. Medzi významné druhy živočíchov tu patria fúzač alpský, kivičok vrabčí, pôtik kapcavý, tesár čierny, ďubník trojprstý, žltouchvost hôrny, rys ostrovid, medveď hnedý a vlk dravý. Ide o novonavrhnuté NRBc.

Z regionálnych biocentier sa v širšom území nachádzajú RBC3 rozprestiera sa na severovýchodnej od posudzovanej lokality nad obcou Horná Štubňa:

- **RBC3 – Hriadky (Hrádky)** - Mezofilné a mezoxerofilné lesné spoločenstvá zvyškov karpatských dubohrabín s prirodzenou štruktúrou na neovulkanitoch v biogeograficky okrajovej polohe s výskytom vzácnych teplomilných a skalných fytocenóz i druhov rastlín a živočíchov.

2.2.2. Biokoridory

Z nadregionálnych biokoridorov sa v blízkosti nachádzajú (NRBk1 a NRBK3) :

NRBk1 Vodný tok Turiec

Ako nadregionálny biokoridor bol vyčlenený vodný tok Turiec, pozdĺž ktorého a v priestore Vyšehradu prebieha značná časť pohybov bioty medzi Ponitím, Turcom a Považím. Predstavuje prírode blízky ekosystém podhorskej rieky Turiec s veľmi dobre vyvinutými a druhovo bohatými brehovými porastmi, prirodzeným režimom toku i charakterom koryta a s nadregionálne významnou refugiálnou a interakčnou (koridorovou) funkciou.

Hranice tohto biokoridoru tvoria širší pás okolo rieky Turiec spolu s jej inundačným územím, mokradňovými a zamokrenými biotopmi. Biokoridor v záujmovom území zahŕňa UEV Turiec a Blatnický potok, UEV Niva Turca, NPR Turiec spolu s OP, biocentrá NRBc2 a RBC4 a genofondové lokality "Fínske domky" - mozaika prameniskových, nízkosteblových, vysokosteblových, krovitých i stromovitých nívnych mokradňových spoločenstiev. Rybníky pri Požehoch – predstavujú hospodársky využívané, no menej vyrušované menšie rybníky s úzkymi lemami litorálnej travinno-bylinnej vegetácie a ostrovkovitým výskytom vodných makrofytov, predstavujúce migračnú zastávku pre viaceré druhy vtákov. Požeská terasa tvorí hranu a stráň terasy s výskytom viacerých starých jedincov duba letného značných dimenzií. Pod Mútnikom charakterizuje nívna mokraď s dobre vyvinutými nenarušenými fytocenózami zväzu Magnocaricion.

NRBk3 - Územie Handlová – Turček

Biokoridor prechádza okresom Turčianske Teplice iba krátkym úsekom (cca 9 km), severozápadným až juhozápadným smerom od obce Turček. Leží na severozápadnom úpätí Kremnických vrchov v pramennej oblasti rieky Turiec. Povrch oblasti je vrchovinný až hornatinný, podklad tvoria sopečné horniny ako andezity, ryolity a ryodacity. Ekoton prechádza cez oblasť jedľobučin so zmeneným drevinovým zložením v prospech smrečín, krovitých lemov, medzí a extenzívnych pasienkov.

Z regionálnych biokoridorov, ktoré sa nachádzajú v blízkosti (RBk2 a RBk3).

- RBk2 Ekoton Veľkej Fatry Horná Štubňa – Dolná Štubňa – Háj– Mošovce

Z východu na západ rozdvojený biokoridor typu "nášľapné kamene", pozostávajúci z rôznych plôšok mimolesnej drevinovej vegetácie (poľné lesíky, aleje, brehové porasty, remízky, medze a iné ekotony), mokradí a i. v matrici kotlinových agroekosystémov, sprostredkujúci najmä migráciu a rozptyl kopytníkov, šeliem a lesných druhov vtákov medzi Veľkou Fatrou a Žiarom resp. i Lúčanskou Fatrou.

- RBk3 Ekoton Žiaru Budiš – Sklené

Ekoton prechádza úpäťm pohoria Žiar medzi obcami Budiš a Sklené. Vede okrajom lesa, tvoreným najmä nepôvodnými smrečínami s prímесou borovice, brezy, osiky a p. Obec Budiš leží v juhozápadnej časti Turčianskej kotliny, v povodí potoka Jasenica, obec Sklené v južnej časti Turčianskej kotliny, v doline prítoku Turca. Reliéf prechádza zo západnej časti okresu z prevažne zalesneného pahorkatinného povrchu na kryštálických horninách a treťohorných štrkoch do juhozápadnej časti s prevažne odlesneným povrchom na treťohorných usadeninách, kryštaliniku a sopečných horninách v hornatine Žiaru a Kremnických vrchov. Na tektonickom zlome sú tri minerálne pramene.

2.2.3. Genofondové lokality

Do katastrálneho územia obce Sklené spadajú nasledovné genofondové lokality (GL 19 - Chotárny potok, GL 75 - Horné lúky, GL76 - Fínske domky, GL77 - Stráne kóty 667 m, GL78 - Ústie Dlhej doliny, GL 120 - Mútnik – Vtáčí vršok).

GL 19 - Chotárny potok - Údolná mokraď so slatinno-rašeliniskovou vegetáciou - podmäčaná lúky horských a podhorských oblastí (Lk6) so škripinou lesnou, v dôsledku narušenia vodného režimu ohrozené sukcesiou.

GL 75 - Horné lúky - Mozaika lúčnych, prameniskových a sčasti krovinových nivných mokraďových fytoocenóz s výraznejším zastúpením porastov ostríc a chrastnice trstovníkovitej a s prítomnosťou žabníka skorocelového, dvojzuba ovisnutého, smlzu sivého, hviezdoša močiarného, ostrice buekovej, ostrice ježatej, ostrice žltej, páperníka úzkolistého, túžobníka brestového, sitiny klbkatej, sitiny sivej, iskerníka zlatožltého, šišáka vrúbkovaného. Legislatívna ochrana: NPR Turiec (4. stupeň ochrany), OP NPR Turiec (3. stupeň ochrany), Ramsar - Mokrade Turca, SKUEV0382 - Turiec a Blatnický potok.

GL 76 – Fínske domky - Mozaika prameniskových, nízkosteblových, vysokosteblových, krovitých (najmä vrby) i stromovitých nivných mokraďových spoločenstiev. Z drevín sa najčastejšie vyskytujú vrba krehká, jelša lepkavá, jelša sivá, smrek obyčajný. V bylinnom podrade sa uplatňujú druhy ako prameňovka obyčajná, pižmovka mošusová, hviezdoš močiarny, ostrica Buekova, ostrica ježatá a iné. Zo živočíchov sa tu vyskytujú významné druhy vážok, rovnokrídlovcov a dvojkrídlovcov, zo stavovcov mlok horský, jašterica živorodá, užovka

obojková, kuvičok vrabčí, ďateľ malý, svrčiak riečny, myšovka vrchovská. Legislatívna „Podpora ochrany lokalít NATURA 2000 začlenením do celopriestorového systému ekologickej stability“ Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Turčianske Teplice, NPR Turiec (4. stupeň ochrany), OP NPR Turiec (3. stupeň ochrany), Ramsar - Mokrade Turca, SKUEV0382 - Turiec a Blatnický potok.

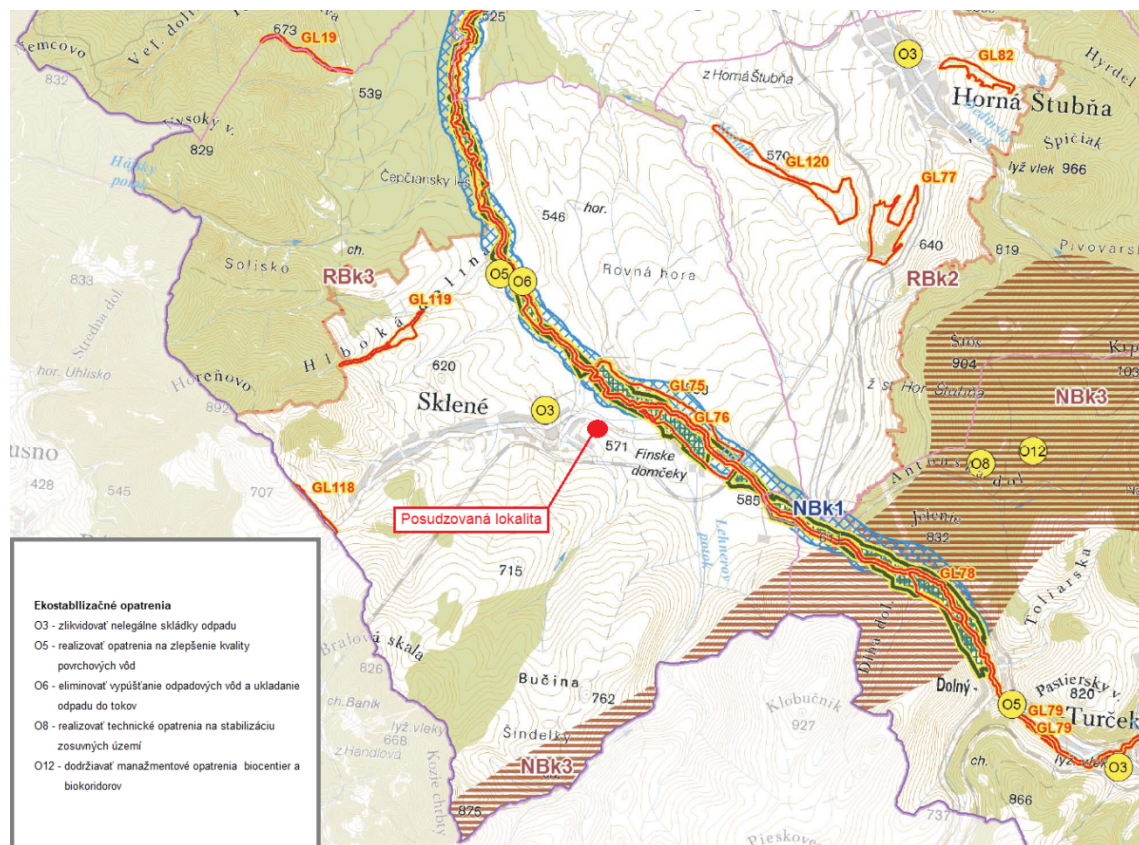
GL 77 - Stráne kóty 667 m - Dobre vyvinuté mezofilné kroviny s xerofilnejšími lemami a druhovo bohatými lúčnymi spoločenstvami. Hniezdi tu strakoš obyčajný, prhlaviar červenkastý a iné.

GL 78 - Ústie Dlhej doliny - Komplex rôznych typov trávno-bylinových a drevinových (prevaha vrb) mokraďových formácií na nive a náplavovom kuželi s výskytom významných druhov rastlín (ostríc), významných druhov vážok, rovnokrídlovcov a dvojkrídlovcov, z plazov jašterica živorodá, užovka obojková, z vtákov močiarnica mekotavá, vodnár potočný, strakoš obyčajný, z cicavcov dulovnica menšia, myšovka vrchovská. Legislatívna ochrana: OP NPR Turiec (3. stupeň ochrany), Ramsar - Mokrade Turca.

GL 118 - Za krížom – Dbal (Roviny) - Severozápadný okraj malej krasovej planinky (Skleniansky kras) s mozaikou xerothermofilných, sčasti narušených pasienkov až mezofilných lúk, s prítomnými druhmi ostríc. Mozaiku tvoria aj narušené zvyšky vzácnych mokradí.

GL 120 - Mútnik – Vtáčí vršok - Krovinné brehové porasty potoka tvorené vrbami (popolavá, purpurová), úvalinové slatinisko s výskytom ostríc (Hartmanovej, Davallovej, čiernej, zobáčikatej, predĺženej) a mozaika zarastajúcich vlhších i suchších pasienkov v závere úvaliny s výskytom chrapkáča poľného, prhlaviara červenkastého a i.. Ide o novonavrhnutú GL.

Obr. 12 - Prvky RÚSES v záujmovej oblasti.



3. OBYVATEĽSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA, KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA

Realizáciou navrhovanej činnosti je dotknuté katastrálne územie obce Sklené, v okrese Turčianske Teplice, Žilinský kraj. Obec Sklené je vzdialená od mesta Turčianske Teplice, (ktoré plní funkciu administratívno - správneho, kultúrneho centra) 7,8 km, 21 km od mesta Žiar nad Hronom a 29 km od Martina (vzdialenosť je uvedená vzdušnou čiarou). Obec Sklené sa rozprestiera v južnom cípe Turčianskej záhradky na východnom úpätí pohoria Žiar. Tiahne sa od dolného konca na horný a je dlhá približne 3 km. Susedí s okresom Žiar nad Hronom a Prievidza. Tiež leží na rozhraní Trenčianskeho a Banskobystrického kraja v nadmorskej výške cca 570 m n.m. (posudzovaná lokalita) na ploche 40,52 km² s hustotou obyvateľstva v roku 2024 - 16,54 obyv./km².

Vývoj počtu obyvateľstva koreluje s celoslovenským trendom poklesu, nárast je negatívne ovplyvňovaný nižšou pôrodnosťou a migráciou obyvateľstva v poslednom období, pričom prirodzený prírastok mal v rokoch 1997, 1998 a 2011 kladnú hodnotu (viac narodení ako úmrtí), v ostatných rokoch evidujeme prirodzený úbytok obyvateľstva a z hľadiska migrácie sa za celé sledované obdobie (1996 – 2024) prejavuje migračný odliv obyvateľstva. Pomery medzi predproduktívnou, produktívnou a poproduktívnou skupinou obyvateľstva vypovedajú o miere perspektívnosti sídelnej populácie. Zo štruktúry obyvateľstva obce podľa základných vekových skupín je zrejмый pokračujúci pokles detskej zložky ako dôsledok znižujúcej sa pôrodnosti. Stabilný vývoj popri prípade mierny nárast počtu obyvateľov je zaznamenaný v poproduktívnom veku a opačne úbytok evidujeme vo vekovej skupine produktívneho veku a výraznejší úbytok v skupine predproduktívneho veku, čo znamená, že populácia v obci starne.

Pomer počtu obyvateľov v poproduktívnom veku k počtu obyvateľov v predproduktívnom veku bol v roku 2008 ešte rovnaký, teda index starnutia bol na hodnote 100, čo znamená vyrovnaný pomer v populácii, avšak trend vo vývoji smeruje k starnutiu obyvateľstva, čo odráža aj priemerný vek obyvateľa a prechod k regresívnemu typu populácie. Vývoj počtu obyvateľov v obci Sklené za posledné desaťročia charakterizuje úbytok celkového počtu obyvateľov.

Zastúpenie mužov a žien v obci Sklené je zobrazené v nasledujúcej tabuľke. Spolu v roku 2024 žilo v obci Sklené 666 osôb z toho 340 mužov a 326 žien.

Tab. 9 - Stav trvale bývajúceho obyvateľstva na konci obdobia v obci Sklené

	1996	2000	2005	2010	2015	2020	2021	2022	2023	2024
Ženy	410	392	378	362	345	339	329	332	330	326
Muži	449	438	404	389	388	368	348	348	344	340
Spolu	859	830	782	751	733	707	677	680	674	666

Zdroj: <https://slovak.statistics.sk>

Počet obyvateľov v jednotlivých vekových skupinách od roku 2008 charakterizuje nižšie zastúpenie obyvateľstva v predproduktívnej vekovej skupine (údaj z roku 2024 - 12,1 %) ku poproduktívnej vekovej skupine (údaj z roku 2024 - 17,9 %) a vysoké zastúpenie obyvateľstva v produktívnej vekovej skupine (údaj z roku 2024 - 70,00 %).

Tab. 10 - Počet obyvateľov v jednotlivých vekových skupinách v obci Sklené

Vek	1996	2000	2005	2010	2015	2020	2021	2022	2023	2024
00 - 14	162	152	133	101	89	73	72	72	74	71
15 - 64	570	553	527	535	522	500	480	478	469	463
64 a viac	116	125	122	115	122	134	125	130	131	132
Index starnutia	71,6	82,2	91,7	114	137	184	174	181	177	186

Zdroj: <https://slovak.statistics.sk>

V obci Sklené sa od roku 2008 začína vyrovnávať zastúpenie obyvateľstva predproduktívneho veku so zastúpením poproduktívneho veku. Index starnutia sa za obdobie 2008 do 2024 zvýšil z 100 na 186 a od roku 2008 evidujeme index starnutia nad hodnotou 100 čo znamená, že v roku (2024) pripadalo na 100 detí (0 –14) 186 obyvateľov vo veku 65 rokov a starších.

Prirodzený prírastok obyvateľstva v obci Sklené môžeme sledovať počas celého sledovaného obdobia v rokoch 1996 – 2024. Iba v troch rokoch počas sledovaného obdobia mal kladnú hodnotu, v ostatných rokoch nastal prirodzený úbytok obyvateľstva, čiže v obci zomrelo viac ľudí, ako sa narodilo. Počet obyvateľstva mal klesajúci charakter a to na základe prirodzeného prírastku obyvateľstva a migrácie (z obce sa vysťahovalo za cele sledované obdobie 51 obyvateľov).

Tab. 11 - Prirodzený prírastok obyvateľstva - PPO, celkový prírastok obyvateľstva - CPO

	1996	2000	2005	2010	2015	2020	2021	2022	2023	2024
Narodení	8	8	2	2	5	2	4	4	7	4
Zomretí	13	13	7	10	10	11	15	6	12	10
PPO	-5	-5	-5	-8	-5	-9	-11	-2	-5	-6
Migrácia	-6	-14	-1	-3	0	2	2	5	-1	-2
CPO	-11	-19	-6	-11	-5	-7	-9	3	-6	-8

Zdroj: <https://slovak.statistics.sk>

3.1. Sídla

Územie dnešného Slovenka bolo v 13. a 14. storočí z časti ešte prales, ale v útrobách skrývalo veľké nerastné bohatstvo. V tomto období prišiel veľký počet prisťahovalcov zo zahraničia, najmä nemeckí remeselníci a baníci, ktorých pozvali zemepáni ale aj samotný kráľ Karol Róbert. S nimi prišla nová kultúra, technologická inšpirácia a rozvoj. Časť prisťahovalcov bola časom asimilovaná, kým druhá časť, hlavne tam, kde tvorili relatívne jednotné osady, si uchovali svoju kultúrnu a jazykovú identitu do skončenia 2. svetovej vojny, ba niekde aj doteraz. Prisťahovali sa hlavne tam, kde bolo treba založiť baníctvo, do okolia Banskej Štiavnice a Kremnice, kde boli veľké zásoby zlata a striebra. Jedna vetva týchto odborníkov sa usadila v Bielom Potoku, kde sa nachádzalo dostatok surovín na výrobu skla a s tým sa spája aj vznik obce Sklené, kedy turčiansky zemepán Ján Mútnanský využil výzvu a spojil sa s ľuďmi v Bielom Potoku o založenie obce v blízkom pralese zvanom Čierna Hora. Dňa 25.07.1360 bola medzi zemepánom Jánom Mútnanským, Petrom Glaserom a jeho synom Gerhardom podpísaná zakladacia listina obce Glaserhau - Sklené.

Obyvatelia obce sa okrem výroby skla zaoberali chovom dobytky, poľnohospodárstvom a drevorubačstvom. Drevo sa ťažilo pre Kremnicu, ktorá ho potrebovala hlavne do baní. Sklo sa tu vyrábalo až do 25. júna 1875. V ten deň sa cez Sklené a okolie prehnala dovtedy najväčšia búrka a prietrž mračen. Skláreň bola zasypaná vysokou vrstvou bahna a kameňa a sklárska výroba bola zničená. Keďže chudobní obyvatelia, ktorí sa živili hlavne poľnohospodárstvom nemali

prostriedky na obnovenie sklárskej výroby a navyše, táto výroba bola už dosť rozvetvená aj v iných krajoch, k obnoveniu pôvodného remesla v obci nedošlo.

Obec má železničnú stanicu a autobusové spojenie, no jej história je tiež poznačená tragickými udalosťami z obdobia SNP a povojnovým vysídlením nemeckého obyvateľstva. Dnes je v obci významný muničný sklad.

3.2. Služby

Obec Sklené je vybavená základnými službami, ktoré plnia základné potreby obyvateľov obce, jedná sa o služby v oblasti vzdelávania, zdravotnej starostlivosti, športového a kultúrneho vyžitia a pod..

Školstvo

V obci sa nachádza základná a materská škola, ktorej súčasťou je aj školská jedáleň. Zriaďovateľom je Obec Sklené. Súčasťou školy je školský klub detí. Na obecnom úrade je pre verejnosť na poschodí k dispozícii obecná knižnica.

Zdravotnícke zariadenie

Zdravotnícke služby sú zabezpečované v budove obecného úradu. Zdravotnú starostlivosť tu vykonáva všeobecný lekár. Odbornú zdravotnú starostlivosť poskytuje občanom Poliklinika v Turčianskych Tepliciach, v Martine, či Martinská fakultná nemocnica.

Šport

Športový areál poskytuje občanom obce športové zázemie, kde sa nachádza budova so šatňami, sprchami, sociálnym zázemím a spoločenskou miestnosťou. V obci je futbalové ihrisko, asfaltová plocha. Pre volejbal, basketbal, tenis slúži obyvateľom detské ihrisko v strede obce, kde sú umiestnené aj vonkajšie fitness prvky.

Kultúra

Karpatskonemecký spolok – v obci žije jedna národnostná menšina, ktoré sa svojou činnosťou snažia zachovať tradície svojich predkov.

Dobrovoľný hasičský zbor (Dobrovoľný hasičský zbor sídli v zrekonštruovaných priestoroch požiarnej zbrojnice), Klub seniorov a priateľov, Slovenský červený kríž, Športový klub Agrokombinát Sklené, Poľovnícke združenie.

V obci je rímskokatolícky kostol Narodenia Panny Márie, jednolodňová pôvodne renesančná stavba s polygonálnym ukončením presbytéria a predstavanou vežou z rokov 1626-1627. Nachádza sa na vyvýšenine uprostred obce, v areáli starého cintorína obohnaneho múrom. Stavba je postavená na staršom gotickom základe. V interiéri sa nachádza hodnotná socha Piety, ľudová rezba z roku 1864, riešená na spôsob barokových plastík. V blízkosti kostola sa nachádza viacero vzácných starých drevín, solitérov. Pre vyznávačov evanjelickej cirkvi sa náboženské obrady konajú v Modlitebni, kde bola v roku 2016 dokončená rozsiahla rekonštrukcia s vybudovaním dvoch bytov. Okrem Rímskokatolíckeho kostola sa v obci nachádza Koinonia Ján Krstiteľ Oáza Sklené.

Obchod

V obci sú dve predajne potravín a zmiešaného tovaru (Coop Jednota Martin a Potraviny Môj obchod) sú sústredené v centre obce pozdĺž hlavnej cesty, so zastúpením všetkých, pre občanov dôležitých, sortimentov. Supermarkety a špecializované predajne sú dostupné v okresnom meste Turčianske Teplice. V obci je aj pošta v blízkosti obecného úradu. V obci sa nachádza Pizza Bar, pohostinstvo a pod.

Služby dostupné v obci: zber a vývoz komunálneho odpadu; služby poskytované obcou – kopírovacie služby, prevoz traktorom, mulčovanie, odhrňanie ciest; služby v dome smútku, prenájom spoločenských priestorov; pohostinské, stravovacie a ubytovacie služby; výmena plynových PB fliaš.

Komplexnejšie služby pre občanov obce sú situované do okresného mesta Turčianske Teplice, vzdialených približne 7,5 km vzdušnou čiarou a 15 km po ceste I/65.

3.3. Infraštruktúra

3.3.1. Doprava

Cestná doprava

Cez obec Sklené prechádza cesta tretej triedy III/2171 - Sklené – Ráztočno o celkovej dĺžke 9,95 km a spája obce (Ráztočno, stredisko Remata a Sklené). Časť úseku medzi Rematou a Skleným je nedobudovaná. V obci Sklené sa nachádza ešte jedna cesta tretej triedy III/2172, ktorá začína na križovatke s cestou III/2171 v obci Sklené, pri autobusovej zastávke Sklené, rázcestie k železničnej stanici. Pokračuje najprv na západ, pomedzi rodinné domy, následne sa stočí na juh a stúpa k železničnej stanici Sklené pri Handlovej, kde končí jej dĺžka predstavuje 0,495 km.

Na cestu prvej triedy I./65 Martin, Turčianske Teplice – Kremnica – Žiar nad Hronom sa dá napojiť prostredníctvom cesty tretej triedy III/2171.

Železničná doprava

V obci sa nachádza železničná stanica “Sklené pri Handlovej”, ktorá leží na jednokolažovej trati 145 Horná Štubňa – Prievidza. Súčasťou trate je aj Bralský tunel dlhý 3 012 m, ktorý je razený v zložitých geologických podmienkach – dolomity, andezit a bridlice (v čase razenia tunelu vytekalo z razeného úseku až 207 litrov vody za sekundu). Nielen Bralský tunel (tunel T. G. Masaryka) bol zložitou stavbou, ale všetkých päť tunelov s celkovou dĺžkou 4 445 m si vyžadovalo osobitný prístup. Razené boli modernou rakúskou tunelovacou metódou s použitím pneumatikých vŕtacích kladív Flottmann a Ingersoll.

Autobusová prepravu zabezpečuje SAD Žilina prevádzka Martin a cez obec prechádza autobusová linka “Turčianske Teplice - Sklené” na ktorej sa nachádza 8 zastávok a jedna na rázcestí.

3.3.2. Inžinierske siete

Sídlo nie je napojené na všetky inžinierske siete, v obci chýba kanalizácia a plyn.

Elektrická energia

Obec Sklené je napojená na distribučnú sieť v správe Stredoslovenskej distribučnej, a.s.. Vedenie je vzdušné, distribučná sieť VN 22 kV distribuuje elektrickú energiu, kde sa v obci prostredníctvom trafostaníc mení na 0,4 kV.

Verejné osvetlenie je pravidelne udržiavané a postupnou montážou úsporných svietidiel smeruje obec k úspore elektrickej energie.

Zásobovanie pitnou vodou - Obec Sklené má kompletne pokrytie verejným vodovodom a zásobovanie pitnou vodou zo Žarnovickej doliny. Jeho vlastníkom a prevádzkovateľom je Turčianska vodárenská spoločnosť a.s. Martin. Len niekoľko domácností používa vlastné studne.

Kanalizácia - V obci nie je vybudovaná kanalizácia, odpadové vody sú akumulované vo vodotesných žumpách. Ich obsah sa vyváža a likviduje v ČOV v Turčianskych Tepliciach – Diviakoch, ktorej prevádzkovateľom je tiež TURVOD. Vývoz je zabezpečovaný firmami TURVOD alebo Technické služby Turčianske Teplice. Niekoľko domácností má vybudovanú vlastnú ČOV.

Telekomunikačná sieť

Obec Sklené je napojená na telekomunikačnú sieť, ktorá je celou obcou ťahaná prevažne na drevených stĺpoch. V katastri obce sa nachádza vysielač mobilného operátora Orange. Prístup na internet umožňuje občanom aj spoločnosť Gaya.

Odpadové hospodárstvo

Komunálny odpad z domácností zo smetných nádob zberá a likviduje nezisková organizácia VEPOS Horného Turca n. o., ktorá sídli v obci Horná Štubňa. Komunálny odpad sa zberá v letnom období v dvojtýždňových intervaloch, v zimnom raz za týždeň; separovaný odpad sa začal od roku 2020 zberať mesačne.

Kovový odpad odovzdávajú občania v zberných surovinách, papierom sa podkuruje, deti základnej školy organizujú zber, prípadne sa dá papier vymeniť za papierenské výrobky. Zber textilu zabezpečuje charitatívne združenie, ktoré niekoľkokrát ročne príde po odovzdaný a použitý bytový textil, obuv, či hračky. Vývoz veľkokapacitných kontajnerov zabezpečuje obec tiež cez Vepos Horného Turca n.o. Zber a vývoz nebezpečného odpadu je zabezpečený 2x ročne, na zhromažďovanie elektroodpadu je na obecnom úrade zabezpečená vhodná, označená zberná nádoba vo vyhradenom skladovacom priestore.

S cieľom predchádzania vzniku BRKO (biologicky rozložiteľného odpadu) z domácností, zo záhrad a parkov vrátane odpadu z cintorínov, ktoré sú vo vlastníctve obce, obec vypracovala prieskum, ktorého výsledkom bolo, že ľudia si kompostujú doma a na základe tohto obec nemusí zakúpiť kompostéry.

Spoločnosť VEPOS Horného Turca n.o. zabezpečuje zhodnocovanie vyseparovateľných zložiek komunálneho odpadu a zneškodnenie zmesových komunálnych odpadov skládkovaním – na riadenej skládke TKO - Skládka odpadov Horná Štubňa v lokalite Hlinisko, 1500 m juhozápadne od obce Horná Štubňa. V roku 2020 bola skládka rozšírená a jej prevádzkovateľom je Združenie miest a obcí Horného Turca na ochranu životného prostredia.

3.4. Priemysel

Okres má charakter prevažne poľnohospodársky a drevospracujúci bez veľkých priemyselných podnikov s rozvojom malého a stredného podnikania hlavne v oblasti služieb a cestovného ruchu. Z hľadiska priestorového rozmiestnenia priemyselnej výroby možno konštatovať, že jej prevažná väčšina je sústredená do miesta Turčianske Teplice. Svoje zastúpenie tu má v podobe drobných remeselných činností a služieb. Reprezentantom energetického priemyslu je poľnohospodárska bioplynová stanica v Borcovej - mokrá fermentácia a bioplynová stanica AFG v Turčianskych Tepliciach. Lesná výroba je zameraná na ťažbu a produkciu dreva a drevnej hmoty, na čo nadväzuje výroba drevospracujúcich podnikov a podnikateľských subjektov v okrese.

V k.ú. obci Sklené je situovaný Muničný sklad, ktorý je jedným zo šiestich muničných skladov ozbrojených síl SR, v ktorých je, za dodržania najvyšších bezpečnostných opatrení, uložených 4655 tony hlavne delostreleckej, pechotnej a ženijnej munície. Bezpečnosť uloženej munície je zabezpečená niekoľkostupňovými bezpečnostnými prvkami, ktoré chránia muníciu nielen pred odcudzením, ale aj pred živelnými pohromami.

3.5. Poľnohospodárstvo

Poľnohospodársky fond v zastavanom území obce tvoria prevažne záhrady, v menšej pasienky a orná pôda. Širšie okolie s pohľadu rastlinnej výroby predstavujú veľkoblokové polia (využívané na pestovanie poľnohospodárskych plodín, poprípade ako zdroj biomasy a krmovín pre živočíšnu výrobu - trvalé trávnaté porasty). Klimatické podmienky v okrese Turčianske Teplice predurčujú zameranie poľnohospodárstva na oblasť pestovania obilovín a krmovín. Aj keď zmenou klímy sa mení aj skladba pestovaných plodín (znížil sa podiel plôch zemiakov a objemových krmív a zvýšil sa objem obilnín, kukurice a repky). V oblasti živočíšnej výroby prevláda chov hovädzieho dobytká a v Turčianskych Tepliciach je to chov brojlerov a v Hornej Štubni- chov sliepok.

Ornú pôdu, lúky a pasienky katastri Sklené obhospodarujú dva poľnohospodárske podniky – AFG so sídlom v Turčianskych Tepliciach a Hospodár s.r.o. so sídlom v Sklenom, ako aj niekoľko samostatne hospodáriacich roľníkov. Lesné plochy obhospodarujú Lesy SR š. p. OZ Žilina, Mestské lesy Kremnica a Vojenské lesy a majetky š. p. Pliešovce, ktoré majú v obci vo vlastnej budove lesnú správu.

3.6. Zamestnanosť

Väčšina obyvateľov cestuje za prácou do okresného mesta Martin, niektorí do Turčianskych Teplic, poprípade Žiliny a okolitých obcí.

3.7. Nezamestnanosť

Tab. 12 - Miera evidovanej nezamestnanosti (v %) k januáru príslušného roka

	2001	2005	2010	2015	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Turčianske Teplice okres	17,84	15,40	12,10	12,56	4,75	7,76	6,61	4,83	3,88	4,55
Žilinský kraj	18,18	11,36	11,25	10,98	4,15	6,71	5,51	3,50	3,12	3,17
SR	19,79	13,39	12,89	12,39	4,98	7,81	6,96	4,44	3,97	3,92

Zdroj: <https://slovak.statistics.sk>

3.8. Rekreačia a cestovný ruch

Obec Sklené sa rozprestiera v južnom cípe Turčianskej záhradky na východnom úpätí pohoria Žiar, ktoré predstavuje prah, ktorý oddeľuje Hornonitriansku kotlinu od Turčianskej kotliny. Malebné prostredie dotvárajú z východu Malá Fatra, zo západu Veľká Fatra a do scenérie neodmysliteľne zapadá rieka Turiec, ktorá pramení v Krahulskej doline.

V obci Sklené sa nachádzajú turistické trasy, ktoré vedú k skalným útvarom ako Bralová skala či Hájska skala a k ďalším zaujímavým lokalitám a horským vrcholom po červenej turistickej trase zo Sklenianskych lúk. Pri železničnej stanici Sklené pri Handlovej začína modrá turistická trasa 2605, ktorá vedie cez Sklenianske lúky a Hájsku skalu do obce Ráztočno s celkovou dĺžkou 8,5 km.

Obec sa nachádza na úpätí pohoria Žiar. Z obce je možno vykonávať cykloturistiku (cez obec prechádza cyklotrasa 2417 – Cyklookruh Žiar (Sklené – Budiš – Sklené) s dĺžkou 37 km. Trasa je stredne náročná a vhodná pre horské a trekkingové bicykle, vedie po asfalte, spevnených cestách, poľných a lesných úsekoch. Ďalšia cyklotrasa, ktoré prechádza cez obec Sklené je cyklotrasa 2421 je to modrá cyklotrasa s dĺžkou 16,5 km, ktorá spája Turčianske Teplice a Rematu. Má ľahkú náročnosť, vhodnú pre rekreačnú cyklistiku, aj keď niektoré zdroje ju uvádzajú ako stredne ťažkú, a je označená ako MTB trasa.

Z pohľadu kúpeľníctva a wellness služieb je v širšom okolí možné využívať služby kúpeľného mesta Turčianske Teplice so širokou škálou ponúkaných služieb a aquaparku.

V zimnom období zas môžu návštevníci využívať lyžiarskeho strediska na Krahuliach poprípade na Skalke, ktoré svojou komplexnosťou doplnkových služieb v oblasti ubytovania (penzióny, horské hotely s wellness, apartmány, a chaty) a športového vyžitia uspokojia potreby aj náročnejšej klientely počas zimnej ako aj počas letnej turistickej sezóny.

3.9. Kultúrohistorické hodnoty územia a archeologické lokality

Národné kultúrne pamiatky sú jednou z najhodnotnejších a najvýznamnejších súčastí hmotného kultúrneho dedičstva aj v okrese Turčianske Teplice. V obci Sklené bola identifikovaná jedna národná kultúrna pamiatka *Rímskokatolícky kostol Narodenia Panny Márie*, prvý raz spomínaný v roku 1560. Nachádza sa na vyvýšenine uprostred obce, v areáli starého cintorína obohaného múrom. Stavba je postavená na staršom gotickom základe. V interiéri sa nachádza hodnotná socha Piety, ľudová rezba z roku 1864, riešená na spôsob barokových plastiek. Na cintoríne pri kostole sa nachádzajú liatinové kríže z 19. a začiatku 20. storočia. V blízkosti kostola sa nachádza viacero vzácnych starých drevín, solitérov.

Ďalšie historické objekty:

Richtársky dom, pôvodne renesančná stavba zo 17. storočia, ktorý dalo postaviť kremnické panstvo. Slúžil ako kláštor benediktínov. Od roku 1848 slúžil ako pálenica, v roku 1866 vyhorel a potom v ňom bol obchod a krčma. V roku 1900 vyhorel znovu a v roku 1912 ho odkúpil učiteľ Josef Stritz, ktorý ho prestaval na obytný dom

Kaplnka Sedembolestnej panny Márie z roku 1880, rekonštruovaná v rokoch 1903 a 1912.

Kríž na horskom priechode do Rematy bol postavený v roku 1931.

Známe archeologické lokality v riešenom území

Pri razení Bralského tunela (T. G. Masaryka), sa našli fosílie, aj archeologické nálezy. Významným bol objav fosílie ryby štetochvostovitej, ktorá bola dlhá 2,5 m. Fosília bola odovzdaná Univerzite v Bratislave. Z archeologických nálezov spomeňme objav medených predmetov pri odstrele balvanu v km 4.3. Išlo najmä o banícke nástroje z doby medenej, ktorá predchádzala dobe bronzovej. Predmety boli odovzdané Slovenskému národnému múzeu vo vtedajšom Turčianskom Svätom Martine.

4. SÚČASNÝ STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE ZDRAVIA

4.1. Ovzdušie

Turčianska kotlina sa s ohľadom na geografické a geomorfologické danosti radi medzi kotliny s nevhodnými rozptylovými podmienkami. Kotlina je menej vetrateľná a v prechodných obdobiach sa v nižších nadmorských výškach vyskytujú časté inverzne stavy ovzdušia. Sledovaná oblasť je charakteristická veľkou početnosťou stavov bezvetria a malých rýchlostí vetra do 2 m.s^{-1} , čo predstavuje až 74 % týchto situácií v roku a 30 - 36 % je veľmi slabý vietor do rýchlosti 1 m.s^{-1} až bezvetrie. V hlavnej časti kotliny prevládajú vetry severného, južného a západného smeru, v časti kotliny v údolí Váhu zase východo - západného smeru.

Časté inverzie, nízka hodnota priemernej rýchlosti vetra, vysoká relatívna vlhkosť a prevažne severo-južné prúdenie vetra sa podieľajú na zvýšených koncentráciách imisíí oxidov dusíka, oxidov síry a tuhých častíc.

Stav ovzdušia v širšom okolí – v okrese Turčianske Teplice je ovplyvnený existujúcimi stacionárnymi zdrojmi znečistenia ovzdušia umiestnenými priamo v okrese, poprípade z mobilných zdrojov predstavujúcich automobilovou dopravou, ale aj prenosmi emisií zo vzdialených zdrojov. Znečisťujúce látky, emitované do ovzdušia produkujú predovšetkým energetické zdroje podnikov a prevádzok, ako aj vykurovacie zdroje rodinných domov (lokálne kúreniská na tuhé palivo).

Medzi najvýznamnejšie zdroje znečisťovania ovzdušia v okrese Turčianske Teplice z hľadiska vypustených základných znečisťujúcich látok patrí 1 veľký zdroj znečistenia ovzdušia, ktorým je SHP s.r.o. Turčianske Teplice (chov hydiny -brojlerov a mládok). Ďalšie zdroje zaradené ako stredné zdroje znečisťovania ovzdušia (ŠK AQUA TURČIANSKE TEPLICE, s.r.o., AFG, s.r.o., BPS Borcová, s.r.o.). Najvyšší podiel na emisiách na území okresu majú malé zdroje znečisťovania ovzdušia.

Údaje o množstvách vypúšťaných znečisťujúcich látok do ovzdušia v okrese Turčianske Teplice za prevádzkovateľov veľkých a stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia uvádzame v nasledujúcej tabuľke.

Tab. 13 - Údaje o množstve základných ZL v okrese Turčianske Teplice

Rok/ZL	TZL	SO ₂	NO _x	CO	TOC
2023	1,453	8,434	25,583	15,793	61,272
2022	1,517	9,794	23,798	17,102	38,472
2021	1,534	12,653	36,560	30,975	66,995
2020	1,907	11,934	36,304	32,573	67,220
2015	3,666	23,812	43,788	21,254	67,389
2010	2,674	3,081	5,396	7,656	2,413
2005	6,101	4,545	6,015	13,500	1,703
2000	10,186	4,797	8,238	17,890	4,503

Zdroj: <http://www.air.sk/neis.php>

Významné dopravné koridory v regióne môžeme považovať za úseky ciest s najväčšou intenzitou dopravy v širšom okolí (I/65). V dôsledku neustáleho zvyšovania intenzity dopravy v regióne dochádza znečisťovaniu ovzdušia oxidmi dusíka, oxidom uhoľnatým a uhľovodíkmi, ako aj sekundárnou prašnosťou, hlukom a svetelnými efektmi.

4.2. Hluk

V predmetnej obci Sklené je najväčším zdrojom hluku železničná, cestná doprava. Obec Sklené je konečnou obcou na ceste tretej triedy III/2171 (cestné prepojenie s obcou Ráztočno nebolo dokončené a z tohto dôvodu je aj intenzita dopravy na predmetnej komunikácii minimálna). Vzdialenosť obce Sklené od hlavného ťahu cesty prvej triedy I/65 je viac ako 2,4 km a medzi obcou a cestou prvej triedy sa nachádza súvislý lesný pozemok, ktorý ešte tlmí hladinu hluku z priľahlého hlavného ťahu na Žiar nad Hronom. Ďalším zdrojom hluku je železničná doprava cez obec prechádza železničná trať č. 145 Horná Štubňa – Prievidza so zastávkou Sklené pri Handlovej s počtom 18 vypravených osobných vlakov denne.

4.3. Povrchové a podzemné vody

4.3.1. Povrchové vody

Kvalita povrchových vôd v rieke Turiec je sledovaná v rámci monitorovania kvality povrchových vôd SHMÚ. Sledované sú kvalitatívne ukazovatele v monitorovacích miestach čiastkového povodia Váhu hodnotené podľa § 3, ods. 3 nariadenia vlády SR č. 269/2010 Z.z. v znení NV č. 396/2012 Z.z..

Tab. 14 - Vybrané ukazovatele kvality povrchových vôd priemerné hodnoty v mg/l - rok 2024 (vodný tok – Turiec, Teplica, Jasenica)

Miesto odberu vzorky / Ukazovateľ	BSK ₅	CHSK _{Cr}	pH	N-NH ₄	P-PO ₄
TURIEC POD VYÚSTENÍM OK RUPPELDTOVA, riečny km - 8	2,4	16,0	8,28	0,04	-
TEPLICA - MALÝ ČEPČÍN riečny km – 3,2	3,4	12,0	8,6	0,11	0,036
JASENICA – KAĽAMENOVÁ riečny km - 2	2,9	27,0	8,03	0,1	0,073

Na odbernom mieste na rieke Teplica – Malý Čepčín (riečny kilometer 3,2) nevyhovuje odobratá voda v jednom všeobecnom ukazovateli kvality povrchových vôd podľa NV 269/2010 Z.z. (jedná sa o ukazovateľ s nameranou hodnotou pH – 8,6 pričom limitná hodnota je 8,5). Ostatné odobraté vzorky vyhovujú vo všeobecných ukazovateľoch kvality povrchových vôd podľa NV 269/2010 Z.z.

4.3.2. Podzemné vody

Podzemné vody sú z hydrochemického hľadiska silikátovo-karbonátogénne s vyššou mineralizáciou od 500 do 800 mg.l⁻¹. Chemické zloženie podzemných vôd okrem základného typu Ca-HCO₃ respektíve Ca-Mg-HCO₃ je ovplyvňované prienikom polutantov vplyvom antropogénnej činnosti. Za dominantný možno považovať vplyv poľnohospodárskej činnosti, ale aj únik splaškových vôd do podlažia v neodkanalizovaných oblastiach. Výsledkom tohto procesu je zvýšený obsah dusičnanov a síranov v podzemných vodách. Pre podzemné vody sú charakteristické najmä nadlimitné koncentrácie NO₃⁻ a PO₄³⁻ z poľnohospodárskej činnosti.

Kvalita podzemných vôd na území Slovenska je sledovaná v monitorovacích objektoch (44 vrtov zabudovaných v hĺbke od 6 m do 19 m) SHMÚ Bratislava.

Tab. 15 - Zoznam pozorovacích objektov v širšom záujmovom území

Monitoring	Typ objektu	Číslo objektu	Lokalita
základný	vert	45890	Košťany
základný	vert	46390	Kláštôr pod Znievom
prevádzkový	vert	246090	Príbovce - Benice
prevádzkový	vert	246290	Ležiachov
prevádzkový	vert	46690	Ivančiná
prevádzkový	vert	46790	Blažovce
prevádzkový	vert	61499	Jazernica
prevádzkový	vert	610690	Dubové

Zdroj : Kvalita podzemných vôd na Slovensku 2022, SHMÚ

V útvaru podzemnej vody SK1000500P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov horného toku Váhu a jeho prítokov sú ako kolektorské horniny zastúpené najmä alúviálne a terasové štrky, piesčité štrky, piesky, glacifluviálne sedimenty, proluviálne sedimenty stratigrafického zaradenia pleistocén - holocén. V hydrogeologických kolektoroch útvaru prevažuje medzizrnová priepustnosť.

Priemerný rozsah hrúbky zvodnencov je <10 m. Generálny smer prúdenia podzemných vôd v aluviálnej nive kvartérneho útvaru SK1000500P je viac-menej paralelný s priebehom hlavného toku. Podľa mineralizácie sa podzemné vody útvaru SK1000500P zaraďujú medzi vody so zvýšenou mineralizáciou (vysoko mineralizované v oblasti Ležiachov (objekt 246290 - maximálna hodnota mineralizácie 1088,3 mg.l⁻¹ – meranie v roku 2023).

V niektorých objektoch tohto útvaru dochádza dlhodobo k prekročeniu limitnej hodnoty celkového Fe a Mn, ako aj NO₃⁻. Vplyv antropogénneho znečistenia na podzemné vody dokumentuje výskyt organických látok, ojedinele aj vo vyšších koncentráciách.

Tab. 16 - Hodnoty prekročených limitných hodnôt pre útvary podzemných vôd v objekte

Názov objektu	Ukazovateľ	Dátum odberu	Hodnota	
			Nameraná	Vyhlášky MZ SR č. 247/2017 Z.z.
Ležiachov	Amónne ióny	13.06.2023 14.11.2023	2,91 mg/l 6,0 mg/l	Prahová hodnota: 0,280mg/l Limitná hodnota: 0,500 mg/l
Dubové	Amónne ióny	09.10.2023	2,2 mg/l	Prahová hodnota: 0,280mg/l Limitná hodnota: 0,500 mg/l
Ležiachov	Arzén	14.11.2023	7,400 µg/l	Prahová hodnota: 5,500 µg/l Limitná hodnota: 10,000 µg/l
Ležiachov	Celkový obsah železa	14.11.2023	0,674 mg/l	Prahová hodnota: 0,135mg/l Limitná hodnota: 0,200 mg/l
Dubové	Celkový obsah železa	14.06.2023 09.10.2023	9,640 mg/l 12,900 mg/l	Prahová hodnota: 0,135mg/l Limitná hodnota: 0,200 mg/l
Dubové	Celkový organický uhlík	14.06.2023 09.10.2023	3,000 mg/l 4,400 mg/l	Prahová hodnota: 2,250mg/l Limitná hodnota: 3,000 mg/l
Ležiachov	Dusičnany	13.06.2023 14.11.2023	67,900 mg/l 69,700 mg/l	Limitná hodnota: 50,000 mg/l
Dubové	Fosforečnany	14.06.2023 09.10.2023	0,400 mg/l 0,690 mg/l	Prahová hodnota: 0,220 mg/l
Ležiachov	Mangán	13.06.2023 14.11.2023	0,047 mg/l 0,051 mg/l	Prahová hodnota 0,030 mg/l Limitná hodnota 0,050 mg/l
Dubové	Mangán	14.06.2023 09.10.2023	0,318 mg/l 0,354 mg/l	Prahová hodnota 0,030 mg/l Limitná hodnota 0,050 mg/l
Ležiachov	Súčet pomerov NO ₂ - a NO ₃ -	13.06.2023 14.11.2023	0,360 mg/l 1,221 mg/l	Limitná hodnota: 1.000

Zdroj: kvalita podzemných vôd na Slovensku 2023, SHMÚ

Tab. 17 - Ukazovatele prekračujúce prahové a limitné hodnoty v jednotlivých objektoch

Číslo objektu	Prahová	Limitná
246290 - Ležiachov	As, Fe, Mn, NH ₄ ⁺ , NO ₃ ⁻	Fe, Mn, NH ₄ ⁺ , NO ₃ ⁻ :pomer NO ₃ ⁻ a NO ₃ ⁻
610690 - Dubové	Fe, Mn, NH ₄ ⁺ , PO ₄ (3-), TOC	Fe, Mn, NH ₄ ⁺ , TOC

Zdroj: kvalita podzemných vôd na Slovensku 2023, SHMÚ

Tab. 18 - Organické látky stanovené nad požadovú hodnotu pre útvar PzV SK1000500P

Názov objektu	Ukazovateľ	Dátum odberu	Hodnota nameraná
Príbovce - Benice	Fenantrén	13.06.2023	0,014 µg/l
Ivančiná	Acenaftén	10.10.2023	0,080 µg/l
Ivančiná	Acenaftén	10.10.2023	0,012 µg/l
Ivančiná	FLU	10.10.2023	0,081 µg/l
Ivančiná	Fenantrén	14.06.2023	0,019 µg/l
Ivančiná	Fluorén	10.10.2023	0,139 µg/l
Ivančiná	Fluorén	10.10.2023	0,145 µg/l
Ivančiná	Pyrén	10.10.2023	0,044 µg/l
Dubové	Fenantrén	14.06.2023	0,015 µg/l
Ležiachov	Fenantrén	13.06.2023	0,014 µg/l
Ležiachov	Naftalén	13.06.2023	0,070 µg/l

Zdroj: kvalita podzemných vôd na Slovensku 2023, SHMÚ

4.3.3. Environmentálne záťaž

Na základe registra Environmentálnych záťaží sa v blízkosti posudzovanej lokality sa nenachádzajú žiadne environmentálne záťaž. Najbližšia environmentálna záťaž k posudzovanému územiu bola identifikovaná v Turčianskych Tepliciach v južnej časti mesta "ČS PHM juh" vzdialená od posudzovanej lokality cca 6,3 km severovýchodným smerom. Zoznam identifikovaných environmentálnych záťaží v okrese Turčianske Teplice je uvedený v nasledujúcej tabuľke. Všetky predmetné environmentálne záťaž boli sanované (rekultivované lokality).

Tab. 19 - Environmentálne záťaž v okrese Turčianske Teplice

Označenie	Názov EZ	Doplňková informácia
SK/EZ/MT/1354 Vzdialenosť:	TR (003) / Turčianske Teplice - ČS PHM juh C: Sanovaná, rekultivovaná lokalita 6,3 km severovýchodne od posudzovanej lokality	skladovali a predávali ropné látky (benzíny, nafta, oleje)
SK/EZ/MT/1353 Vzdialenosť:	TR (002) / Turčianske Teplice - ČS PHM Diviaky C: Sanovaná, rekultivovaná lokalita 9,9 km severovýchodne od posudzovanej lokality	skladovali a predávali ropné látky (benzíny, nafta, oleje)
SK/EZ/MT/511 Vzdialenosť:	TR (001) / Mošovce - skládka TKO C: Sanovaná, rekultivovaná lokalita 16,2 km severovýchodne od posudzovanej lokality	skládka komunálneho odpadu

Zdroj: <https://envirozataze.enviroportal.sk/>

4.4. Sklárky

V okrese Turčianske Teplice sú evidované nasledovné sklárky odpadov.

Tab. 20 - Sklárky odpadov v okrese Turčianske Teplice

Názov	Obec	Trieda	Prevádzkovateľ
-------	------	--------	----------------

Hnilisko	Horná Štubňa	SKNNO	Združenie obcí Horného Turca na ochranu životného prostredia, Partizánska 1, 039 01 Turčianske Teplice, IČO: 31 898 734,
----------	--------------	-------	--

SKNNO - Skládka odpadov na nie nebezpečný odpad, Zdroj: www.minzp.sk

Veľmi nebezpečné pre životné prostredie sú nelegálne skládky odpadov, ktoré sa vytvárajú v opustených lokalitách, popri cestách a vodných tokoch. Jedná sa prevažne o komunálny odpad, ich súčasťou bývajú aj nebezpečné odpady z domácnosti a priemyslu.

4.5. Rastlinstvo a živočíšstvo

Biotické prostredie širšieho okolia posudzovanej lokality je človekom pretvorené. Charakter územia, kumulácia poľnohospodárskej činnosti (charakter riešeného územia predstavuje intenzívne obhospodarovaná poľnohospodárska pôda v okolí sídla - orná pôda, trvalé trávnaté porasty), dopravy (železničná trať, miestne obslužné komunikácie) a iných prejavov antropogénnych aktivít, nedávajú predpoklad existencie územne kvalitnej biote. Kvalitnejšie územie z pohľadu biodiverzity v širšom území predstavujú súvislé lesné pozemky, líniová zeleň v okolí vodných tokov, ale aj záhrady rodinných domov a verejná zeleň - parky, okolie škôl a pod.

V urbanizovanom prostredí miest a obcí, v poľnohospodárskych a priemyselných areáloch a iných stavbách sídlia druhy, ktorých výskyt je viac-menej viazaný na urbánne resp. industriálne prostredie. Aj samotná skladba pestovaných poľnohospodárskych plodín v širšom okolí, môže do určitej miery pozmeniť druhovú skladu živočíchov, ktorá je viazaná na poľnohospodársku pôdu (monokultúry pestovaných plodín).

Vyššiu biodiverzitu a významnosť majú hydrické biotopy stojatých a tečúcich vôd, ktoré predstavujú významné refúgium pre mnohé druhy živočíchov a rastlín. Medzi hydrické biotopy v širšom okolí môžeme zaradiť vodné toky Turiec, Teplica s bohato vyvinutými brehovými porastmi, ako i vodné toky pretekajúcimi katastrálnym územím obce Sklené.

Vodný tok Turiec, Ivančinske močiare, Jazierko v Jazernici, Diviacke kruhy, Žarnovica – boli zaradené medzi **Ramsarské lokality**. Lokalita je významná z hľadiska diverzity bentických organizmov, rýb, vtáctva, mokradových spoločenstiev, biogeografického, hydrologického aj krajinárskeho..

V území a jeho širšom okolí môžeme pozorovať výskyt druhov viazaných na:

- sídelnú zeleň (záhrady),
- poľnohospodársku pôdu (monokultúra, trvalé trávnaté porasty a lúčne biotopy),
- hydrické biotopy tečúcich vôd.
- líniová zeleň pozdĺž ciest
- lesné porasty (súvislé lesné pozemky) .

4.6. Pôda

V riešenom území neboli robené podrobnejšie prieskumy kvality pôdy z hľadiska jej možnej kontaminácie. Vzhľadom na doterajšie využitie nepredpokladáme kontamináciu pôdneho krytu. Na základe mapy Kontaminácia pôd – (J. Čurlík a P. Šefčík, Atlas krajiny SR, 2002) môžeme predmetné územie z pohľadu plošnej kontaminácie zaradiť do územia s relatívne čistou pôdou. Južná časť k.ú. Sklené spadá do územia zaradeného do kategórie nekontaminovaná pôda, (geogénne podmienený obsah niektorých rizikových prvkov dosahuje limitné hodnoty A) - nekontaminované pôdy resp. mierne kontaminované pôdy.

Posudzovaná lokalita bola v minulosti intenzívne poľnohospodársky využívaná, je možný výskyt zvyškov látok pochádzajúcich z poľnohospodárskej výroby.

4.7. Zdravotný stav obyvateľstva a celková kvalita životného prostredia pre človeka

Zdravotný stav obyvateľstva krajiny je výslednicou zložitej súhry genetického vybavenia, ekonomickej a psychosociálnej situácie, výživy a životného štýlu, ako aj kvality zdravotných služieb a životného prostredia.

Ako je zrejmé životné prostredie je kľúčovým determinantom zdravia človeka. Podľa odhadov Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) je takmer každé štvrté úmrtie vo svete (na Slovensku približne každé šieste) spojené so životným prostredím. Medzi najzávažnejšie environmentálne rizikové faktory patria znečistenie ovzdušia, vody a pôdy, expozícia chemikáliám, či zmeny klímy.

Znečistenie ovzdušia predstavuje najväčšie environmentálne riziko pre ľudské zdravie, podľa odhadov v dôsledku znečisteného ovzdušia v Európe každoročne predčasne zomiera 400 000 ľudí. Kontaminovaná voda a pôda negatívne ovplyvňuje ochorenia tráviacej sústavy a prítomnosť ťažkých kovov v pitnej vode má vplyv na vznik onkologických ochorení. Expozícií hluku z dopravy a priemyslu vedie k podráždeniu, poruchám spánku a vyššiemu riziku vysokého tlaku a srdcovocievnych ochorení. Chemické látky v životnom prostredí z poľnohospodárstva, energetiky, priemyslu, zo samotných výrobkov a potravín môžu negatívne ovplyvniť zdravotný stav obyvateľstva vystaveného danému pôsobeniu v závislosti od dĺžky expozície a druhu chemickej látky. Negatívny vplyv zmeny klímy predstavuje bezprostrednú hrozbu pre zdravie v podobe extrémnych horúčav a zmien v šírení nakažlivých chorôb a alergénov.

Problém negatívneho vplyvu životného prostredia na zdravie ľudí neustále pretrváva, aj napriek prijímaným opatreniam na zmiernenie environmentálneho ohrozenia. Zlepšenie kvality životného prostredia v kľúčových oblastiach, ktorými sú ovzdušie, voda a hluk, môže prispieť k predchádzaniu chorobám a zlepšeniu zdravia ľudí.

Syntetickým ukazovateľom úrovne životných podmienok obyvateľstva a úmrtnostných pomerov je stredná dĺžka života, t.j. nádej na dožitie. Po roku 1991 sa pokles celkovej úmrtnosti, ale najmä dojčenskej a novorodeneckej prejavil v predĺžení strednej dĺžky života pri narodení. V žilinskom kraji bola v roku 2024 stredná dĺžka života pri narodení u žien 81,93 a u mužov 75,53.

Z porovnania štatistík za dlhšie obdobie je zrejmé, že v štruktúre úmrtnosti podľa príčin smrti nedochádza v posledných rokoch v SR k podstatným zmenám. Päť najčastejších príčin smrti: kardiovaskulárne ochorenia, zhubné nádory, vonkajšie príčiny (poranenia, otravy, vraždy, samovraždy a pod.), choroby dýchacej sústavy a ochorenia tráviacej sústavy, majú za následok cca 90 percent všetkých úmrtí.

V roku 2024 zomrelo v okrese Turčianske Teplice v dôsledku chorôb obehovej sústavy 74 obyvateľov (čo je 45,84 % zo všetkých úmrtí) v dôsledku nádorových ochorení 34 ľudí (čo je 20,60 % zo všetkých úmrtí), na choroby dýchacej sústavy 15 obyvateľov (čo je 9,09 % zo všetkých úmrtí), v dôsledku chorôb tráviacej sústavy 6 obyvateľov (čo je 3,63 % zo všetkých úmrtí) a na vonkajšie zavinenia 10 obyvateľov (čo je 6,06 % zo všetkých úmrtí). Uvedené úmrtia predstavovali v okrese Turčianske Teplice v roku 2024 celkom 84,24 % vo vzťahu k celkovému počtu úmrtí. Zostávajúce percentá úmrtí pripadajú na iné diagnózy. (Zdroj: www.statistics.sk/). V rámci SR bol zaznamenaný vzostup alergických ochorení, to platí i o Žilinskom kraji a jeho sídlach.

IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

1. POŽIADAVKY NA VSTUPY

V dôsledku výstavby 26 rodinných domov dôjde k záberu poľnohospodárskej pôdy – ornej pôdy, v prvom rade pod prístupovú komunikáciu, chodníky, štrkový pás o celkovej ploche - 2 202,8 m². Následne budú zaberané plochy pod jednotlivé rodinné domy. Pri obhliadke územia (pozri fotodokumentácia) bolo zistené, že sa jedná o trvalo zarastenú trávnatú plochu, dlhšiu dobu poľnohospodársky nevyužívanú.

BPEJ 0961242 –pôda v záujmovej lokalite je zaradená do 7. triedy kvality podľa prílohy k NV SR č. 58/2013. Z.z.. Okolité pozemky sú zaradené do 6. a 7. triedy kvality.

1.1. Nároky na zastavané územie

Nároky na zastavané územie nie sú, plocha je voľná, nezastavaná. Na lokalite sa nachádza 7 ks vzrastlých stromov, z toho 4 listnaté stromy a 3 smrek. Okrem toho na medzi cca v 1/3 pozemku je nálet krovín (šípka, hloh, trnka) na 2 samostatných plochách o rozmeroch 1,5 x 10 m a 1,5 x 15 m. Stromy aj nálet budú z dôvodu výstavby odstránené.

Investor pred vydaním stavebného povolenia požiada obec Sklené o povolenie na výrub stromov podľa zákona § 47 ods. 4 543/2002 Z.z. a jeho novely 202/2024 Z.z. :

- na stromy s obvodom kmeňa nad 60 cm, meraným vo výške 130 cm nad zemou, a súvislé krovité porasty s výmerou nad 20 m², ak ide o drevinu rastúcu v zastavanom území obce na pozemkoch, ktoré sú územným plánom obce určené na zastavanie

Na lokalite 3 listnaté stromy (4 kmene) a 3 smrek presahujú obvod kmeňa vo výške 130 cm - 60 cm. Jeden nálet krovín presahuje 20 m², preto bude potrebné požiadať o ich výrub. Výrub stromov a krovín bol konzultovaný 18.11. 2025 so starostom obce, ktorý ako povoľujúci orgán nemal výhrady k požiadavke na výrub.

1.2. Spotreba vody

Výpočet potreby vody bol spracovaný podľa vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z.z.:

Tab. 21 - Údaje o spotrebe vody

IBV REZIDENT Sklené	
26 RD x 4 osoby	140 l/os/deň x 104 = 14,56 m ³ / deň
Ročná potreba vody	14,56 x 365 = 5314, 4 m³/rok

Zdrojom vody bude voda z verejného vodovodu v správe TURVOD, a.s. Martin.

Voda bude používaná na pitné a sociálne účely obyvateľov novoplánovanej IBV.

1.3. Ostatné surovinové a energetické zdroje

1.3.1. Elektrická energia

Rodinné domy budú zásobované elektrickou energiou z existujúcej verejnej distribučnej siete v správe Stredoslovenskej distribučnej, a.s. Žilina, konkrétne z novovybudovanej kioskovej trafostanice o výkone 160 kVA s možnosťou rozšírenia až na 630 kVA. Elektrická energia v domoch bude využívaná predovšetkým na umelé osvetlenie, elektrické vykurovanie, chod tepelných čerpadiel, verejné osvetlenie (úsporné LED osvetlenie), na pripojenie bežných elektrospotrebičov v domácnosti. Vykurovanie rodinných domov ako aj príprava TÚV bude zabezpečovaná pomocou elektrickej energie, tepelných čerpadiel, prípadne aj fotovoltických zariadení.

1.4. Dopravná a iná infraštruktúra

Prístup na plochu plánovanej IBV bude z cesty III. triedy 2171 novonavrhovanou komunikáciou, v dvoch kolmých napojeniach a to v ckm 2,949 a 3,029.

Riešenie statickej dopravy je v súlade s STN 73 6110/Z2. Pre rodinný dom sa počítajú 2 parkovacie miesta, z čoho vyplýva celkový počet parkovacích miest 52. Parkovacie miesta sa navrhujú zo zámkovej dlažby a budú budované na pozemku investorov rodinných domov.

Cesty sú navrhnuté s krytom z asfaltobetónu. Cesta A má dĺžku 99,11 m a cesta B jej dĺžka je 134,92 m a cesta C má dĺžku 70,79 m. Polomery zaoblenia sú navrhované $R=6-7\text{m}$.

Povrchové vody z miestnej komunikácie budú prioritne odvádzané dažďovou kanalizáciou s dažďovými vpustami do vsakovacích blokov Ekodren DB60 (0,6x0,6x0,6m) v počte 14 ks. Vsakovacie teleso je o rozmere 7,2x0,6x0,6m. Čistý objem vsakovacieho systému je 4,92m³.

1.5. Nároky na pracovné sily

Úpravu terénu a výstavbu inžinierskych sietí a dopravných komunikácií v priestore plánovanej IBV bude zabezpečovať zmluvne dohodnutá stavebná firma, ktorá bude disponovať potrebnou kapacitou zamestnancov v požadovanej profesijnej skladbe.

Výstavbu rodinných domov s pripojením na inžinierske siete si bude zabezpečovať každý majiteľ pozemku vo vlastnej réžii.

2. ÚDAJE O VÝSTUPOCH

2.1. Zdroje znečisťovania ovzdušia

V súvislosti s realizáciou zámeru nie je predpoklad vzniku nových zdrojov znečisťovania ovzdušia v prípade, že hlavným zdrojom vykurovania v objektoch budú tepelné čerpadlá (napr. vzduch – voda, prípadne aj voda - voda), elektrická energia. Ako doplnkovým zdrojom môžu byť „domáce krby“, ktoré vzhľadom na príkon budú malým zdrojom znečisťovania ovzdušia, ktorý bude kategorizovaný v zmysle vyhl. 248/2023 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ochrane ovzdušia nasledovne:

1. Palivovo-energetický priemysel

1.1.3. Technologické celky obsahujúce stacionárne zariadenia na spaľovanie palív s nainštalovaným súhrnným menovitým tepelným príkonom v MW < 0,3 MW – malý zdroj znečisťovania ovzdušia.

V súlade s ustanoveniami zákona 146/2023 Z.z. o ochrane ovzdušia v prípade, že majitelia rodinných domov si budú chcieť inštalovať krb alebo pec na biomasu (drevo, peletky, štiepka..) do príkonu 0,1MW =100 kW) nie je potrebné žiadať o povolenie zdroja.

2.2. Odpadové vody

Rodinné domy budú zdrojom splaškových odpadových vôd v obdobnom objeme ako je vypočítaná potreba vody. Denne je vypočítané množstvo pre 26 RD – 14,56 m³, ročná produkcia OV môže dosiahnuť 5 314,4 m³. Splaškové odpadové vody budú akumulované vo vodotesných žumpách a vyvážané na vhodnú ČOV. Vodotesnosť žúmp budú majitelia dokladovať pri kolaudačnom konaní. V súčasnosti je možné obsah žúmp vyvážať prostredníctvom oprávnených firiem na ČOV v Turčianskych Tepliciach v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti. Vzdialenosť plánovanej IBV REZIDENT Sklené od ČOV v Turčianskych Tepliciach je cca 16,5 km. Vody z povrchového odtoku z 26 rodinných domov vzhľadom na geologické pomery doporučujeme akumulovať v nádržiach, prípadne dažďových záhradkách s pozvoľným zaústením do vsaku.

2.3. Odpady

Počas prípravy územia a výstavby inžinierskych sietí, ktoré bude zabezpečovať investor IBV Sklené môžu vzniknúť odpady zaradené v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov nasledovne:

Tab. 22 - Predpokladané druhy odpadov vznikajúcich pri výstavbe inžinierskych sietí v IBV

Katalógové číslo odpadu	Názov druhu odpadu
17 02 01	Drevo - prípadne k.č. 200201 – biologicky rozložiteľný odpad (odstránené stromy)
17 02 03	plasty „O“ (orezky z vodovodného potrubia)
17 04 05	železo a oceľ „O“
17 03 02	bitúmenové zmesi iné ako uvedené v 17 03 01 „O“
17 04 11	káble iné ako uvedené v 17 04 10 „O“
17 05 06 *	výkopová zemina iná ako uvedená v 170505 „O“
20 03 01	zmesový komunálny odpad (odpad od dodávateľa stavby) „O“

*v prípade, že výkopová zemina bude využitá v rámci stavby, nie je odpadom a nevzťahuje sa na ňu zákon o odpadoch.

Množstvo vzniknutého odpadu počas stavebných prác bude evidované v súlade s požiadavkami legislatívy a tieto údaje o množstve vzniknutého odpadu a spôsobe nakladania s ním budú jedným z dokladov pri kolaudácii stavby.

Pôvodcom odpadu z výstavby je v zmysle §-u 77 ods.2 zákona 79/2015 Z.z. o odpadoch v znení jeho noviel investor stavby (výstavba infraštruktúry) – právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ, ktorej bolo vydané povolenie podľa osobitného predpisu. Pri vykonávaní obdobných prác pre fyzické osoby (výstavba RD stavebnou firmou) je pôvodcom odpadu ten, kto uvedené práce vykonáva (dodávateľ stavby). V prípade, že výkopová zemina bude použitá v rámci stavby (napr: vyrovnanie terénu, spätný zásyp káblov a vodovodného potrubia, vyrovnanie terénu...) nevzťahuje sa na manipuláciu s ňou zákon o odpadoch. V prípade jej prebytku bude výkopová zemina odpadom (k.č. 17 05 06) a musí sa s ňou manipulovať v súlade s ustanoveniami zákona o odpadoch a príslušných vyhlášok.

S odpadmi vznikajúcimi počas stavebných prác je potrebné oddelene zbierať, zabezpečiť ich zhodnotenie, recykláciu a len v poslednom rade zneškodnenie.

Tab. 23 - Predpokladané druhy odpadov vznikajúce pri výstavbe rodinných domov

Katalógové číslo odpadu	Názov druhu odpadu	Kategória
08 01 11	odpadové farby a laky obsahujúce organické rozpúšťadlá alebo iné nebezpečné látky	N
15 01 01	obaly z papiera a lepenky (dodávka stavebného materiálu)	O
15 01 02	obaly z plastov (dodávka stavebného materiálu – tehly, kvádre)	O
15 01 03	obaly z dreva (dodávka stavebného materiálu napr. palety)	O
15 01 10	obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami	N
17 01 01	betón	O
17 01 02	tehly	O
17 01 07	zmesi betónu, tehál, škridiel, obkladového materiálu a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06	O
17 04 05	železo a oceľ	O
17 04 11	káble iné ako uvedené v 17 04 10	O

Tab. 24 - Predpokladané druhy odpadov, ktoré budú vznikať prevádzkou rodinných domov

Katalógové číslo odpadu	Názov druhu odpadu, kategória *	Kategória
20 01 01	Papier a lepenka	O
20 01 02	Sklo	O
20 01 04	Obaly z kovu	O
20 01 23	vyrazené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky	N
20 01 36	vyrazené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35	O
20 01 39	Plasty	O
20 01 40	Kovy	O
20 02 01	Biologicky rozložiteľný odpad	O
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O
20 03 07	Objemný odpad	O

* „O“ – ostatný odpad, „N“ – nebezpečný odpad

Noví obyvatelia rodinných domov sa budú musieť prispôbiť spôsobu zberu, separácii komunálnych odpadov podľa platného VZN o nakladaní s odpadom obce Sklené. Pri rodinných domoch bude potrebné vyčleniť priestor pre umiestnenie kontajneru na KO a na vyseparované zložky z komunálneho odpadu.

Nakladanie s odpadmi sa musí počas výstavby riadiť platnou právnou úpravou na úseku odpadového hospodárstva (zákon NR SR č. 79/2015Z.z. o odpadoch), ktorá v §-6 zákona určuje záväzné poradie priorít:

- predchádzanie vzniku odpadu,
- príprava na opätovné použitie,
- recyklácia,
- iné zhodnocovanie, napríklad energetické zhodnocovanie.

Investor stavby bude zodpovedný za správne nakladanie predovšetkým so stavebnými odpadmi v súlade s ustanoveniami § 77 zákona o odpadoch a vyhl. 344/2022 Z.z. o stavebných odpadoch a odpadoch z demolácií.

2.4. Zdroje hluku a vibrácií

Obdobie výstavby:

Počas výstavby inžinierskych sietí (elektrika, vodovod, komunikácia) a následne rodinných domov budú zdrojom hluku dopravné a stavebné mechanizmy, činnosti, ktoré sprevádzajú stavebné postupy a dopravu materiálu na stavenisko. Pôsobenie hluku bude dočasné a priestorovo obmedzené miestom vykonávania stavebných prác.

Hluk v okolí zemných strojov (výkopy) v činnosti dosahuje pomerne vysoké hladiny (84 – 106 dB).

Hluk od stavebných strojov je dočasný a má výrazne premenlivý, prerušovaný charakter a závisí od druhu vykonávanej činnosti a od momentálne realizovanej technológie (bagrovanie, sypanie štrku, zhutňovanie, nakladanie atď.). Bežné je aj spolupôsobenie jednotlivých zdrojov hluku pri súčasnej práci niekoľkých strojov a zariadení. Predpokladáme, že intenzívnejšie bude pôsobiť hluk počas prác na inžinierskych stavbách – prípojky elektrickej energie, vodovodu, verejné osvetlenie, komunikácie (väčšie stavebné mechanizmy).

Hluk z výstavby rodinných domov môže byť vzhľadom na spôsob výstavby (svojpomocne alebo pomocou firmy za použitia bežných stavebných mechanizmov) menej intenzívny ale časovo môže pôsobiť dlhšie počas ukončenia stavieb všetkých 26 rodinných domov. Najbližšie k zástavbe je rekreačný dom vzdialený od poslednej parcely (879/6) 50 m a od začiatku prístupovej komunikácie a parciel 876, 1254/2, 1254/1 je 190 m. Tu je potrebné uviesť, že pozemok je svahovitý a hluk zo spodných parciel (pri ceste 2171) by nemal ovplyvňovať rekreačný dom.

Počas prevádzky rodinných domov je potrebné spomenúť hluk z dopravy, ktorý bude závislý od intenzity dopravy osobnými automobilmi do a z IBV. Pri maximálnej intenzite je predpoklad počas dňa 104 prejazdov osobných automobilov (52 OA – na každý RD 2 OA) ako i automobily odvážajúce odpad, obsah žúmp. Zdrojom hluku môžu byť tepelné čerpadlá, ktoré dosahujú hlučnosť okolo 60 dB. Preto bude dôležité vhodné osadenie tepelných čerpadiel vzhľadom k obytným miestnostiam v rodinnom dome (spálňa) ako i k susedným rodinným domom.

2.5. Zdroje žiarenia, tepla a zápachu

Výstavba rodinných domov v rámci stavby IBV REZIDENT Sklené nebude zdrojom žiarenia ani zápachu. Keďže sa jedná o vidiecke osídlenie môžu rodiny chovať hydinu (obvykle sliepky), ktorá môže byť lokálne zdrojom zápachu.

2.6. Vyvolané investície

Nie sú známe žiadne vyvolané investície.

3. ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH PRIAMYCH A NEPRIAMYCH VPLYVOCH NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

3.1. Vplyvy na obyvateľstvo

Vplyvy počas výstavby

Najbližší obytný objekt (rekreačný dom KNC 885/2, súp. číslo 32) na Sklenom sa nachádza vo vzdialenosti cca 50 m južne od južnej hrany posudzovanej lokality.

Z polohy lokality pre výstavbu 26 rodinných domov môžeme usúdiť, že najvýznamnejší vplyv počas výstavby inžinierskych sietí a postupne rodinných domov na obyvateľstvo bude predstavovať dočasná zvýšená intenzita dopravy najmä stavebných strojov (bágre, domiešavače, nákladné automobily a pod.), s čím súvisí aj zvýšená prašnosť, hluková záťaž, a zvýšenie emisií z dopravy a zo samotnej stavby. Vplyvom dopravy (hluk, emisie) budú čeliť predovšetkým objekty situované v blízkosti koncového pozemku plánovanej IBV.

Vplyvy na obyvateľstvo počas výstavby môžeme rozdeliť na vplyvy počas prípravy územia a výstavby inžinierskych sietí, ktoré budú intenzívnejšie ale krátkodobé. Obdobie výstavby rodinných domov a ich vplyv na okolité obyvateľstvo hodnotíme ako nízke ale dlhodobejšie.

Vplyvy počas prevádzky

Vplyv 26 rodinných domov na okolité obyvateľstvo nepredpokladáme žiadny. Kladom bude zvýšenie počtu obyvateľov v obci Sklené. Noví prisťahovalci môžu byť prínosom pre obec (dane, záujem o život v obci ...).

3.2. Vplyvy na prírodné prostredie

3.2.1. Reliéf a horninové prostredie

Z hľadiska posúdenia vplyvu navrhovanej činnosti na horninové prostredie je možné konštatovať, že plánovanou výstavbou 26 rodinných domov s napojením na inžinierske siete dôjde k miernemu narušeniu horninového prostredia vzhľadom k nutnosti terénnych úprav záujmového územia a výkopov pre inžinierske siete, zakladanie stavieb rodinných domov.... Plocha je svahovitá so stúpaním smerom na juh. Počas stavby budú vykonávané výkopy pre základy domov do hĺbky cca 0,8 – 1,5 m, rovnako výkopy pre vodovodnú prípojku, žumpy, NN kábla môžu dosiahnuť hĺbku 1,2 - 2 m. Vykonávaním stavebných prác predpokladáme stredne významné ovplyvnenie horninového prostredia.

Počas realizácie stavebných prác môže dôjsť k technickej poruche, havárii stavebného alebo dopravného mechanizmu. Únik znečisťujúcich látok (pohonné hmoty, olej...) bude potrebné zneškodniť spôsobom sorpcie na vhodný absorpčný materiál ropex, piliny, absodan.....).

V bezprostrednom okolí sa nenachádza žiadne chránené ložiskové územie ani dobývací priestor.

3.2.2. Vplyvy na podzemnú a povrchovú vodu

Vplyvy počas výstavby

Plánovaná IBV v obci Sklené je od rieky Turiec vzdialená 350 m južne. Okrem toho parcely, kde sa budú stavať rodinné domy oddeľuje od okolitého prostredia obecná komunikácia III. triedy 2171, ktorá funguje ako hlavná komunikácia cez obec.

Kvalitu povrchových a podzemných vôd počas výkonu stavebných prác môže ovplyvniť výskyt mimoriadnej udalosti, pri ktorej by došlo k úniku znečisťujúcich látok zo stavebných strojov a dopravných mechanizmov. Podľa vykonaného HG prieskumu sa ustálená hladina podzemnej vody nachádza v hĺbke 2,8 so 3,5 m (JV1, JV2) pod terénom, koeficient filtrácie kvartéru v záujmovom území sa pohybuje od 10^{-7} – 10^{-9} m/s, čo pôsobí ako čiastočná zábrana pre vsak ZL. Prípadný havarijný únik počas prác je potrebné zachytiť na vhodný absorpčný prostriedok (vapex, ropex, piesok), odkopaním kontaminovanej zeminy a zabezpečením jej zneškodnenia v zmysle platnej legislatívy prostredníctvom oprávnenej organizácie.

Na základe vzdialenosti posudzovaného areálu od vodného toku, ako i vzhľadom na geologické pomery územia by prípadný vznik mimoriadnej udalosti (únik znečisťujúcich látok z mechanizmov a nákladných automobilov) nemal ovplyvniť kvalitu povrchových ani podzemných vôd.

Vplyvy počas prevádzky

Vplyvy na kvalitu povrchových a podzemných vôd počas prevádzky rodinných domov súvisia jednak s produkciou splaškových odpadových vôd a vôd z povrchového odtoku.

Vody z povrchového odtoku z rodinných domov doporučujeme vzhľadom na geologické pomery lokality zaustiť do akumulačnej nádrže prípadne do dažďových záhrad s postupným vsakom do pozemných vôd. Vody z akumulácie dažďových vôd je možné využiť na polievanie zelene a záhrady. Týmto riešením sa nezmení lokálna klíma, dažďová voda ostane na mieste, kde spadne, čiže nepredpokladáme narušenie prirodzeného režimu vôd.

Splaškové odpadové vody z rodinných domov budú odvádzané do vodotesných žump (vodotesnosť bude dokladovaná pri kolaudácii rodinných domov), ktoré budú vyvázané do vhodnej ČOV (ČOV TURVOD v Turčianskych Tepliciach - Diviakoch je vzdialená 16,5 km). Obyvatelia sú povinní v zmysle § 36 ods. 4 zákona 364/2004 Z.z. o vodách zabezpečovať zneškodňovanie obsahu žump (splaškové odpadové vody) odvozom do čistiarne odpadových vôd a na výzvu obce alebo orgánu štátnej vodnej správy predložiť doklady o odvoze odpadových vôd najviac za posledné dva roky. Odvoz odpadových vôd môže vykonávať len prevádzkovateľ verejnej kanalizácie, obec alebo osoba oprávnená podľa osobitného predpisu.

Celkovo možno zhodnotiť vplyv výstavby a prevádzky 26 rodinných domov na podzemné a povrchové vody ako stredne významný.

3.2.3. Vplyvy na ovzdušie

V súvislosti s realizáciou zámeru a využívaním elektrickej energie alebo tepelných čerpadiel na vykurovanie rodinných domov nie je predpoklad vzniku zdrojov znečisťovania ovzdušia. Môže však nastať situácia, že majitelia rodinných domov budú ako doplňujúce kúrenie inštalovať krb /pec na biomasu (drevo, peletky, štiepka). V týchto prípadoch vznikne malý zdroj znečisťovania ovzdušia. Emisie ZL so spaľovania dreva budú: TZL, CO, NO_x, TOC. Je dôležité, aby v krboch/peciach bolo spaľované suché drevo a v žiadnom prípade nie drevo povrchovo upravované alebo inak znečistené, prípadne odpady. Vplyvy na kvalitu ovzdušia budú nevýznamné.

3.2.4. Vplyvy na pôdu

Realizácia navrhovanej činnosti si vyžiadala záber poľnohospodárskej pôdy - ornej pôdy, ktorá je v súčasnosti zatrávnená a podľa zisteného stavu dlhšiu dobu nevyužívaná na poľnohospodárske účely. Investor bude povinný zabezpečiť vyňatie z poľnohospodárskej pôdy na príslušnom okresnom úrade.

3.2.5. Fauna a flóra

Predmetná lokalita je vedená ako orná pôda, ktorá však v poslednom období nebola využívaná ako orná, ale je zatravnená. Na medzi (terénom zlome) boli identifikované 4 listnaté stromy, kroviny (šípka, hloh, trnka) v rozsahu cca 15 m² a cca 23 m² a v blízkosti cintorína 3 smrek, ktoré vytvárajú biotop pre vtáky, hmyz, drobné zemné cicavce. Nová aktivita zmení a naruší pôvodný trávnatý biotop, ktorý bude zmenený na zastavané plochy a umelo vytvorený biotop záhrad pri rodinných domoch. Bude sa jednať o lokálny vplyv a rozšírenie človekom upravenej a využívané krajiny. Keďže okolité územie z východu a juhu tvoria obytné objekty so záhradami, rekreačný dom so športovými plochami, výbehom pre kone, zo západu s pietnym miestom pre zosnulých (dom smútku s pohrebiskom) výstavbou rodinných domov s potrebnými inžinierskymi sieťami sa rozšíri reálne zastavané územie obce Sklené. Vzhľadom na okolité prostredie – rozsiahle lesné porasty a poľnohospodársku pôdu (predovšetkým trvalé trávne porasty) záber 1,7 ha zásadne neovplyvní faunu a flóru okolitej prírodnej krajiny.

Druhovú rozmanitosť v predmetnom území je ovplyvnená aj zásahom človeka najmä veľkoplošné bloky poľnohospodárskej pôdy, poprípade plochy trvalo trávnatých porastov, na ktorých sa vyskytujú druhy rastúce a žijúce vo voľnej krajine a s častí zavlečené druhy z intravilánu okolitej obce. Na prirodzený vývoj sú ponechané lesné spoločenstvá (vojenské lesy), spoločenstvá krovín a líniových porastov lemujuúcich cesty a spoločenstvá brehových porastov rieky Turiec, ktorá je od záujmovej lokality vzdialená cca 350 m.

Vzhľadom na primeranú vzdialenosť chránených lokalít od záujmového územia ako i spôsob nakladania s vodami z rodinných domov nedávajú predpoklad ich ovplyvnenia.

3.2.6. Územný systém ekologickej stability

Navrhovaná IBV nezasahuje do žiadneho prvku územného systému ekologickej stability.

3.3. Vplyvy na krajinu

Výstavbou 26 rodinných domov v blízkosti obecnej komunikácie III. triedy dôjde k zásahu do krajiny nakoľko sa mierne rozšíri zastavanosť obce. Predpokladáme, že novopostavené rodinné domy nebudú pôsobiť rušivo ale budú v území pôsobiť ako usporiadaná, moderná, environmentálne prijateľná bytová výstavba.

3.4. Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme

Prvky urbánneho komplexu (priemysel, služby, rekreácia a pod.) nebudú realizáciou zámeru negatívne dotknuté. Noví obyvatelia obce budú mať možnosť prispieť k jej rozvoju a k zveľadeniu.

3.5. Vplyvy na kultúru a pamiatky

Priamo v území sa nenachádzajú žiadne kultúrne a historické pamiatky, paleontologické náleziská, či významné geologické lokality, ktoré by mohli byť ovplyvnené realizáciou zámeru. Rovnako nepredpokladáme ani vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy. Počas stavebných prác (odstránenie ornice + výkopové práce) je potrebné vykonávať obozretne s ohľadom na možnosť prítomnosti archeologického alebo paleontologického nálezu.

4. HODNOTENIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK

Z hľadiska zdravotných rizík je vzhľadom na charakter stavby 26 rodinných domov vo východnej časti katastra Skleného vo vzťahu k obyvateľstvu relevantné posudzovať vplyv znečistenia ovzdušia a hluku. Tieto vplyvy budú predovšetkým počas výstavby. Počas prevádzky

nepočítame s inými vplyvmi ako sú z okolitých rodinných domov. Naopak podľa návrhu budú rodinné domy vykurované elektricky alebo tepelnými čerpadlami, odpadové splaškové vody budú akumulované vo vodotesných žumpách, dažďové vody budú zachytávané a využívané v území, čo môže zmierniť vplyv na životné prostredie.

5. ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA BIODIVERZITU A CHRÁNENÉ ÚZEMIA

Navrhovaná výstavba 26 rodinných je situovaná v 1. stupni ochrany podľa zákona 543/2002 Z.z. Posudzované územie nie je súčasťou navrhovaných chránených vtáčích území, území európskeho významu, území zaradených do Natury 2000. Lokalita na výstavbu 26 rodinných domov je situovaná cca 350 m juhozápadne od rieky Turiec, ktorá je v danom území evidovaná ako "nadregionálne biocentrum NRBC2 Turiec" , "nadregionálny biokoridor NRBK1 Vodný tok Turiec" a NPR a Ramsarská lokalita "RL 09 Mokrade Turca".

Z pohľadu ochrany vôd územie nie je súčasťou žiadnej chránenej vodohospodárskej oblasti. Pásma ochrany povrchového vodného zdroja – vodárenskej nádrže Turček nezasahuje do katastra obce Sklené. PHO vodnej nádrže a samotná VN Turček sú vzdialené od záujmovej lokality cca 7,2 km juhovýchodne.

Vzhľadom na charakter plánovanej stavby 26-tich rodinných domov na okraji zastavaného územia obce Sklené vplyvy na chránené územia nepredpokladáme.

6. POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ČASOVÉHO PRIEBEHU PÔSOBNIA

V predchádzajúcich častiach zámeru sme uviedli predpokladané vplyvy posudzovanej činnosti z hľadiska kvalitatívneho, časového priebehu pôsobenia (ako i formy pôsobenia). Snažili sme sa odhadnúť dĺžku vplyvu, ktorú možno sumárne zhodnotiť nasledovne:

- vplyvy počas výstavby inžinierskych sietí pre plánované rodinné domy: krátkodobé, stredne intenzívne (hluk a emisie zo stavebných a dopravných strojov),
- vplyvy počas výstavby rodinných domov: dlhodobejšie, málo intenzívne,
- vplyvy počas prevádzky: trvalé s nízkou intenzitou (hluk a emisie z osobnej dopravy, emisie z prípadného spaľovania biomasy – krb/pec ako doplňujúci zdroj vykurovania).

Iné vplyvy ako tie, ktoré sme uviedli v predchádzajúcich častiach zámeru nepredpokladáme.

Prehľad relevantných kľúčových právnych predpisov, ktoré sme zohľadnili pri hodnotení vplyvov navrhovanej činnosti

- § Zákon č.79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- § Vyhláška MŽP SR č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch.
- § Vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov
- § Vyhl. MŽP SR č. 366/2015 Z.z. o evidenčnej a ohlasovacej povinnosti.
- § Zákon č. 50/1976 Z. z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zmien a doplnkov zákona a príslúchajúcimi vykonávacími vyhláškami.
- § Zákon č. 146/2023 Z. z. o ovzduší.

- § Vyhláška MPŽ SR č. 248/2023 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší.
 - § Zákon NR SR č. 355/2007 Z.z. o podpore, ochrane a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov.
 - § Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.
 - § Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.
 - § Vyhláška 170/2021 Z.z. ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
 - § Zákon NR SR č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.
 - § Zákon 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
 - § Nariadenie vlády SR č. 58/2013 Z.z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy
- Všeobecne záväzné nariadenie č. 2/2024 obce Sklené o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady
- VZN č. 1/2015 o spôsobe náhradného zásobovania vodou a náhradného odvádzania odpadových vôd a o zneškodňovaní žump na území obce Sklené

7. PREDPOKLADANÉ VPLYVY PRESAHUJÚCE ŠTÁTNE HRANICE

Výstavba 26 rodinných domov v obci Sklené nebude mať vplyv na životné prostredie presahujúci štátne hranice. Vzdušná vzdialenosť obce od štátnych hraníc s Poľskom a Českou republikou je cca 70 km, s Maďarskou republikou je cca 90 km.

8. VYVOLANÉ SÚVISLOSTI, KTORÉ MÔŽU SPÔSOBIŤ VPLYVY S PRIHLIADNUTÍM NA SÚČASNÝ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V DOTKNUTOM ÚZEMÍ

Na základe komplexného posúdenia plánovanej výstavby IBV REZIDENT Sklené nie sú spracovateľom zámeru ani investorovi známe žiadne ďalšie vyvolané súvislosti, ktoré by mohli spôsobiť vplyvy na životné prostredie v dotknutom území okrem tých, ktoré boli uvedené v predchádzajúcich častiach zámeru.

9. ĎALŠIE MOŽNÉ RIZIKÁ SPOJENÉ S REALIZÁCIOU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Na základe analýzy vplyvov výstavby 26 rodinných domov v okrajovej, východnej časti obce Sklené neočakávame počas výstavby a prevádzky významné nepredvídané riziká, ktoré by mohli ohroziť zdravie ľudí alebo poškodiť životné prostredie.

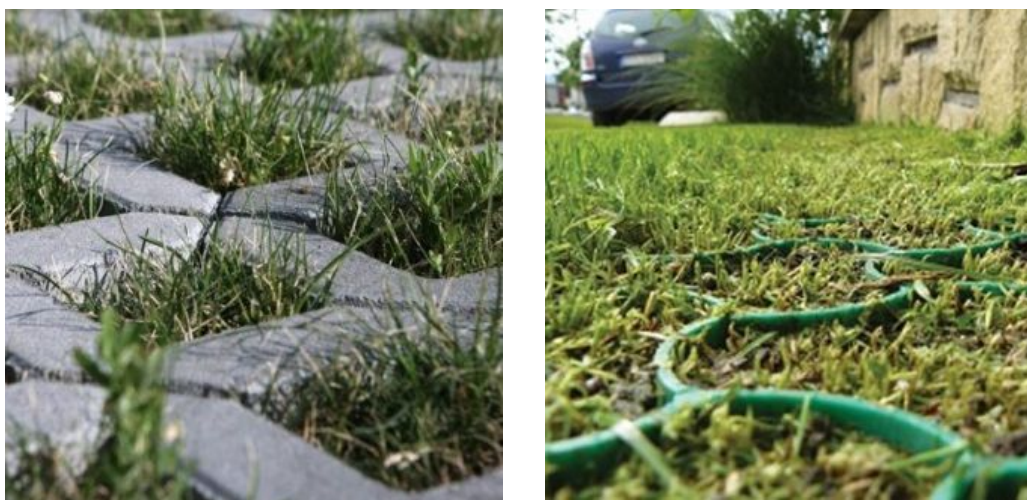
Určité riziko predstavuje aj potenciálna havária s únikom znečisťujúcich látok počas výstavby zo stavebných a dopravných mechanizmov. Pre tento prípad bude potrebné aby dodávateľ stavby bol informovaný a vyškolený ako riešiť havarijnú situáciu v prípade úniku znečisťujúcich látok z dopravných a stavebných mechanizmov.

10. OPATRENIA NA ZMIERNENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV JEDNOTLIVÝCH VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Na základe vykonaného hodnotenia vplyvov výstavby a prevádzky rodinných domov v obci Sklené doporučujeme realizovať nasledovné opatrenia:

- Zabezpečiť zo strany stavebníkov počas výstavby čistotu komunikácie č. 2171
- Počas výstavby dbať na dobrý technický stav dopravných a stavebných mechanizmov
- Po konzultácii s obcou opraviť východnú stranu cintorína a v priestore okolo plotu vysadiť kvitnúce stromy, prípadne oplotenie ozeleniť vždz zelenými popínavými rastlinami
- Pri vydávaní stavebného povolenia pre rodinné domy vyžadovať:
 - zachovanie aspoň 40 % plochy zelene z rozlohy pozemku
 - vodotesnosť žúmp dokladovať v kolaudačnom konaní s upozornením na § 36 ods.4 vodného zákona – vývoz obsahu žúmp do ČOV
 - zadržanie dažďovej vody na vlastnom pozemku staviteľa
- doporučujeme na spevnenie parkovacích miest využiť zatrávňovacie rohože alebo zatrávňovacie tvárnice – príklad uvedený na nasledujúcom obrázku.

Obr. 13 – Príklad zatrávňovacie rohože alebo zatrávňovacie tvárnice.



11. POSÚDENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA ÚZEMIA, AK BY SA NAVRHOVANÁ ČINNOSŤ NEREALIZOVALA

V prípade hodnotenia nulového stavu záujmovej lokality je potrebné uviesť, že lokalita je situovaná v okrajovej, východnej časti katastra obce Sklené v priestore, ktorý je momentálne porastený trávou, a podľa obhliadky nie je intenzívne využívaný pre poľnohospodárske účely.

V prípade, že by sa plánovaná aktivita nerealizovala, pozemok by ostal v pôvodnom stave. Vzhľadom na fakt, že pozemky sú vlastníctvom investora a plánovaná aktivita nie je v rozpore so záujmami obce, stav nulového variantu je málo pravdepodobný.

12. POSÚDENIE SÚLADU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI S PLATNOU ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU A ĎALŠÍMI RELEVANTNÝMI STRATEGICKÝMI DOKUMENTMI

Obec Sklené nemá spracovanú územno-plánovaciú dokumentáciu. Obec má spracovaný a schválený Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2021-2027. Plánovaná aktivita nie je v rozpore s PHSR.

13. ĎALŠÍ POSTUP HODNOTENIA VPLYVOV S UVEDENÍM NAJZÁVAŽNEJŠÍCH OKRUHOV PROBLÉMOV

Predmetom predloženého zámeru je posúdenie vplyvov výstavby 26 rodinných domov vo východnej časti obce Sklené na životné prostredie.

V predchádzajúcich kapitolách boli popísané možné vplyvy počas výstavby a prevádzky rodinných domov. Z pohľadu spracovateľa zámeru nevidíme výrazné a závažné problémy počas ich výstavby ani prevádzky.

V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU S PRIHLIADNUTÍM NA VPLYVY NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

1. TVORBA SÚBORU KRITÉRIÍ A URČENIE ICH DÔLEŽITOSTI NA VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Pre hodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie bolo použité komplexné hodnotenie formou hodnotiaceho opisu. Súbor kritérií hodnotenia boli vybrané tak, aby charakterizovali spektrum vplyvov a ich významnosť. Kritériá očakávaných vplyvov boli vytvorené z hľadiska kvalitatívneho (bez vplyvu, pozitívny vplyv, negatívny vplyv), časového priebehu pôsobenia (krátkodobý, dlhodobý, trvalý a dočasný), formy pôsobenia (priame, nepriame, kumulatívne).

Významnými kritériami vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti boli identifikované vplyvy na obyvateľstvo, zložky životného prostredia, sociálnoekonomický vplyv.

Pre porovnanie variantu výstavby a nulového variantu boli vplyvy vyhodnotené priradením číselnej hodnoty k jednotlivým vplyvom:

Tab. 25 - Matica hodnotenia vplyvov

Hodnotenie		Charakteristika
0	bez vplyvu	vplyv nie je aktuálny
1	nevýznamný	minimálny, krátkodobý, málo pravdepodobný
2	málo až stredne významný	málo významný z hľadiska doby trvania, alebo pravdepodobnosti
3	pravdepodobne významný	významný, environmentálne prijateľný po prijatí opatrení
4	významný	veľmi významný, opatrenia na zmiernenie, kompenzácie sú nevyhnutné
5	veľmi významný	mimoriadne významný predpoklad prekročovania environmentálnych noriem

Znamienko (-) záporný vplyv, znamienko (+) kladný vplyv *- potenciálny vplyv napr. v prípade havárie

2. VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU ALEBO STANOVENIE PORADIA VHODNOSTI PRE POSUDZOVANÉ VARIANTY

Porovnanie variantov V1 - výstavba 26 rodinných domov a V0 – pozemok vedený ako zastavané plochy a nádvoria a orná pôda uvádzame:

Tab. 26 - Prehľad porovnania vplyvov jednotlivých variantov na životné prostredie

Kritérium / Posudzovaný variant riešenia	Výstavba	Prevádzka	
	V1	V0	V1
Horninové prostredie a reliéf	-2	0	0
Využívanie zdrojov	0	0	0
Pôda – záber	0	0	-2
Voda	-1*	0	0
ÚSES, chránené územia	0	0	0
Krajina	0	0	0
Kultúrne pamiatky	0	0	0
Rekreácia a cestovný ruch	0	0	0

Zamestnanosť	+2	0	0
Obyvateľstvo			
- Hluk	-2	0	-1
- Emisie	-1	0	-1
Infraštruktúra , priemysel	0	0	0
Výrub stromov / výsadba	-1	0	+2
Sociálne podmienky	0	0	+1
Výsledná syntéza kladných a záporných vplyvov	-6*	0	-1

*z toho 1 vplyv je potenciálny, ktorý môže nastať len pri havarijnej situácii (havária vozidla, únik ZL...)

Porovnaním variantu V1 navrhovanej činnosti s nulovým stavom V0, ktorý by nastal keby sa navrhovaná činnosť nerealizovala je zrejmé, že výstavba a prevádzka rodinných domov prináša so sebou kladné vplyvy ale i potrebu výrubu 7 ks stromov a náletu krovín a potenciálne riziko úniku ZL predovšetkým počas výstavby.

Identifikované vplyvy navrhovanej činnosti:

- hluk a emisie z výstavby inžinierskych sietí a rodinných domov,
- záber poľnohospodárskej pôdy,
- výrub stromov a krovín,

sú environmentálne akceptovateľné, v súlade s platnou legislatívou v oblasti ochrany životného prostredia a je možné ich zmierniť opatreniami, uvedenými v kapitole IV.

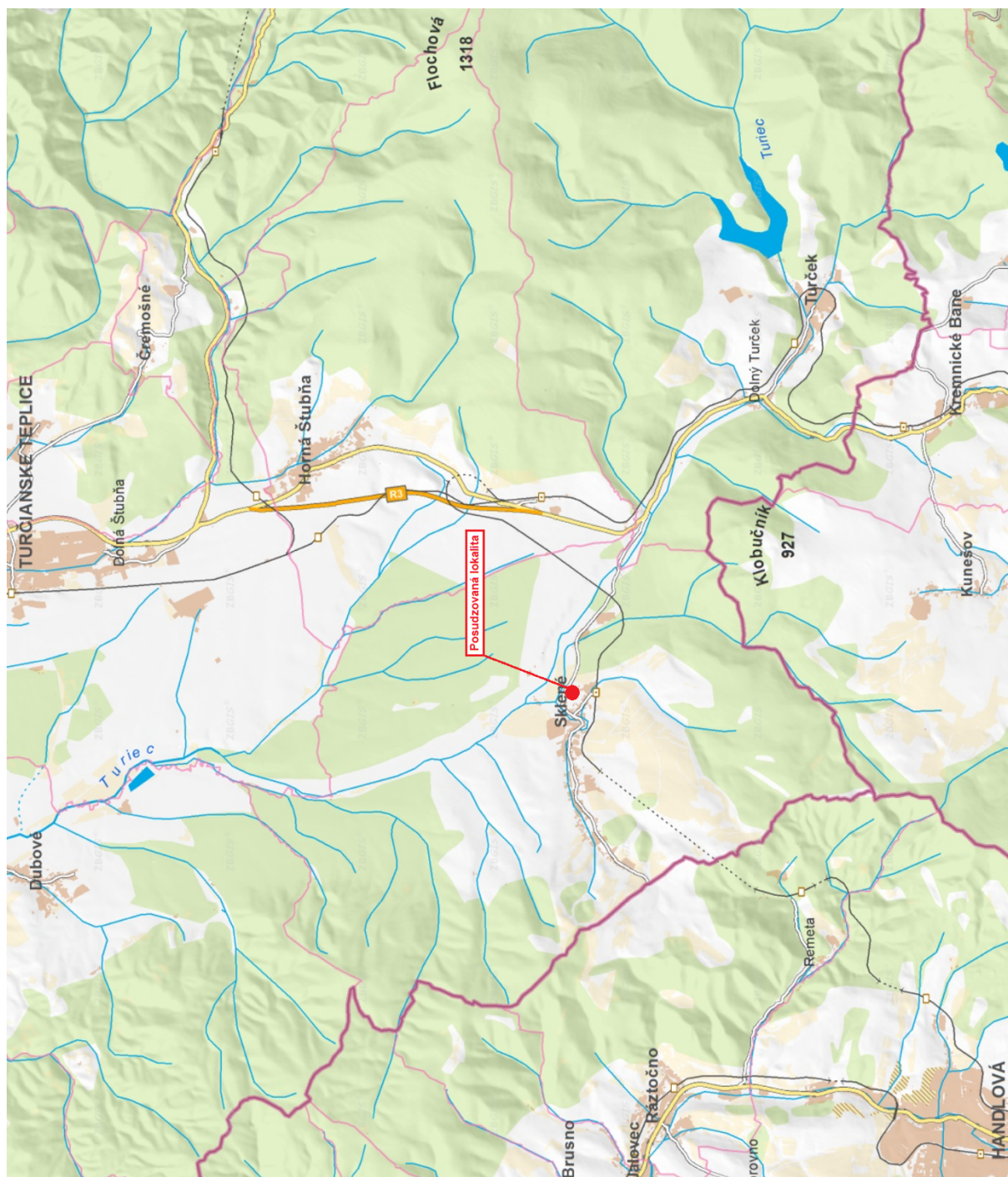
3. ZDÔVODNENIE NÁVRHU OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Na základe komplexného porovnania navrhovanej činnosti s nulovým variantom odporúčame realizáciu zámeru, ktorý umožňuje ľuďom bývať podľa vlastných predstáv vo vlastnom rodinnom dome v tichu a v klude turčianskej obce, v primeranej vzdialenosti od okresného – kúpeľného mesta Turčianske Teplice.

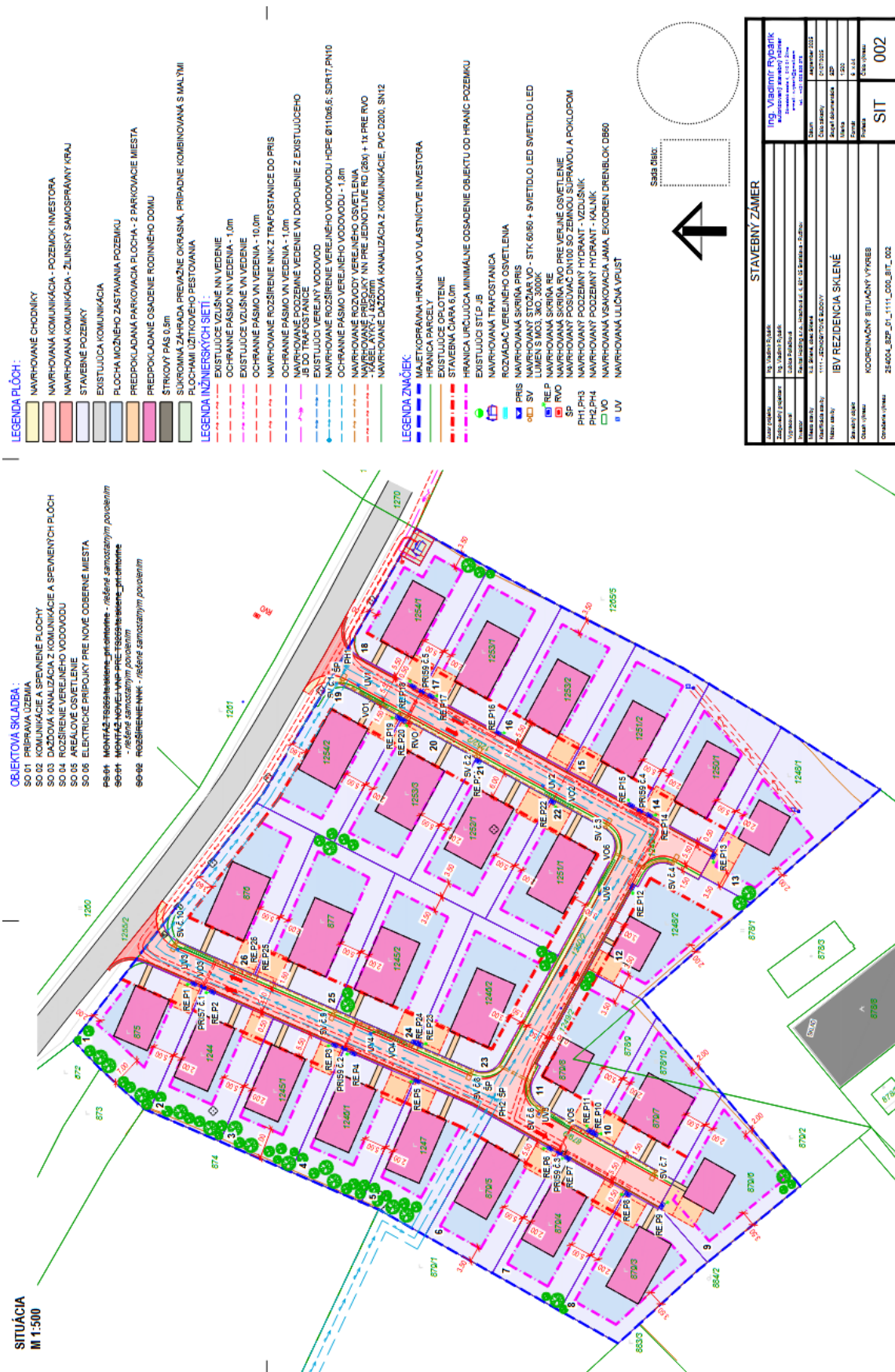
Navrhovateľ v spolupráci so spracovateľom zámeru a projektantom, ktorý pripravil projekt pre stavebné povolenie, v procese posudzovania vplyvov zabezpečil odborné podklady pre vyhodnotenie predpokladaných vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia obyvateľstva primerane k rozsahu a povahy navrhovanej činnosti, miesta vykonávania navrhovanej činnosti (IGHG prieskum), najmä jeho únosného zaťaženia a ochrany poskytovanej podľa osobitných predpisov a významu očakávaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva.

Na základe identifikovaných vplyvov hodnotených v predložennom zámere neboli zistené také negatívne vplyvy, ktoré by v dôsledku realizovania navrhovanej činnosti významne ovplyvňovali kvalitu životného prostredia nad rámec environmentálnych noriem ustanovených vo všeobecne záväzných právnych predpisoch na ochranu životného prostredia a verejného zdravia.

Identifikované vplyvy v dôsledku navrhovanej činnosti sú environmentálne akceptovateľné a je možné ich zmierniť technickými a organizačnými opatreniami.

VI. MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA**Príloha 1. - Prehľadná situácia, mapa (mierka 1:50 000)**

Príloha 2. - Koordinačná situácia



Príloha 3. - Fotodokumentácia – lokalita navrhovanej činnosti



Foto.1 - Pohľad na predmetnú lokalitu



Foto.2 - Pohľad na predmetnú lokalitu



Foto.3 - Pohľad na trávnaté, krovinné porasty



Foto. 4 – Pohľad na cestu III/2171 líniová zeleň



Foto. 5 – Vľavo pohľad na cintorín



Foto. 6 – Pohľad na trávnaté porast a dreviny

Príloha 4. - Vizualizácia



VII. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU

1. ZOZNAM TEXTOVEJ A GRAFICKEJ DOKUMENTÁCIE, KTORÁ SA VYPRACOVALA PRE ZÁMER, A ZOZNAM HLAVNÝCH POUŽITÝCH MATERIÁLOV

1.1 Grafické prílohy

uvedené v kapitole VI.

- príloha č. 1 : situácia – širšie vzťahy
- príloha č. 2 : koordinačná situácia
- príloha č. 3 : fotodokumentácia
- príloha č. 4 : vizualizácia

1.2 Zoznam hlavných použitých materiálov

1. Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002.
2. ING.VLADIMÍR RYBÁRIK – autorizovaný stavebný inžinier, IBV REZIDENCIA SKLENĚ" –stavebný zámer, september 2025
3. Mgr. Lukáš Jurenka inžinierska-geológia – hydrogeológia – environmentálna geológia Martin: „Inžiniersko-geologické posúdenie základových pomerov a hydrogeologické posúdenie možnosti vsakovania dažďových vôd IBV Sklené“ , máj 2025
4. Kvalita podzemných vôd na Slovensku 2023, SHMÚ Bratislava 2023.
5. Maheľ M., et.al., 1967: Regionálna geológia Slovenska,
6. Mazúr E., Lukniš M., 1980: Základné geomorfologické členenie SR, SAV Bratislava
7. Michalko, J.(ed.) et al. 1986: Geobotanická mapa ČSSR. Slovenská republika. Veda, Bratislava,
8. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Sklené na roky 2021-2027
9. SAŽP Banská Bystrica: Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Turčianske Teplice (RÚSES okresu Martin), Apríl 2013
10. Správa o kvalite ovzdušia v Slovenskej republike, SHMÚ 2022.
11. www.sklene.sk
12. www.shmu.sk
13. www.enviroportal.sk
14. www.upvasr.sk
15. www.maps.google.sk
16. www.air.sk
17. www.infostat.sk
18. www.wikipedia.sk
19. www.mapka.gku.sk
20. www.slovak.statistics.sk

2. ZOZNAM VYJADRENÍ A STANOVÍSK VYŽIADANÝCH K NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRED VYPRACOVANÍM ZÁMERU

Spracovateľ zámeru v čase jeho spracovania konzultoval so spracovateľom projektovej dokumentácie pre stavebné konanie, s Okresným úradom - OSZP Turčianske Teplice, starostom a odbornou pracovníčkou obce Sklené. Obec Sklené uzn. 263/2024 z 23.4.2024 schválilo zámer výstavby IBV na pozemkoch pri cintoríne.

S vedením obce bola konzultovaná možnosť a stanovisko obce k výrubu stromov a náletu na lokalite ako i požiadavka obce o úpravu východnej strany oplotenia cintorína a "ozelenenia" tohoto priestoru.

Investor k obdržal k stavebnému zámeru stanoviská od Orange, Telecom, MZ SR – IKŽ Bratislava, Stredoslovenská distribučná a.s. Žilina, OU -OSZP Turčianske Teplice, SPP- Distribúcia, Turčianska vodárenská spoločnosť, a.s. Martin, Žilinský samosprávny kraj.

3. ĎALŠIE DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE O DOTERAJŠOM POSTUPE PRÍPRAVY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A POSUDZOVANÍ JEJ PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Spracovateľ zámeru vykonal fyzickú obhliadku navrhovanej lokality a širšieho okolia a vyhotovil fotodokumentáciu územia.

V zámere boli použité údaje zo zámeru stavby (09/2025) a hydrogeologického prieskumu, ktoré sú dostupné u navrhovateľa stavby ako i iných verejne dostupných podkladov.

VIII. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU

Turčianske Teplice november 2025

IX. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. SPRACOVATELIA ZÁMERU

ENVIPO, s.r.o.
Ul. Slobody
039 01 Turčianske Teplice

RNDr. Dagmar Hullová
Ing. Michal Hulík

2. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV PODPISOM (PEČIATKOU) SPRACOVATEĽA ZÁMERU A PODPISOM (PEČIATKOU) OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA

RNDr. Dagmar Hullová
za spracovateľa zámeru

Michal Vincourek
oprávnený zástupca navrhovateľa